"LIETUVA", SĄVAITINIS LAIKRASZTIS
IŠEINA KAS PETNYCZIA, CHICAGO, ILL.
Prenumerata metams:
Suv. Valstijose, Kanadoje ir Mexike . $2.00
Kitose viešpatystėse 3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų prekių klausk laišku. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. : : : CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
PUBLISHED EVERY FRIDAY AT CHICAGO, ILL.
Yearly subscription rate:
In the United States, Canada and Mexico $2.00
To Foreign Countries 3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. : : : CHICAGO, ILL.

Nr. 43 CHICAGO, ILL., PENKTDIENIS, 25 d. SPALIO, (October), 1907 m. Metas XVI

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Žinių apie išrinktus trečiosios dumos atstovus vis dar nėra, nors duma turės susirinkti jau lapkričio mėnesyj. Reikia čia pridurti dar, kad oficijališkos, taigi rando garsinamos žinios apie išrinktus rinkėjus nesutinka su privatiškomis laikraščių garsinamoms žinioms. Randas, matyt, ramina vien biurakratus perstatydamas, buk išrinkta daugiausiai vidurinių partijų ir bepartyvinių įgaliotinių. Tuom tarpu, sulyg privatiškų žinių išpuola, kad konservatyvų ir vidurinių partijų atstovų išrinkta mažai, užtai daug daugiau konstitucijinių demokratų ir kairiųjų, nors rinkimai kairiųjų partijų atstovų apsunkinti.

Lietuvoj ir Lenkijoj žmonės su nenoru dalyvavo rinkimuose, daugelyj valsčių, kadangi suvažiavo per mažai turinčių tiesą balsuoti, rinkimų visai ne buvo. Varšavoj net 15 dirbtuvių darbininkai ne dalyvavo rinkimuose.

Lietuvoj dar nežinia nė ką kandidatais dumon stato lietuviai. Buvęs Suvalkų gubernijos lietuvių atstovas Leonas atsisakė kandiduoti. Terp rinkėjų yra išriktas daktaras Basanavičius. Prieš jį, žinoma, sulenkėję dvarponiai statys visas pajiegas, kad jis ne patektų dumon, nes jį lenkai laiko didžiausiu savo priešu. Koki kandidatai lietuvių valstiečių yra Kauno gubernijoj, dar teipgi nežinia. Apie išrinkimą lietuvio Vilniaus gubernijoj, rodosi, nėra ką tikėti, nes ir pirma, turint valstiečiams daug daugiau tiesų, jų atstovais iš Vilniaus gubernijos buvo vis lenkų dvarponių ir kunigų įnagiai, tai dabar, prie susiaurintų valstiečių tiesų, dar sunkiau išrinkti lietuvį atstovą. Kunigai, kaip ir pirma, eina su dvarponiais, nes su jų pagelba tikisi dumon nusiųsti ir kelis kunigus, ir tai tokius, kurie bus apginėjais ne tik bažnyčios, bet teipgi lenkystės ir dvarponių reikalų. Valstiečiai gi netiki kunigams ir už juos ne balsuoja, jeigu gi ir yra balsuojanti, tai tokių yra labai mažai, todėl kunigai, nesitikėdami nuo valstiečių pagelbos rinkimuose, laikosi dvarponių skverno, dvarponiai gi teipgi tikisi nuo kunigų daugiau pagelbos, nes jie bent menkai susipratusius kaimiečius gali įvaryti į lenkų dvarponių tinklą.

Jeigu šiuose rinkimuose Lietuvoj, Lenkijoj, net pačioj Maskolijoj daugelis valstiečių visai ne rinko, tai aišku, kad valstiečiai nelaukia nieko gero nuo trečiosios dumos. Gal savo išrokavimuose valstiečiai ne klysta. Iš tikro, jeigu ir trečioji duma nebus valdžiai prilanki, caras ir trečiąją dumą išvaikys ir po senovei kariškais teismais ir kartuvėmis stengsis žmonis raminti. Klausymas tik kaip ilgai žmonės gali kęsti valdžios terorą ir žmonių žudymą? Juk ir ramiausias sutvėrimas gina savo gyvastį, kiekvienas žmogus turi savo troškimus, savo reikalus, savo siekius, prie kurių žengia. Draudžiant net mislyti apie kokius nesutinkančius su valdžios norais siekius ir troškimus, žudant žmones už tokius troškimus, nors juos ir galima tulam laikui nugazdinti, bet nuraminti negalima. Jeigu žmonės ne bus užganėdinti, nor rinkimų tiesas valdžia ir dar labiau suvaržytų, jie dumon siųs tokius savo atstovus, kurie vis statys tuos žmonių reikalavimus ir peiks valdžią. Nors valdžia ir šimtą kartų vaikytų dumą, ji turi buti neprilanki besirupinančiam vien apie palaikymą biurokratijos sauvalios, o ne apie ukėsų labą, randui, kitaip duma neturėtų nė jokios ant žmonių įtekmės, ji jų nenuramytų. Žmonės turi kovoti su tokiu randu, kuris juos vien skriausti moka, o nieko tikrai gero padaryti neįstengia, ar nenori.

Reikia dar pridurti, jog duma, neva žmonių atstovybė caro valdžiai dar labiau reikalinga negu patiems žmonėms. Žmonės iki šiol apsiejo be savo atstovybės, gal pakęstų, apsieitų be jos dar kokį laiką, kadangi žmonių atstovų darbą stabdo ta pati netikusi valdžia, neleisdama nieko gero įvykdinti. Valdžia gi be žmonių atstovybės apsieiti ne gal, nes be žmonių atstovų pritarimo užrubežiuose nieks jau caro valdžiai ir ant didžiausių palukenų paskolos ne duoda, o namieje pinigų nėra. Valdžia neturi pinigų uždengimui net šiųmetinio iždo nepritekliaus.

Bereikalo važinėjo į Paryžių iždo ministeris melsti Prancuzijoj daugiau pinigų. Prancuzijos ministerių pirmininkas jau caro valdžiai pastatė ne vien finansiškus, bet ir politiškus reikalavimus. Jis pareikalavo pataisymo ir perdirbimo susirišimo Maslijos su Prancuzija traktato, teipgi, kad užtraukiama Prancuzijoj paskola butų priimta žmonių rinktų atstovų. Taigi mat aiški priežastis, kurios dėl caras šaukia trečiąją dumą. Mat iždas tuščias, neužilgio carui pritrusks pinigų net išmokėjimui algų urėdninkams ir sosto palaikytojams kareiviams. O kas tąsyk bus, jeigu carą apleis kareiviai? Kas jam liks daryti terp jo nekenčiamų ukėsų? Reiks dumti su priluptais nuo žmonių turtais į užrubežius. Pastatytas ant skriaudų ir žmonių kraujo sostas jau nesubraškėtų, bet turėtų griuti. Todėl tai carui duma reikalingesnė mat negu patiems žmonėms. Prancuzija, pastačiusi jau drąsiai caro ministeriams politiškus reikalavimus, gali juos dar labiau išplatinti, gali nepasiganėdinti šiaudine, be jokios galybės duma, bet gali reikalauti tikros žmonių valdžios, kaip tai yra Prancuzijoj ar kituose vakarinės Europos kraštuose. Dėl stokos pinigų caro valdžia gali teip įklimpti, kad skolininkai jai pinigus galės statyti tokius, kokius tik užsimanys reikalavimus. Mat biurokratų valdymo budas teip nupuldė galingą kitąsyk Maskoliją, prieš kurią kitąkart galingiausios tautos drebėjo, kad dabar caro valdžia turi gerintiesi net jos persekiojamiems žydams, nes be tarpininkystės žydų bankininkų apsieiti negali.

Iš tikro dabar Maskolijoj pradėjo naikinti tulas aprubežiuojančias žydus tiesas. Pirmiausiai likosi panaikintos tiesos daleidžiančios tik tulam nuošimčiui žydų pastoti į augštesnes Maskolijos moksliškas įstaigas; dabar žydai į tokias įstaigas turi but priimami be jokių aprubežiavimų. Tai pradžia besigerinimo; bet jeigu išmeldimui prilankumo žydų bankininkų reiks daugiau, caro ministeriai panaikys ir daugiau varžančių žydus pančių. Pančių gi tokių yra Maskolijoj gana, bus ką naikinti. Galima juk pasiderėti, siulant kuo mažiausiai.

Pereitą nedėlios dieną Peterburge likosi suareštuotas turtingas amerikonas William English Walling, apsivedęs su maskolaite Strunskyte, jo pati ir jos sesuo. Suareštavę buvo dar vieną amerikoną New Yorko laikraščių sandarbininką, bet jį tuojaus paleido. Pas Wallingą padarė kratą ir paėmė visus jo raštus, jį patį nugabeno į tirinėjimo kalėjimą, o abidvi moteris į moterių revoliucijonierių kalėjimą, kur jos išbuvo 24 valandas. Wallingui pasisekė, su pagelba paslapto kalinių pačto, pranešti apie jo suareštavimą amerikoniškam ambasadoriui, kuris gal ir suskubino tirinėjimą ir paleidimą. Ambasadorius tuojaus pas policijos perdėtinį nusiuntė vieną ambasados urėdninką paklausti, už ką Walling tapo suareštuotas ir pareikalavo žmoniško su juom apsiėjimo, kol kaltė ne bus ištirta. Walling ir abidvi moterys, kaip pasirodė, vieno šnipo tapo apkaltinti, buk savo pinigais šelpia finų revoliucijonierius. Iš tikro vienok atkako jis į Maskoliją tirinėti ekonomiškus ir politiškus prietikius ir sanlygas, kokiose gyvena Maskolijos darbininkai. Policijos viršininkas amerikoniškos ambasados urėdninkui apreiškė, jog Walling gal bus paliuosuotas ir turės iš Maskolijos išsinešdinti, bet tik peržiurėjus paimtus pas jį raštus. Vakarė vienok jau visi suareštuotiejie likosi paliuosuoti, kadangi paimtuose raštuose nieko nužvelgtino ne rado. Kalėjimo urėdninkai, paleisdami, dar persiprašė. Prisakymo išvažiuoti jis ne gavo, bet ir be to išvažiuoja iš Maskolijos, kadangi pažino jau gerai sauvalią caro valdžios.

Ar dėlto bepamatinio areštavimo ne atseis caro randui teisintiesi prieš Amerikos randą, dar tikrai nežinia; tas paeis nuo to, ar Walling paduos skundą. Jis gali dar ir atlyginimo reikalauti ir tą reikalavimą Amerikos randas turėtų, ir nenorėdamas, paremti. Butų gerai caro šnipus pamokyti, kad jie bent svetimų ukėsų be priežasties nepersekiotų. Jeigu sykį reiktų gerą atlyginimą užmokėti, kitąsyk jau nesiskubintų areštuoti nekaltus žmonis, be to gi caro urėdninkai geresnio pasielgimo neišmoks.

PRANCUZIJA.

Pietinių tautiškų giminių Morokko sultanu apšauktas Mulai Hafig su savo kareivias traukia į šiaurius. Iš Casablanca bėga žydai, kadangi jie mano, kad Mulai Hafing reikalaus pasitraukimo prancuzų ir bandys juos iš miesto išvyti. Prancuziškosios kariumenės vadovas, matyt, teipgi laukia užpuolimo, kadangi drutina apkasais savo kareivių stovyklas. Bet rodosi, kad bent šiuom kartu užpuolimo prancuzai ne reikalauja bijotiesi. Mulai Hafig svetimiems konsuliams Tangere atsiuntė laiškus, kuriuose aiškina, jog jis nori santaikos su Europos viešpatystėms, žada trumpam laike suvaldyti visus maištininkus, įvesti reformas turinčias kraštą pakelti. Skundžiasi vien, kad truksta jam pinigų. Jo pasiuntiniai atkako Berlynan jieškoti pinigų, bet Vokietijos kancleris Buelow, nenorėdamas erzinti prancuzų, Mulai Hafigo pasiuntinių visai nepriėmė. Jie, žinoma, ir paskolos Vokietijoj negaus be rando pritarimo.

Senasis gi sultanas, kadangi pats neįstengia kraštą nuraminti, bijosi savo brolio Mulai Hafigo, prie kurio pristoja vis daugiau maurų giminių, paprašė prancuzų pagelbos. Prancuziškasis pasiuntinys užmanė jam priimti Prancuzijos protektoratą, o tąsyk prancuzai suvaldys visus jo priešus. Sultanas ant to sutinka, bet priemimas svetimos protekcijos dar labiaus padidintų Mulai Hafigo įtekmę, sukeltų visus maurus prieš prancuzus, atseitų vesti ilgą karę, o į ją gal stengtusi įsikišti ir pavydinti prancuzams kaimynai, kaip antai vokiečiai.

AUSTRIJA.

Apie sveikatą senelio Austrijos ciesoriaus prieštaraujančios ateina žinios. Sulyg oficijališkų žinių — sveikata jo eina geryn, sulyg gi privatiškų — yra visai kitaip. Sulyg paskutinių žinių: pajiegos ciecoriaus teip nusilpnėjo, kad reikėjo atsisakyti net nuo parengimo rume dievmaldytos. Plaučiai nepasitaisė, o dar buk prisiplakė astma, kuri gali ciecorių užtroškinti. Pakanka atminti, kad Austrijos ciecorius turi 72 metus. Tokioj senatvėj, kaip visi numano, kiekviena liga yra pavojinga.

IŠ LIETUVOS.

IŠ LIETUVOS SOSTAPILIO.

(Iš musų korespondento).

"Kur malkas kapoja—ten skeveldros lakioja" — sako senas lietuvių priežodis. Tasai priežodis galima įvairiose viešo gyvenimo aplinkybėse ir atsitikimuose gana tinkamai vartoti. Šiuo žygiu tą priežodį taikau prie naujai sumanyto laikraščio — prie "Vilties".

Patsai faktas, kad musų inteligentija, jau po dviejų, gal kiek daugiau, metų viešo darbavimos visumenės reikalų srityje, sugebi įkurti bepartijinį, nors ir tris kartus per sąvaitę leidžiamą, laikraštį, parodo koks didelis yra reikalas tokį laikraštį turėti. Nemanau įsileisti į dabar gyvuojančių laikraščių kritiką, nes tuomet reikėtų visa partijos programa kritikuoti, kas trumpoje korespondencijoje padaryti negalima. Jau ne vieną kartą buvo pabrėžta, kad partijiniai musų laikraščiai nesugebia, galų gale ir nesirupina sugebėti, aprėpti platų visumenės gyvenimą ir jos reikalus.

Taigi gema naujas apleistoje, bet derlingoje, dirvoje darbininkas. Gema "Viltis"! Pažiurėkime, kaip sutinka musų šiądieninė partijinė spauda naują, dar užgimti nesuspėjusį, draugą; pažiurėkime, kokių minčių pasigauta, kad tam, dar negimusiam darbininkui, koja pakišti; pažiurėkime, galų-gale, kodėl taip pasielgta.

Imu "Draugiją" No. 9. Ten randu straipsnį: "Ar reikalingas musų inteligentams dar tridieninis laikraštis šalia "Vilniaus Žinių" ir kitų esančių laikraščių?" — Iš pačio jau antgalvio skaitytojas gal spėti, kokie bus išrodymai.

Iš pradžių, to straipsnio autorius, pasirašęs inicijalais P. P., matyti drąsos pritruko pilna pavarde pasirašyti, stengiasi išrodyti "V. Žinių" gerąsias puses ir sunaudoja visus motyvus, kad jas apginti. Tiesa, padaro ir keleta užmetimų, bet tuoj juos savotiškai apverčia. Nėra kam čia stebėtis, bet tačiaus reikia stebėties, to straipsnio autorius drąsiai. Štai to straipsnio ištrauka:

"Didis žmogus visados pasiliks didžiu žmogum, ir historija užrašys jo vardą aukso raidėmis; jis neprivalo jokių pagyrų ir neprivengia jokių dergimų, jis yra visados skaistus, kaipo jo darbai, bet bėda tautai, kuri negerbia savo didvyrių, sudėjusių brangias aukas ant jos aukuro. Jeigu tautos dauguomenė leidžia įvairiems avanturistams savo akyse tršti ir niekinti viešai vardą žmogaus, kurio brangios aukos dar tebesmilksta ant tautos aukuro, tai reikia, susiėmus galvą, bėgti šalin su pasibaisėjimu".

Paaiškinu trumpai: didis žmogus — Petras Vileišis, avanturistai — kun. J. Tumas ir A. Smetona.

Pažvelgkim dabar į p. P. P. logiką. Begindamas p. P. Vileišį, kurio nuopelnų nieks pasisavinti nė nemano, jų iš jo neplėšia, visiškai prieštaraudamas savo tvirtinimui, nesigėdi p. P. P. vadinti "avanturistais" kun. J. Tumą, kurio nuopelnai Lietuvai, gal nė kiek nemažesni už p. P. Vileišio nuopelnus, proporcijiniai sustačius! Ne nuopelnams vieno ar kito žmogaus čia vieta išrodinėti, bet reikia bent tiek elementariškos etikos turėti, kad vienus į padanges iškeliant, kitų nedergti, nebiauroti, juo labiaus už teisybės tartą žodį.

Tat kas gi galų-gale mums lieka? Pastatykimę Antakalnyje šventinyčią, padirbdykime tų "didžių musų žmonių" "mulkiukus", sustatykime ten ir, inkvizicijos laikus prisiminę, botagu varykime ton šventinyčion visus lietuvius atiduoti garbę musų "didiems žmonėms". Rodos, kad nieko sumaningesnio padaryti ar sumanyti nestengiame. Tat butų džiaugsmas! — Ba! tuomet priderančioji bent garbė tektų musų "didvyriams", nes taip, mat, atsiranda "avanturistai", visai Lietuvai žinomi "avanturistai" — kun. J. Tumo ir A. Smetonos pavidale, kurie "Vilniaus Žiniose" dirbę, drįsta "viešame susirinkime" pakritikuoti "V. Žinių" leidėją, p. P. Vileišį! Ir horendum! "dauguomenė susirinkusios ten inteligentijos tam viskam pritarusi".

Ką gi reiškia šiokie "logikos" žodžiai? Ką reiškia ta "noli tangere" musų veikėjų? Kodėl toksai aklumas apsireiškia?

Kiekvienas lietuvis lenkia galvą prieš p. Petro Vileišio darbus ir aukas tautai, bet tas nė kiek nereiškia, kad tas lietuvis turi lenkti galvą ir prieš p. P. Vileišio klaidas. Toms klaidoms pritarti — ne — to nė vienas sąžiningas žmogus nepadarys ir neturi moralinės tiesos padaryti. Tat butų veidmainiškumas, aklas gerbimas — mažiau vertas negu stati neapykanta. Tas pats galima pasakyti ir apie kitus musų veikėjus.

Dar daug galima butų parinkti panašių žiedelių į "avanturistus" panašių minėtame straipsnyje. Atrastume ten "demoralizatorius", "duonos jieškotojus" ir tt. ir tt., bet spėju, kad užteks ir to, kas viršuj parašyta.

"Lietuvos Ukininkas", N. 37 nė pirmųjų "Vilties" num. pasirodant nelaukdamas, savotiškos logikos įstatymų prisilaikydamas, sako:

"Iš pranešimo matyt, kad tai yra laikraštis draugijos, prie kurios priguli 179 dalininkai, įmokėjusie arba pažadėjusie įmokėti po 100 rubl. Tarpe dalininkų ėsą apie 150 kunigų. Iš to galima spėti, kad ir pats laikraštis bus vedamas kunigų dvasioj, taigi bus artimas "Šaltiniui" ir "Nedėldienio Skaitymui".

Ir tiek? Daugiau nieko nėra, kas pasakyti butų galima! — Pirmiausia "iš to" dar sausai nieko nematyti. Bet kodėl taip pasielgta: ar dėlto, kad partyvinis fanatizmas liepia matyti kiekviename kunige "žmonių", kulturos, pažangos priešininką, ar bijoties konkurencijos — tą žino autorius tos trumpos recenzijėlės ir pati "L. Ukininko" redakcija, kuri tokį akių plotu sprendimą patalpinti sutiko.

Iš visų kalbų, iš visų atsiliepimų, kurie teko girdėti apie naująj gemančią "Viltį", galima išnešti tokį nemalonų įspudį, kad tas viskas iš pavydo daroma. Nėsmi nė "Vilties", nė kokio kito laikraščio sandarbininku ar garbintoju, bet vien noriu buti bešališku sprendimuose apie kivirčius tarp musų laikraščių ir turėti visame kame savo nuomonę, nesiskolinant jos iš svetimų, arba lopant svetimų protavimais.

Kaune, kaip jau, turbut, žinoma, ateinantį sekmadienį 6. X. bus Pirmasai Lietuvių Moterų Susivažiavimas — apsireiškimas, galima sakyti, musų gyvenime nepaprastas. Plačiau parašysiu apie jį prisiųsdamas to Susivažiavimo nutarimus. Dabar paminiu kad nuo Vilniaus lietuvių delegatėmis tan Susirinkiman išrinktos: p. Pleirytė - Puidienė ir Smetonaitė. R.

Pavydėjimus terp Vilniaus veikėjų geriausiai ant vietos užbaigti; Amerikos lietuviai, gerai visko nežinodami, ir teisėjais buti negali. "Vilt." prospektas jau išėjo ir iš jo sprendžiant, reiktų manyti, kad bent "Lietuvos Ukininkas" savo pranašavimuose ne labai paklydo.

Red.

IŠ VILNIAUS.

Karo teisme nagrinėjama 3-jo Dono pulko kazokų byla. Kaltinami 4 kazokai, kad išstatę politiškus ir ekonomiškus reikalavimus savo vyriausybei. Sumišimai kilę pulke dėl suėmimo dviejų kazokų, neatidavusių garbės aficierui. Vienas kazokas, kalėjime sėdėdamas, nustojo protą.

Kareivių kalėjiman, vadinamajam N. 14, Antakalnio gatvėj, buvo kasamas po žemėmis urvas kaliniams išvaduoti. Darbas nepavyko; pasikasimas susektas sargybos.

(Iš 'Ž.').

VILNIUJ PIRMASAI LIETUVIU MOKSLO DRAUGIJOS SUSIRINKIMAS TESĖS DVI DIENI.

Prasidėjo rugpiučio 5 dieną, pasibaigė 6. Susirinko į kelias dešimtis žmonių. Buvo nemažai atvažiavusių. Pirmoje dienoj prasidėjo svarstymai įvairių klausimų, antrą dieną buvo perskaityti keturi referatai. Apie juos čia aš nekalbėsiu, tik pažymėsiu, kad kai kurių mokslo vyrų referatuose daugiau buvo ko kita, sakysime, fantazijos, negu mokslo.

Keistą įspudį darė šis pirmasis mokslo draugijos susirinkimas. Draugija vos ima gyvuot — dar niekur nieko, o pradeda savo veikimą rinkimu garbės narių, narių - korespondentų. Kaužin ar didelė bus garbė tiems išrinktiemsiems garbės nariams buti nariais niekam nežinomos, niekeno negirdėtų mokslo vyrų draugijos. Be to dar, nepaprastas ir rinkimas į garbės narius, ir šiaip balsavimo budas, — panašus į lietuvišką. Valsčiuj vyrai, kai ką taria, tai vieni šaukia "reikia", o kiti, "nereikia". Katra pusė katrą nurėkia, tos ir viršus. Toks balsavimo budas vadinas "nurėkimu". Jį vartoja valsčiuj per sueigas. Mokslo draugijoj gi pavartojo kiek kitonišką balsavimo budą. Pirmininkas, sakysim, praneša, kad toks ir toks žmogus vertas yra priimti garbės nariu ir pasako: "man butų malonu", kad gerbiamasai susirinkimas jį priimtų į narius "per akliamaciją". Tuomet gerbiamojo susirinkimo toji dalis, kuri nori padaryti pirmininkui malonumą, ir su tuo sutinka, ploja delnais, o kuri ne, — ramiai sau sėdi. Tai ir yra balsavimas "per akliamaciją". Kaip matote, labai daug panašumo tarp grynai lietuviškojo "nurėkimo" ir nelietuviškosios "akliamacijos". Skirtumas tik toks kad, balsuojant "nurėkimu", nubalsuoja tie, kas geresnes turi kakarines, o balsuojant "per akliamaciją", visuomet ima viršų akliamuotojai, kadangi ramiai sau sėdinčiųjų nuomonės nesigirdi. Taigi, "per akliamaciją" tapo priimti garbės nariai; daugumas iš gerbiamojo susirinkimo nė nežino, kad tokie žmonės yra pasaulyj, nepasiteiravę, kas jie tokie, priėmė į garbės narius, norėdami suteikt malonumą pirmsėdžiui. Tukiu pat "akliamacijos" budu tapo priimti ir draugijos korespondentai.

Jau nuo pat jaunumės pastebiamas pas Mokslo draugiją noras visų pirma pažibučiais pasipuošti. Buvo netrumpai kalbėta ir apie tai, kokie dipliomai davinėti draugijos nariams, kokio didumo ir gražumo....

A. M.

(Iš 'Ž.').

Rugpiučio 5 — 6 d. buvo įsteigimasis Lietuvių Mokslo Draugijos susirinkimas. Žmonių suvažiavo nemažai. Dalis jų po susirinkimų įrengė "vakarienę". Dalyvavo arti 40 žmonių. Visi linksmai bekalbėdami, valgė, gėrė, pakeldami toastus tai už įsteigėjus, tai už M. D. plėtojimąsi, už bendrus susivienyjimus ir tt. Bet štai vienas iš svečių, pasikėlęs, ir kreipdamasis į susirinkusius, prakalbėjo: "Kuomet męs čia, linksmai bekalbėdami, geriame, valgome, pakeldami įvairių - įvairiausius toastus, tenai, už geležinių grotų sėdi tie, kurių dvasia ir gi trokšta to paties mokslo, to paties apšvietimo. Daugelis jų neturi ko valgyti.... Todėl aš iš savo pusės, toasto vietoj, patarčiau, paaukauti jiems bent tą, kuo galima butų juos sušelpti, jų sunkią buiti palengvinti...." Visi nariai sutiko su tuo sumanymu, ir kiekvienas davė savo auką. Kaip kurie aukavo po 3—5 rubl. Surinkta 22 rub. 75 kap. Pinigai perduoti K. Kasai.

P.

IŠ PANEVĖŽIO.

Rugsėjo 11 d. buvo savižemių susivažiavimas išrinkimui įgaliotinių į pavietą. Bet čia tapo padaryta didelė neteisybė. Vietoje savižemių, susirinko vieni kunigai ir da atsivežė su savim savo sėbrus. Buvo susirinkę išviso 46 rinkėjai, kurių 22 kunigai, o tik 24 valstiečiai. Kunigai užsirašė savižemiais, bet kokie jie savižemiai, kad valdo nesavo, bet parapijos žemę? Pagal įstatymus—nuo 200 dešimtinių renkamas vienas įgaliotinis. Susirinkusių buvo tiek, kad jie išrinko 9 žmones, kurių 6 kunigai ir 3 kuniginiai valstiečiai.

Priežastįs, kad taip maža savižemių susivažiavo, buvo šios: kurie galėtų susivažiavę išrinkti įgaliotiniais geresnius žmones, tai tie visai žinios apie rinkimus (pranešimų, pavestkų) negavo, o tiems, kurie jau seniai išmirė, tai pranešimai buvo pasiųsti. Kurie atėjo, kaipo tėvų įgaliotiniai, tai visai prie rinkimų nebuvo prileisti, nes, girdi, pranešimai ne ant jųjų vardo rašyti. Eidrugevičius nuo Truskavos turėjo įgaliojimą nuo savo tėvo 100 metų senuko, bet jį irgi prašalino.

Tas dar yra neteisybė, kad kunigus, kurie valdo parapijos žemę ir patįs visai jos nedirba, prie rinkimų prileidžia, tuo tarpu gi nuomininkus (randauninkus), kurie patįs žemę apdirba, visai prie rinkimų neprileidžia.

Kunigai neatjaučia žmonių reikalų, tai jie ir negali jiems atstovauti. Didelę skriaudą jie mums padarė, užbėgdami mums už akių....

Savižemis Misevičius.

IŠ BARTNINKU.

Bartninkuose (Vilkaviškio paviete) nuo mažažemių įgaliotinių išrinktas D-ras J. Basanavičius.

IŠ TROŠKUNU
Ukmergės pav.

Niekuomet dar Troškunuose neprisiėjo pergyventi tokie laikai kaip dabar. Pasunkėjo jų buvis, kada susilaukė į savo miestelį gubernatoriaus uriadniko Nikolajevo ypatoj. Jau jis seniai buvo žinomas musų apylenkėj, kaipo turįs gerą uoslę "įtariamiemsiems" žmonėms jieškoti. Gavęs dabar paaugštinimą (pakeltas liko į Troškunų uriadnikus), įgijo begalinę didybę ir puikybę. Ne vienam jis sakosi: "Aš Troškunų gubernatorius, mano žodis šventas; ką noriu, tą darau". Ir ištikro, žodžiai nelieka be pesekmių: ką jis nori, daro. Nagaikos, apysodos,kumščiai, tai jo pirmieji įrankiai žmonėms kankinti. — Paminėsiu nors keliatą faktų, sakau, keliatą, nes visų jo nežmoniškų darbų negalėčiau surašyti. Sanvaitės 2 atgal nusigrudo jis Vaidlonių sodžiun pas dešimtininką Korką. Spyrė kinkyt arklį ir vežti pas "cicilistus". Dešimtininkas atsakė, kad nežinąs, kur tie "cicilistai" esą. Kirto nagaika. — "Dažinosi" — sako. Tuomet Korkienė puolė paties ginti. Jis, nieko nelaukdamas, suteikė ir jai keliatą "nagaikų". Korka buvo sumanęs skųsties augštesnei vyriausybei. Bet uriadnikas, sužinojęs tą, nusivedė prie "baltakės" buteliuko, ir padarė santaiką.... Gėda tiems, kurie už degtinės stikliuką parsiduoda save ir savo žmoną.

Dar porą žodžių. Važinodamas per G. kaimą, užsuko pas dešimtininką Šaučiuną. Radęs jį grįčioj be blekutės, rėžė keliatą syk per ausį. — Žinosi — sako — kitą kart, kad prieš uriadniką negalima be formos stovėt". Tai gadynė! Už ką tenka guzas gaut! — Sužinojęs, kad žmogus rengias važiuoti į Ameriką, tuojaus nutveria, į šaltąją uždaro. — "Tu — sako — esi socia-

jalistas, nori pabėgti, pridaręs blogo, dalyvavai užmušime Orlovo ir tt. Žinoma, turi žmogus susiprasti, kas čia gali padėti: ne kas kitas, kaip 10 rub. gali išvaduoti iš nelaimės. Teip antai šią nedėlią atsitiko Indriškevičiui. Žmogus turėjo sumažinti kelionės išlaidas, išsipirkdamas iš nelaisvės.

X.

Liepos 18 d., Umėnų kaime Kazimieras Švilpa, susipykęs su savo vaikais (nežinia, ar tai protas jam buvo pasimaišęs, ar iš savo kvailumo), kreipėsi prie Troškunų "gubernatoriaus" Nikolajevo, prašydamas atkeršyti vaikams ir broliui Petrui. Vaikams — už nepaklusnumą ir šiurkštumą prieš tėvą, broliui gi — už šautuvo laikymą. Matomai, Švilpa patepė gerai Nik., nes "sauso nieks neklauso", ypatingai gi musų "gubernatorius". O jis jo išklausė ir taip dar umai. Liepos 9 d., kaip paprastai pas mus daro policija, vidurnaktį atdundėjo sargybiniai, uriadniko Nik. vadovaujami, Švilpos vaikų bausti. Įsilaužę į triobą, prišokę prie vyresniojo sunaus Povilo, ėmė kapoti be pasigailėjimo nagaikomis ir kumščiais daužyti. Tas klausia, už ką jį muša policija? Uriadnikas paaiškino: "Už tėvo neklausymą, ko rugių neveži, ko eini pas svetimus uždarbiauti!" Nudėję visą "mėlinėmis", paleido; jo vieton gi motinai liepė atvesti dukterį, kuri taip pat esanti kalta: tėvo neklausanti. Tik, ant laimės, jos nebuvo namie: tam karte išliko nevaišinta nagaikomis. Vienok pas meilės ir paklusnumo platintojus neišnyko noras atkeršyti. Rugpiučio 4 d., jau sutėmus, vėl atsigrudo jie pas Švilpą. Prišokę prie motinos, nagaikomis mojuodami, spyrė duoti dukterį. Motinai pasakius, "nėra namie", ėmė jieškot po pasuolius, palovius ir užpečkyj. Belandžiodami paloviais, uždegė lovos šiaudus, ant kurios gulėjo vaikai. Per aguonos grudą nesudegino namų.

Patsai Švilpa išbėgo laikais. Žmonės kalba, buk jo protas buvęs jau pamišęs koks mėnuo atgal.

Nenaudingas.

(Iš 'Ž.')

IŠ GRIŠKABUDŽIO,
Naumiesčio pav.

Rugpiučio 10 d., naktį, prieš Griškabudžio atlaidus (Atsimainymą) Barzdų kaime pas P. Sadaucką nakvojo žandarai. Mat, jie buvo atsibaldę daboti socijalistų. Tuo laiku beveik kas metai buna išlipinti lapeliai. Taigi, jie tikėjosi, kad ir šįmet taip bus ir gal pasiseks lipintojų kurį sugauti. Bet ne viskas pagal žmogaus noro klojasi. Tą naktį kaip tiktai buvo didelė perkunija su audra. Vargšai žandarai išvaikščiojo visą naktį ir nieko nepelnė, tik sušlapo, susipurvino. Rytą anksti gi, kada "budriejie" sargai nustojo vilties besulauksią ką, atėjo tie nenaudėliai socijalistai, prilipdė visam kaime lepelius, net ir ten, kur jie sergėjo. Atsikėlę, žandarai nebežino ką ir keikti: girdi, kad ne ta audra, butume kaip žalčius patiesę. Tiesa juk, kad šuo butų greitas buvęs, butį zuikį paviįęs.

(Iš 'Ž.')

IŠ ROZALINO,
Panevėžio pav.

Liepos 29 d. Rozaline buvo lietuvių vakaras, įrengtas Panevėžio draugijos "Aido", su pagelba vietinių mylėtojų artistų. Buvo vaidinama "Nutruko", "Valsčiaus Sudas" (pirmą kartą Lietuvoj) ir "Vienas iš musų tur apsivesti". Antgalo p. P. padainavo porą dainų — solo. Vaidinimas butų buvęs atliktas gerai, jei kiek didesnės butų daromos pauzos kalboj ir ne taip greitai kalbėta. Publikos prisirinko apie 200 žmonių. Daugumas, kiek patyriau, pakakinta vakaru. Ypač pažymėtina, kad publika prisilaikė tvarkos, kas retai atsitinka per lietuvių vakarus; už tą reikia atiduoti garbę p. Š., tvarkos prižiurėtojui.

Lietuvių vakarai dabar jau paprastas daiktas, ir daug nebutų ko rašyti, jeigu ne tos nepaprastosios aplinkybės, prie kurių tas vakaras įvyko. Vietinis kunigas Grinkevičius, patyręs apie rengiamąjį vakarą, išpradžių buvo lyg prielankus, ypač, kad girdėjo iš draugijos įgaliotinio, jog pusė gryno pelno eis ant "Ubagynės". Paskui gi, pamatęs įrengėjų tarpe keliatą "mėlinmarškinių" bei "ilgaplaukių", tuojaus padarė mažutėlę "pauzą", laike kurios sugalvojo, jog tai "cicilistai".... O su jais, anot jo, reikia but "astražnam" (atsargiam)! Na, ir pradėjo savo astražnumą platinti! Tą patį vakarą, suėjęs savo Ko. (draugystę) prie "žaliojo staliuko", išnešė galutiną "rezoliuciją": 1) tas vakaras rengiamas su tikslu surinkti pinigų (mat, antrą pusę pelno dr. "Aidas" pasiliko sau), 2) iš kuriu "cicilistai" prisipirks bombų, 3) sukvies visuomenę kuopon, tai yra, į vakarą ir.... iškels revoliuciją (tai faktas: žodžiai, uk. V-no girdėti nuo klebono). Pasakyta —padaryta, ir "žalioji kompanija" kibo į darbą. Klebonas perspėjo Bagdonavičius, kad nebeduotų tam tikslui buto, vargoninkas pranešė uriadnikui savo rezoliuciją, laukdamas nuo jo pagelbos joms įvykdinti. Įgązdinta kelių artistų tėvai, kurie nebeleido savo vaikams dalyvauti lošime, sutrukdytas choras ir tt. Taip stropiai pasidarbavusi "žalioji kompanija", manydama, kad "reikalas atliktas", pavedė jį davatkų gomuriui, o patįs ramiai atsidavė pailsiui.... Bet štai, liepos 21 d., pasirodo miestelyj afišos, ir musų "karžygiai" vėl atkiunta, puola jų draskyti; negana to, ir kitų dar priemonių buvo griebtasi "sukilusiems cicilistams malšinti".... Galop, prie "žaliojo staliuko", klebonas draugiškai praneša pristavui, kad negerai esą padarę, leizdami įvykti vakarui, laike kurio renkami pinigai ant "nelegališkos" literaturos, bet.... vietoj pagyrimo "za donos", gavo.... nosį! Pristovas atsakė, kad apie tą turi rupintis policija.... o ne pašaliečiai....

Barzda.

(Iš 'Ž.')

IŠ KAMAJU,
Zarasų pav.

Atvažiavus šią žiemą kamendoriui Irmantui Kamajuosna, jam pasirodė, kad kamajiškiai labai tamsųs. Na, ir ėmė juos šviesti. Viena nedėldienį, įlypęs į sakyklą, užragino visus dievobaimingus parapijonus nešti pinigus ant įtaisymo knygyno. Girdi, busią gerų knygų pasiskaityti, kaip antai: apie žemę, kaip ją dirbti, Lietuvos istorija ir visokių laikraščių. Kas dėsiąs ant knygyno, tasai gausiąs dykai knygų pasiskaityti. Parapijonai ant apšvietimo reikalų nepasigailėjo pinigų. Bet kaip pasirodė, kamajiškių apsirikta. Pirmą vietą užėmė juodašimtiškos knygelės ('Ar bus geriaus" ....ir jai panašios) ir laikraščiai "Saltinis" ir "Ned. Skaitymas". — Musų kamendorius neužmiršta ir apie "dušių" ganymą. Įlipęs į sakyklą, visuomet primina: "Saugokitės, girdi, priešų bažnyčios šventos ir tikėjimą griaunančių". Parapijonai, išėję iš bažnyčios, negali suprasti, kas tokie gali buti priešai. Vienas sakąs, kad tai valdžia, kitas vėl, kad tai esą "cicilistai", trečias, klausdamas, surinka, "Nagi, gal jųs nematot: štai "stražnykai" su kepurėmis stovi ant šventoriaus, jie tai ir yra priešai". Taip kamajiškiai supranta kamendoriaus žodžius. Bet kaip dabar pasirodo, kamendoriaus Irmanto šviesa toliau špitolės ir davatkinės nešviečia.

(Iš "Ž.")

LIEPOJUJ.

Rugpiučio 11 dieną, antrą valandą po pietų, Vikandero ir Larsono korkų dirbtuvėj, trims žmonėms nešant iš kontoros į dirbtuvę pinigus išmokėti darbininkams algų, dirbtuvės kieme užpuolė ant jų nežinomi ginkluoti žmonės, atėmė iš jų 8 skrynutes pinigų, išviso 4500 rublių, išėjo per vartus iš kiemo ir pasislėpė.

Nors policija su raitais dragunais ir pribuvo, iškrėtė latvių ir katalikų kapus, esančius greta dirbtuvės, bet nieko nesusekė.

Pirklys.

(Iš "V.Ž.")

IŠ SMORGONĖS,
Vilniaus gub.

Kurpių streikas įnešė šiokias tokias permainas kurpių gyvenime. Prieš streiką, kuris čia buvo iškilęs visose dirbtuvėse, buvo mokama už darbą nuo dalyko ir darbas tęsdavosi bemažą ko ne 15 valandų per dieną. Dabar paskirtas mokestis už visos savaitės darbą, nežiurint, kiek bus padirbta per tą laiką. Darbas turi tęsties per dieną tiktai 9 valandas, nuo 8 ryto iki 6 vakaro su pertrukiu puse valandos pietums. Be to, panaikintas užustatas, kuris buvo reikalaujamas nuo kurpių mokinių ir kuris eidavo savininko kišenėn, mokiniui atsitraukus be laiko.

(Iš 'Ž.')

IŠ MEŠKUČIU,
Šiaulių pav.

Rugpiučio 26 d., per Baltramiejaus atlaidus suvažiavo į Meškučius nemaža sargybinių. Ėmė tuojaus tvarką daryti. Visų pirma "sutvarkė" vieną ukininką, smagiai apdaužę per žandus, kam jis pamatė bevagiant nekultas avižas ir pradėjo "ponus" barti, kad nekratytų arkliams jo javų. Ukininkas sumanė apsiskųsti pristovui ant sargybinių, bet nieko nelaimėjo. Sargybiniai, pagirti už narsumą, išėjo linksmi, ir vėl jieškojo kuo atsižymėti.

Apie 5 valandą po pietų atvyko į miestelį 5 "tvarkadariai", jau gerokai prisigėrę. Ėmė žmonės nuo vežimų draskyti, kam be jų leidimo alų ant vežimų gerią. Žmonės ramiai jiems atsakė: "Ne jųsų alų geriam, ir jums nedarbas kišties: "eikite į šalį". Sargibiniai, nieko nelaukdami, pradėjo žmones nagaikomis kapoti. Drąsesni vaikinai jiems priešinties, — vienas dar gi nagaiką iš nagų ištraukė ir pačiam nagaikos valdytojui smagiai užvažiavo per žandą. Sargybiniai išsitraukė kardus ir puolė ant žmonių. Šie bėgti į visas puses; pribuvo daugiau sargybinių, ir paėmė du visai nekaltu vaikinu: vieną, Kaz. Gačkauskį, labai sukapojo kardu, kitas, Ign. Prokapas, buvo taipgi smagiai primuštas, bet davus rublį, buvo paleistas tą pačią dieną. Kaz. Gačkauskis mėgino pabėgti. Sargybiniai raiti priviji jį netoli maluno. Bėgo jis kokį verstą. Prisiviję sargybiniai, ėmė kapoti kardais: nukirto abiejų rankų pirštus, perkirto galvą ir atvedė į miesčiuką taip sumuštą, kad nebuvo žymu veido.

Rugpiučio 27 d. Gačkauskį išvežė į Šiaulius. Jis yra Naisių dvaro darbininkas. Grafas Zubov, reikia tikėties, užsistos už savo darbininką; patįs gi meškuitiečiai už savo kailį nemano užsistoti, nors ir gyviems jį luptų. Mat, kaip degtinės prisikošia, nebejaučia nė skausmų, tik stiklinėmis akimis vaikštinėja ir jieško su kuo susipešti, prie ko prikibti....

(Iš 'Ž.')

IŠ GRIŠKABUDŽIO,
Naumiesčio pav.

Ką dirba policija? Verta tiktai pasižiurėti kad ir į musų apylinkę — ir atsivers visa litanija jos darbų.

Va, žemsargys Doročenka šv. Onos atlaiduose, sutikęs ant kelio važiuotą dvarioką, kumščiuoja jį, kam jis kelio neduodas žmonėms. Mat, dvarioko nežinota, kad ne pėstiejie duoda kelią važiuojantiems, bet važiuotiejie pėštiemsiems—nežinota, kad kiekvienas toks "Doroščenka" turi savo tam tikrus "cirkuliarus". Užtai gavo kumščiuot ir pagalios visokias "rupužes" ir panašias gerybes.

Kitas "atsitikimas". Tas patsai Doroščenka, atjojęs kratos daryti pas Juozapavičių — buk pas jį susirenką "cicilikai" — ir nieko "prieš valdžią" neradęs — o Doroščenka oi-oi kaip moka rast! — sutiko tenai kaimyną artimo sodžiaus, Buragą.

— Kas tu toks?

Buragas tyli: mano sau, kad žemsargys iškvaišęs ar ką, kad nebepažįsta pažįstamo žmogaus. Ir jis niekados juk nėjęs prieš valdžią, antraip, visados gyręs senovės tvarką, kaip gi tai butų? Bet Doroščenka sumojęs, kad čia koks nors "prieš valdžią" bėsąs, užmeta jam keletą kumščių ir varos į raštinę. Tik pakelini Daroščenką kiti žemsargiai pertikrino, kad tai tikrai Buragas — "geras" žmogus.

Ir vėl Doročenka! Dabar jau beveik kaip ir sugavęs "ciciliką". Įsilaužęs į vidų pas daržininką A. Varnaucką ir pristatęs jam revolverį prie kaktos, "gražiuoju" duodąs rodą prisipažint, kad jis esąs prie cicilikų prisirašęs.

— Ogi kas per šermenis rašė, a?

— Neteisybė.... — teisinos Varnauckas. Per motinos šermenis aš tiktai vardus mirusiųjų terašiau, kad neužmiršti per maldą. Neteisybė, pone.... Taip ir neišgirdo prisipažistant. Iš apmaudo Doroščenka nors apmušė ir išvyko savo keliais.

Tokių vis "atsitikimų" nė neapsiklausyti. Nebėra gal grįčios, kur jų nebutų buvę, kasdienine duona tai jau tapo. Nebent tiek naujo kartais, kad visi žemsargiai, kaip į karę traukdami, smarkiai ginkluoti išvyksta į kaimus, bene ras ko "prieš valdžią". Kas, kas, o sodnai tada ypatingai nukenčia. Toks jau, mat, likimas musų policijos.

Zanavykas.

Rugpiučio 11 dieną po Griškabudžio atlaidų, į Valių sodžių, pas Joną Damijonaitį, užvažiavo svečių. Suėjo taip pat ir jaunuomenės iš apylinkės. Atsirado smuikai ir prasidėjo šokiai, kaip paprastai dar musų jaunimo susirinkimuose daroma. Atvažiavo į svečius ir žemsargis K. Stelmokas, kaipo Damijonaičio giminietis. Tiktai, matyt, nelabai jam buvo ramu viešėtis; tomėl drebėjo, kad nenukabintų kas jam "brankto", nors ir niekas apie tai nemanė. Kaip ant tyčių, vienas vaikinas buvo prasišalinęs kur. "Valdžios atstovas", jau nieko nebelaukdamas, spruko namo, kad neužspėtų rengiamoji, kaip jis manė, ant jo pirtis. Išvažiuodamas, šaudė iš revolverio: buvo jau gerokai girtas. Atsargumo dėlei pasuko važiuot kitu keliu, bet sutinka keliu ateinant burį jaunimo, kurie taipgi ėjo pas Damijonaitį viešėti. Iš baimės nepasijuto, kaip iš vežimo iššoko ir per laukus nubėgo Slabadų link pas savo uošvį. Ant rytojaus jis išklausinėjo iš Raulinaitukės, kas dar buvo atėję svečių į Daimijonaičius, kas į jį šaudęs, per laukus jam bėgant (mat, tuo laiku, ištikrųjų, kurioj tai pusėj buvo girdėti šuviai). Sužinojęs visų pavardes, surašė juos ir padavė viršininkui, buk tai jie šaudę į jį. Tris iš tų nurodytųjų vaikinų, su kuriais žemsargis jau ankščiau turėjo kokias tai "rokundas", tuojau suėmė. Jų namuose buvo padarytos kratos, jieškoma buvo šautuvų, bet nieko nebuvo rasta. Už kelių dienų buvo suimti dar 4. Reikalavo iš jų, kad išduotų, kas šovė. Iš pašaliečių skundikų jau buvo pranešta policijai, kad šovė Jonas Bacevičia, tai suvertė ant jo. Po to visi suimtiejie buvo paleisti, ir dabar policija jieško J. Bacevičiaus. Kokia bausmė jo laukia, nežinia, bet žemsargis jį teisina: mat, jis buvęs geriausiu jo draugu. Norėjo žemsargis atkeršyti nusidėjusiems prieš jį, bet kerštas nukrito ant jo draugo.

Musė.

(Iš "Ž.")

IŠ IGLIAUKOS,
Senapilės pav.

Atkelti čia 3 sargybiniai ėmė rodyties save. Pirmą šventadienį, tuoj po mišių, atėję aludėn, ėmė žmones užkabinėti. Išsišaukę vieną už durų, sako jam, kad turį ant jo "akį" (matomai, kyšio gauti norėjo); kitą vaikiną, nusivedę atskiran kambarin, gerokai apdaužė. Paskui, išėję iš stubelės, rado keletą jaunų vaikinų, apdaužė, išvaikė, vieną suėme ir nuvežė į valsčiaus tamsiąją, bet raštininkas, patyręs kame dalykas, nepriėmė.

Pažįstamas.

(Iš 'Ž.')

ANTROJI LIETUVIU DAILĖS PARODA.

Gruodžio 23 dieną šių metų (sausio 5 d. 1908 m.), bus atverta Vilniuje antroji lietuvių dailės paroda. Sąlygos prisiuntimo parodon artistiškų darbų tokios pat, kaip ir pirmoj parodoj.

Parodoje gali dalyvauti vien dailininkai lietuviai.

Parodon bus priimami: 1) paveikslai aliejiniai; 2) architekturos projektai; 3) skaptorių ir rėžikų darbai; 4) artistiški išsiuviniai, mezginiai ir kiti tam panašus darbai.

Prie kiekvieno darbo turi buti pridėtas autoriaus arba autorės adresas, veikalo pavadinimas ir jo kaina. Jeigu daiktas neparsiduoda, tas turi buti taip pat pažymėta.

Paskutinis laikas prisiuntimui artistiškų darbų parodon 22 gruodžio.

Darbus parodai ir laiškus siųsti adresu: Vilnius, Preobraženskaja No. 9, p. Zofijai Gimbutaitei, "Lietuvių Dailės Draugijai".

Lietuvių Dailės Draugijos Valdyba.

(Iš "L. U.")

ŽEMĖS VALDYMAS SUVALKU GUBERNIJOJE.

Valdžios žemės yra netoli 400 tukstančių margų, tai bus apie penkta dalis visos gubernijos ploto. Valdžiai priguli daugiausiai girios, apie 340 tukstančių margų; kitos valdžios žemės užima pasodas ir nederlingas vietas. Šitų paskutinių priskaito netoli 38 tukstančių margų. Čionai priguli nederlingomis vietomis, nes palios ir pelkės gali duoti geras durpes, ežerai gi žuvis. Tik mus valdžia ikikol nejmano naudotis tais turtais. Pasodos užimtos girinių užveizdų (strielčių, obiesčikų, nadlesnų ir jų pagelbininkų) daugiausia apleistos, ukė menkai vedama. Neprošalį bus padavus, kiek verta yra, pinigais apskaitant, visa Suvalkų gubernijos žemė ir nejudinamas turtas.

Valstiečių žemės yra 1,113,604 margai; vienas vidutinis margas vertas 57 r. 89 k.; taigi visa valstiečių žemė verta 64.466.535 rb. 65 k.; pelno iš jos gaunasi 2.583-561 r. 28 k.

Dvarų žemė apskaityta vidutiniai po 49 r. 60 k. už margą, išviso jos gubernijoj yra 472.623 margai, taigi verta ji yra 23.442-547 r. 20 k., pelno duoda 921.632 r. 40 k. Valdžiai priguli daugiausiai girios, kurių vidutinis visoj gubernijoj margas vertas net 251 rub. Tada 374.657 margai pareis į 97.785.470 r.; pelno iš jų 978.544 r. 70 k. Visas gi žemės plotas Suvalkų gubernijos vertas butų 184.694.559 rub. su pelnu 4.483.048 r.

Matome, kad valstiečiams priguli beveik 3 kartus tiek žemės turtų, neg dvarponiams, valdžiai gi priklauso daugiaus negu valstiečiams ir dvarponiams kartu suėmus.

„Dabar pažiurėsime, kiek verta yra Suvalkų gubernija su triobomis.

Žemės vertumas 184.694.559 r. su pelnu 4.483.048 r.

Miestelių žemių ir namų vertumas 3.591.742 r. su pelnu 61-995 r.

Miestų nejudinamas turtų vertumas 5.344.040 r. su pelnu 267-202 r.

Pabrikų ir dirbtuvių vertumas 974.690 r. su pelnu 115.781 r.

Išviso 194.605.031 r., pelno 4.928.026 r.

Taigi visi nejudinami gubernijos turtai (žemė ir triobos) išneša netoli 200 milijonų rublių vertės ir duoda pelno apie 5 milijonus rublių.

Gyventojai kuone perdėm visi žeme verčiasi ir iš jos minta. Suvalkų gubernija tai tikra žemdarbių gubernija. Fabrikinės pramonės joje teip kaip nėra.

Didelė dalis gubernijos ploto priguli valdžiai, kuri moka ant gminų reikalų daug mažiaus nuo margo, negu kiti gyventojai. Iš to išeina, kad tais mokesniais gyventojai Suvalkų gubernijos persunkinti. Teip, iš viso gubernija sudeda ant gminos reikalų 284.274 rublius; valdžia gi už savo girias toje sumoje įneša tik 11.048 rub., t. y. tik dvidešimts šeštą dalį anos sumos. Jeigu atsiminsime, kad valdžios girios duoda jai pelno beveik 1 milijoną rublių, t. y. penktą dalį visos gubernijos nuo nejudinamų turtų pelno, tai turime pripažinti, kad valdžiai čionai reikėtų mokėt ne 11 tukstančių rublių, bet bent 5 kartus tiek, t. y. 55 tukstančius rublių su viršum. Apie tai musų valstiečiams vertėtų pagalvoti. O iš gminų patarnavimų girinės valdžios dažnai naudojasi: ir vaitai ir sudai turi nemažai darbo delei girinės valdžios dalykų. Teisingai butų, kad girinė valdžia mokesniuose ant vietiniu reikalų butų bent sulyginta su kitais gyventojais.

Dabar pažiurėkime, ar ištektų Suvalkų gubernijoje žemės tiems, kuriems dabar jos nepritenka. Suprantamas daiktas, kad tikrų žinių čionai negali paduoti, gali tik prisiartinti prie jų. Patįs apskaitymai gali but gana toli nuo teisybės. Žiurėsime į juos tik teip, kaip į kiekvieną bandymą.

Jau minėjome, kad bežemių gub yra apie 70 tukstančių arba 14 tukstančių šeimynų; mažažemių gi, kurie iš pačios savo žemės negali išmisti, priskaitėme irgi apie 70 tukstančių galvų; iš jų 8-559 šeimynos turi mažiaus kaip 3 margus; o 5000 šeimynų terpu 3 margų ir 15 margų.

Kad be vargo išsilaikyti ukininkui iš savo žemės be samdytų darbininkų, gali sakyti, užtenka Suvalkų gubernijoj 15 margų. Tada išeitų, kad tiems, kurie visiškai žemės neturi, reikėtų duot ant kiekvienos šeimynos po 15 margų; jųjų priskaitėme 14 tukstančių šeimynų, taigi jiems vertėtų atrėžti 210 tukstančių margų.

Tie, kurie turi mažiaus, kaip 3 margus, turėtų gauti bent po 12 margų ant šeimynos. Jų radome 8559 šeimynas, tai jiems reikėtų pridėti 102.708 margus. Ant galo tie, kurie valdo terp 3 ir 15 margų, reikalaus sav pridėt po kokius 8 margus; jųjų skaičių numinėme ant 5000 šeimynų; tada šitiems prigulėtų pridėt 40.000 margų. Arba visoms 3 rūšims reikalaujančių žemės išpultų duoti 350 tukstančių margų su viršum žemės. Iš kur but galima gaut tie pusketvirto šimto tukstančių margų?

Pirmučiausia yra Suvalkų gubernijoj bent 100 tukstančių margų dvarų žemės teip apsunkintos skolomis, jogei tokia žemė su didele nauda šalei galėtų but paskirstyta bežemiams valstiečiams. Dabartiniai valdytojai nepajiegia priderančiai tų žemių išnaudoti ir laiko gana apleistas jasias. Toliaus yra per 100 tukstančių majoratų žemės, kuri irgi be kokio reikalo esti rankose dabartinių jų valdytojų, kurie patįs negyvendami, savo dvarus parsamdo kitiems. Ir šita galėtų su visuotina nauda but pavesta tiems, kuriems žemės nepritenka.

Valdžios pasodų žemė, apie 24 tukstančiai margų, galėtų irgi tikti tam dalykui. Kaip jau minėjome, ta irgi žemė negerai išnaudojama yra. Teiposgi dalis girių, kurių Suvalkų gubernija turi perdaug, galėtų but apversta bežemių ir mažažemių naudai. Yra tokių šlapių girių, kurios mažai duoda girinės medegos, o žemė tenai javams tiktų. Vienoj Marijampolės girininkystėje esant į 7000 margų tokios girios (Žaliosios giria).

Tokiu budu surandame apie 250 tukstančių margų, kurie galėtų but su nauda paskirti mažažemiams ir bežemiams. Pagal musų apskaitymą reikėtų dar 100 tukstančių margų, idant visiems žemės užtektų. Tikram reikalui parėjus, rastųsi ir tas šimtas tukstančių iš kitų dvarų žemių, bet rodos toksai reikalas Suvalkų gubernijoj dar negreit ateis. Tuo gi tarpu žeminiam alkiui numalšinti gubernijoj žemės tikrai užtektų iš tų žemių, kurias valdytojai be pasipriešinimo apleistų už tulą atlyginimą.

„Dar kįla klausimas, ar tikrai yra musų gubernijoj žemės alkis, argi ištikrųjų rastųsi tie 140 tukstančių gyventojų, kurie trokšta žemės. Žinomas daiktas, kad Suvalkų gubernijoje tasai žemės klausimas neturi tokio aštrumo, kaip, sakysime, Latvijoje, Gruzijoje, Maskolijoje ir net kitose 9 gubernijose Lenkijos. Suvalkijoj valstiečiai turi 3 kartus daugiaus žemės negu dvarininkai. Anose gi šalyse valstiečiams priklauso žemės mažiaus negu dvarininkams. Ale prisižiurėję arčiaus, pamatysime, kad žemės alkis ir Suvalkų gubernijoje yra ir nemažas alkis. Apskaityta, kad daugiausia gyventojų kraustosi į Ameriką iš tų pavietų, kur daugiausia mažažemių ir bežemių yra. Taigi "bėga" į Ameriką iš dalies dėlto, kad žemės permažai. Toliaus 1906 m. iš ministerijos paliepimo (turbut Kutlerio), girininkai užrašinėjo bežemius. Žinau, kad Marijampolės girininkystėj umai užsirašė, daugiausia iš Jievaravo ir Kvietiškio gminų, 2000 žmonių žemės trokštančių. Taigi geidžiančių žemės rastusi ir Suvalkų gubernijoje užtektinai.

K. Gr.

(Iš "L. U.")

IŠ AMERIKOS.

VODINGUMAS UODU.

New York. Susirinkime čianykščios "Academy of Medicine", Dr. Ayers apreiškė, jog Amerikoj per vienus tik metus miršta 250000 žmonių nuo moskitų įkandimo. Be abejonės ne visi tikės daktaro išvadžiojimams.

STUDENTU UŽDARBIAI.

NewYork. Veik visų Amerikos universitetų studentai, prasimaitinimui, užsiima visokiais pašalinais darbais, net tokiais, kokiais Europoj studentai neužsiima: paveikslan, užgimus streikams, Amerikos studentai gana tankiai eina skebauti; kiti buva mokintojais, buchalteriais, paprastais darbininkais. Iš tokių pašalinių darbų pereituose metuose Columbia Universiteto studentai turėjo $111161,28. Pusėtinas tai uždarbis, bet ant 2000 suviršum studentų tai visgi ne daug.

PIRMUTINIS SNIEGAS.

Sault St. Marie, Mich. Šiauriniuose didžiųjų ežerų kraštuose, 18 d. spalio, puolė pirmutinis šįmet sniegas, siautė ir vėtra. Laivai pasislėpė į uostus.

HOTELIS NETURTINGIEMS.

New York. Milijonierius J. Oaden Mills, už $1500000 pastatė, ant kertės 7 ave. ir 36 str., hotelį neturtingiems. Brangiausias kambarys kaštuos čia 40c. Hotelis yra puikiai įrengtas, trioba yra ant 13 lubų, joje yra 1875 kambariai.

MUŠIS TERP CHINIEČIU,

Philadelphia, Pa. Chiniečių apgyventoj miesto dalyj, terp dviejų priešingų partijų kasuočių užgimė smarkus mušis, kuriame tris chiniečiai tapo nudurti, o daug sužeistų. Tik gavusi pastiprinimą, policija galėjo besimušančius, besibadančius ir besišaudančius azijatus išvaikyti.

ŠUNES VAGILIU GAUDYMUI.

New York. Čianykštė policija parsigabendino iš Belgijos tulą šunų skaitlių. Šunes tie bus vartojami gaudymui vagilių. Specijališkai išmokytus šunis nuo seniai turi Bruxelles ir Paryžiaus policija.

MUŠIS NEGRU SU POLICIJA.

New Orleans, La. 18 d. spalio, vienuose namuose užgimė čia muštynės terp negrų, į kurias įsikišo policija. Negrai užsidarė namuose ir pradėjo šaudyti į policistus; tie gi atsakė teipgi šuviais. Vienas policistas likosi užmuštas, o daug policistų ir negrų tapo pašautų. Policistai, negalėdami juodparvius įveikti, uždegė namus.

BANKU NUSIBANKRUTINIMAI.

New York. Nusibankrutno čia vienas iš didžiausių, vario karaliaus Heinze bankas, palikdamas daug skolų. Dėl jo nusibankrutinimo, nusibankrutino čia keturi kiti bankai, palikdami 1500000 dol. skolų. Ir Butte, Montanoj, likosi uždarytas State Savings Bank; jame yra $4250-000 žmonių depozitų.

PATŽUDYSTĖ SU DINAMITU.

York, Pa. Nusižudė čia 59 metų Jacob Dettinger. Jis paėmė dinamito štangą, apsižiojo, o su kita ranka suduodams, pagimdė explioziją. Galvą ir ranką nutraukė expliozijos smrakumas. Priežastis nusižudymo yra ta, kad jis pametė $40.

VAISINGI GYVENTOJAI.

Burlington, N. J. 2 metai atgal čia likosi uždėtas miestelis Roebling, kuriame dabar yra 2500 gyventojų. I tuos du metu pas 90% ščimynų garnys atsilankė. Na, ar reikia dar daugiau jieškoti!

AUGŠČIAUSIAS NAMAS.

New York. Singero siuvamų mašinų kompanija, savo biurams ir krautuvėms pasistatė čia specijališką locną namą, kuris bus augščiausiu ant svieto: namas tas turės 703 pėdas augščio, bus ant penkių dešimčių lubų. Vien Paryžiuj esantis Eifelio bokštas bus augštesnis, nes jis turi 1000 pėdų augščio.

ATKIRTO.

Fort Dodge, Ia. Čianykštis miesto majoras neseniai miesto rodai padavė sumanymą uždėti specijališką mokestį ant visų vyrų, kurie neapsives iki metų pabaigai. Automobilių vežėjas Nolan Snow teip pabugo pasekmių miesto majoro sumanymo, kad suviliojo jo dukterį, išbėgo su ja į kitą miestą ir ten apsivedė.

ATEIVIAI ATKAKE AMERIKON RUGSĖJO MĖNESYJ.

Rugsėjo mėnesyj atkako Amerikon 98694 ateiviai, arba ant 3553 daugiau negu pernai. Iš Maskolijos šimet atkako ant 5340 mažiau negu pernai. Daugiausiai atkako italijonų, nes 19316, vokiečių 3627, grekonių 4176, ateivių iš Maskolijos 17206, iš Anglijos 12972.

ORLAIVIU LENKTYNĖS.

St. Louis, Mo. 21 d. spalio čia atsibuvo terptautiškos lenktynės, kuriose dalyvavo orlaiviai iš: Amerikos, Prancuzijos, Anglijos ir Vokietijos. Petnyčioj atsibus lenktynės visokių orlaivių, taigi ir sunkesnių negu oras.

MUŠĖ JAPONIEČIUS.

San Francisco, Cal. Amerikoniškiejie juodašimčiai išgriovė čia vėl vieną japonišką valgyklą. Riaušes sukėlė vienas pasigėręs amerikonas King, kuris per langą įsirito į japonišką skalbyklą. Japoniečiai, kumščiodami, varė jį laukan. Kingo draugai įsimaišė ir pradėjo muštynes, kuriose 20 amerikonų ir 10 japoniečių likosi sužeistų, o du japoniečiai sumušti mirtinai.

ORLAIVIU DIRBTUVĖ.

New York. Čia likosi inkorporuota Airship & Balloon Co., kuri ketina įrengti orlaivių dirbtuvę. Kapitalas kompanijos yra 400000 dol. Ar tik ta dirbtuvė nebus panaši buvusiai kitąkart Chicagoj, kurioje neva dirbo auksą. Net Amerikos kariumenė neturi dar galinčio lėkti prieš veją orlaivio, o kitų kraštų išradėjai ne duos Amerikos kompanijai naudotis iš savo išradimų.

NELAIMĖ MIESTE FONTANET, IND.

Nuo ko Dupont parako kompanijos krautuvėse expliodavo parakas, tikrai nežinia ir, turbut, priežastis niekada ne bus ištirta, nes tikriejie kaltininkai negyvi. Kiek iš viso žmonių pražuvo, dar nežinia, nes nevisi dar griuvėsiai ištirti: iš po jų vienok ištraukė jau 35 negyvėlius ir 600 sužeistų. Expliozija sugriove 500 triobų. Nieko tame stebėtino nėra, nes su sykių expliodavo 600 bačkų parako.

SUPUOLĖ IN VANDENI.

Joliet, Il. Ant Illinois - Michigan kanalo apvirto pliatforma. 25 darbininkai supuolė į vandenį, iš jų penki prigėrė, o 20 pasisekė iš vandens ištraukti.

NELAIMĖS ANT GELEŽINKELIU.

Mt. Hope, Ohio. Netoli nuo čia iššoko iš rėlių elektriškasis karas Elbourn Ave linijos ir nupuolė nuo 25 pėdų augšto pylimo. Prie to viena ypata tapo užmušta, 6 pavojingai, gal mirtinai, sužeistos.

Chattanooga, Ten. Ant Harrison str. susimušė čia du bėganti į priešingas puses elektriško geležinkelio karai ir susidaužė. Prie to 7 ypatos tapo užmuštos, 10 likosi sunkiai, o 20 lengviau sužeistų.

GAISRAI.

Bay City, Mich. Sudegė čia lentų piovykla Kern Manufacturing Co. Ugnyje pražuvo inspektorius William Lapham. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 100000 dol.

Aberdeen, S. D. Netoli nuo čia, miestelyj Onkes, N. D. siautė gaisras, kuris pridirbo nuostolių ant 200000 dol.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ St. Louis, Mo. 22 čeverykų dirbtuvės, kurios dėl streiko darbininkų stovėjo nuo 5 sanvaičių, pradėjo vėl dirbti, bet iš pirma dirbusių darbininkų sugrįžo prie darbo vos 1%.

¶ Providence, R. I. Čia atsibuva konvencija "United Textil Workers of America" organizacijos. Susirinkę delegatai nutarė reikalauti sutrumpinimo darbo laiko.

¶ San Francisco, Cal. Pagarsėjęs darbininkų skriaudėjas Charles M. Schwab, prezidentas Union Iron Works ant Mare Island, užtikrina, jog vien ant randui padirbtų kariškų laivų jo kompanija paskutiniuose trijuose metuose turėjo nuostolių $2700000, tiek savo pinigų pridėjo. Mat koki garadėjai! Dabar kompanija norinti su visu minėtas dirbtuves uždaryti.

¶ New York. Sustreikavo čia, teip-gi Baltimorėj, Philadelphioj ir Bostone mašinistai ant velkančių garlaivių. Jie reikalauja, kad ant kiekvieno garlaivio butų po tris mašinistus, dabar yra tik du.

¶ Conellsville, Pa. Prie kokso pečių šitose aplinkinėse, kur iki šiol dirbo vien ateiviai darbininkai, dadar pradeda priiminėti vis daugiau amerikonų ir tai, kaip sako, todėl, kad ateiviai turi per daug visokių švenčių.

¶ Monaca, Pa. Darbai eina čia gerai, darbininkų be darbo nėra.

¶ Mallby, Pa. Darbai šiuom kartu eina čia negeriausiai.

IŠ VISUR.

|| Italijoj neseniai laivynės ministerija atliko mėginimus persitikrinimui, kaip ant laivo ir žmonių atsiliepia šuviai didžiausių kanuolių. Mėginimui paėmė seną plieninį, padirbtą 1885 m. mušio laivą, turinti 11320 tonų, įtalpos, "Francesco Morosini". Ant jo pastatė keturias 43 centimetrų kanuoles (dabar teip didelių kanuolių niekur nevartoja, didžiausiųjų vamzdžio skylė yra tik 30,5 centimetro), 43 centimetrė kanuolė sveria 105 tonas, meta kulkas 900 kyliogramų. Ir iš tų keturių kanuolių, padegdami elektrika, pradėjo šaudyti, šuviui paimdami po 350 kyliogramų parako. Pasekmės buvo baisios. Laivas ant vandens nuo oro sudrebėjimo šokinėjo. Didesnę dalį buvusių ant laivo žmonių rado be žado, kraujas tekėjo iš ausų ir nosies ir didesnė dalis ne atsigriebė visai nuo nervų suerzinimo. Visas gi laivas teip tapo pagadytas, kad toliau negali but vartojamas. Taigi meginimas pasirodė, jog kanuoles 43 cent. negali but vartojamos, nes jų šuviai gal labiau pagadina locną laivą, negu priešo, į kurį juk, krutant, nelengva palaikyti.

|| Paryžiaus laikraštis "Gil Blas" pagarsino, jog buvęs Prancuzijoj Maskolijos iždo ministeris Kakovkcev užmezgė tarybas su Paryžiaus bankininkais apie naują paskolą Maskolijos randui, bet tarybų pabaigoj Prancuzijos ministerių pirmininkas Clemenceau atsisakė taryboms pritarti, kol maskoliškasis užrubežinių dalykų ministeris ne duos reikalingų paaiškinimų kaslink tulų neaiškių paragrafų susirišime Prancuzijos su Maskolija. Todėl tai dabar ir atkako į Prancuziją Maskolijos užrubežinių dalykų ministeris Izvolskyj. Clemenceau reikalauja: peržiurėjimo ir pataisymo kareiviškosios konvencijos; pagarsinimo depliomatiškosios susirišimo dalies ir pritarimo žmonių atstovų užtraukiamai paskolai. Tai gi mat ir išeina aikšten, kodėl Stolypin šaukia trečiają dumą.

|| 16 d. spalių visą pietinę Europą atlankė smarkios vėtros, audros ir debesų praplyšimai. Vėtra ir audra prasidėjo šiaurinėj Afrikoj ir ėjo per Išpaniją, Portugaliją ir pietinę Prancuziją ir ant viso savo kelio labai daug nuostolių pridirbo. Užtvinę nuo debesų praplyšimo vandens visai nuplovė kaimą Olet, netoli Barcelionos (Išpanijoj). Miestą San Sebastian, šiaurinėj Išpanijoj, vėtrą veik su visu išgriovė. Prancuzijoj, Bretanijos pakrantėse laike vėtros paskendo daug žvejų laivelių, prigėrė daug žvejų.

|| Peterburge likosi suareštuoti: amerikonas William English Walling iš Indianopolis, jo pati ir giminaitė, kadangi jie draugavo su finais progresistais. Paskui suareštavo ir Wallingo draugą, teipgi amerikoną Kelog Durlandą, bet paskui jį paleido. Suareštavo ir tuos finus, su kuriais Walling draugavo. Policija apkaltina jį, buk jis savo pinigais šelpia maskoliškuosius revoliucijonierius. Dabar dar policija jieško amerikono laikraštininko iš New Yorko M. Jameso.

|| Pasibaigė jau garsi, maskoliškojo caro sušaukta į Haagą viešpatysčių santaikos konferencija, turinti, kiek galint, sumažinti kares terp tautų. Ištikro vienok ji karių nesumažys, apsaugos vien šiek tiek neimančius kerėj dalyvumo ir vedančių kares kraštų gyventojus nuo žiaurumo kariaujančių, žinoma, jeigu kariumenės vadovai pildys konferencijos nutarimus.

|| Dėl nusibankrutinimo New Yorko varines kompanijos, nusibankrutino Hamburgo bankas Hallero, Soehle & Co. Skolos banko siekia 30 milijonų markių. Bankas tas uždėtas 1830 metuose ir turėjo visoj Vokietijoj nemažą kreditą. Gal nusibankrutinimas šito banko nupuldys ir daugiau su juom susirišusių bankų. Visi nusibankrutinusio banko kapitalai ne pereina 5 milijonų markių, todėl kreditoriams ir kitiems bankams atseis nemažai žudyti.

|| Austrijos parlamente Vindobonoj, susirinkime 19 d. spalio, perkratinėjant klausymą pagerinimo buvio tarnaujančių ant Austrijos geležinkelių, užgimė tokios barnys ir besikoliojimai terp socijalistų ir vokiečių atstovų, kad prezidentas, nejstengdamas besibarančius nuraminti, turėjo susirinkimą uždaryti.

|| Peterburge policija pagarsino naują revoliucijos aukų statistiką už rugsėjo mėnesį. Sulyg tos statiskos: rugsėjo mėnesyj 34 revoliucijonieriai likosi nužudyti, 207 ypatos, tame 73 urėdninkai, tapo užmuštos, 172 sužeistos. Prie to priskaitytos ir aukos juodašimčių surengtų žydų skerdynių Odešoj Rostove ir Simferopoliuj.

|| Lenkijoj pramoninkai, bijodami nesutikimų su darbininkais, uždarinėja savo dirbtuves ir nešdinasi į užrubežius, kiti vokiškiems kapitalistams pardavinėja savo akcijas. Kiti vėl fabrikantai perkelia savo dirbtuves antai iš Varšavos į Maskvą. Daro tą, turbut, iš lenkiško patrijotizmo!

|| Maskoliškas Varšavos general - gubernatoriaus laikraštis "Dnevnik Varšavskyj" užtikrina, buk policija, iš suimtų raštų persitikrino, kad lenkiškoji revoliucijoniška organizacija vardu "Proletarijat", nusibankrutino. Kiek tame yra teisybės, nežinia.

|| Hamburgo garlaivių kompanija, nenorėdama apsileisti angliškai garlaivių Cunard linijai, kurios naujasis garlaivys "Lusitania" pasirodė greičiausiu ant svieto, nutarė pasidirbdinti dar didesnį pasažierinį garlaivį, galintį paimti 47000 tonus. Varymui gi laivo bus turbinos ir kulbinės mašinos; garlaivys tas turės but dar greitesniu už angliškąjį varomą vien turbinomis.

|| Vokietijos randas padavė parlamentui sumanymą tiesų apie susirinkimus. Sulyg naujų tiesų, susirinkimus, kuriuose kalbama vokiškai, pakanka tik užmelduoti policijai; susirinkimams gi, kuriuose kalbama kitokioms kalboms, reikia pirma išmelsti valdžių daleidimą.

|| Į Tangierą atkako iš Casablanca pulkai žydų. Jie užtikrina, jog naujasis sultanas Mulai Hafig traukią su 1000 kareivių ir 25 kanuolėms į Casablanca ir pasirengęs bombordoti miestą, jeigu iš jo prancuzai ne pasitrauks. Rodosi ir jenerolas Drude laukia užpuolimo, nes jis drutina esančias už miesto prancuziškų kareivių stovyklas.

|| Kaip pasirodė byloj Salteux indijonų, gyvenančių prie Norvay, Kanadoj, šitie indijonai visus sunkiai sergančius, pasenusius savo sandraugus, kad jie nebutų sunkenybe, tiesiog užmuša, arba gyvus sudegina.

|| Australijoj, miestas Newcastle pradėjo grimsti į žemę. Gyventojai turėjo greitai kraustytiesi iš savo namų. Rija mat žemė ir miestą.

|| Kadangi Prancuzijoj pradėjo vogti brangesnius daiktus iš katalikiškų bažnyčių, tai valdžia išleido padavadijimą, visus brangesnius daiktus pernešti iš bažnyčių į miestų muzejus, kur jie bus gerai nuo vagilių apsaugoti.

|| Italijoj, nno smarkių lytų užgimė dideli tvanai. Upės Piavone, Adiga, Argo ir Brenter išsiliejo per krantus. Miestuose Intea, Ballenzo ir Caprile visi žemutiniai gyvenimai vandens užlieti.

|| 15 d. spalių į Manila atkako Amerikos karės ministeris Taft ir žinoma, ten gyvenanti amerikonai ir nuo jų prigulinti filipiniečai parengė širdingą priėmimą. Tikri filipiniečiai, geidžianti labo savo kraštui, laikėsi iš tolo.

|| 18 d. spalio, Škotijos pakrantėse, netoli St. Abbis Head, paskendo daniškas garlaivys "Alfred Erlendson". Prie to prigėrė 20 įgulos žmonių.

|| Ant laivo "Saratov", važiojančio pasažierius iš Liepojaus į New Yorką, sustreikavo pečkuriai ir tai tuojaus išplaukus laivui iš Liepojaus. Todėl laivas su visais pasažieriais turėjo grįžti atgal į Liepojaus uostą.

|| Mieste Johannesburge, Transvaaliuj, pietinėj Afrikoj, ant kapinių likosi pagadytas stovylas buvusio burų prezidento Kruegerio. Manoma, kad tą stovylą norėta pavogti, bet ji vagiliams pasirodė per sunki, todėl jie ją vien pagadino. Bet kas tą padarė ir su kokiu mieriu, tikrai nežinia.

|| Šiaurinėj Norvegijoj ir ant jurių pereitos sanvaitės ketverge siautė vėjros. Ant jurių paskendo tulas skaitlius žvejų laivelių ir tulas jų skaitlius prapuolė, su tais nežinia, kas atsitiko.

|| Prancuziškas kariumenės vadovas Morokkoj pranešė į Paryžių, jog maurai vėl netikėtai užpuolė ant prancuziškos patroles ir užmušė vedantį patrolę majorą ir vieną kareivį, o 6 kareivius pašovė.

|| Vengrijoj, kaime Alsijoza, Debrečino apskrityj, 30 ypatų apsinuodino. Pasirodė, jog vanduo šulinyj buvo užnuodintas sierine rugščia. Kas ir kodėl vandenį užnuodino, to nesusekė.

|| Paryžiaus aplinkinėse, orlaivių dirbejas Santos Dumont rengiasi atlikti mėginimus naujo savo orlaivio, kuris, kaip išradėjas užtikrina, lėks su greitumu 100 kyliometrų valandoj laiko.

|| Laikraščiai praneša, buk Prancuzija užsimanė pirkti nuo Išpanijos jai priklausančius Morokko viešpatystėj portinius miestus Ceuta ir Melilla. Kadangi Išpanija pinigų labai reikalauja, tai gal ir sutiks ant Prancuzijos užmanymo.

|| I Prancuziją atkako maskoliškasis užrubežinių dalykų ministeris Izvolskyj ir išbus Paryžiuj dešimtį dienų. Mano, kad jis čia atkako melsti caro randui naujos paskolos. Tik kaszin, ar ją gaus.

|| Varšavos tvirtynėj likosi pereitą sanvaitę nužudyti du revoliucijonieriai, ant nužudymo neteisti kariškojo teismo.

|| Išradėjas telegrafo be vielų, italijonas Marconi, ištikro jau parengė bevielinį telegrafą susinešimui terp Kanados ir Naujos Zelandijos, Australijoj.

||Išpanijoj, netoli Orio, susidaužė pasažierinis geležinkelio trukis. Prie to 27 ypatos likosi arba užmuštos, arba sunkiai sužeistos.

|| Skaitlių prigėrusių tvanuose žmonių Išpanijoj paduoda jau ant 1000 ypatų. Laukai vandens užlieti, o vaisiai išnaikyti. Geležinkelių linijos apsėmtos.

|| Anglijoj, netoli Shnewsbury iššoko iš rėlių pasažierinis geležinkelio trukis ir susidaužė. Prie to 19 ypatų likosi užmuštų, o 40 sužeistų.

|| Masckolijoj cholera užima vis didesnius plotus, ji pradėjo jau platintiesi gubernijose Kijevo, Černigovo ir Ekaterinoslavo.

|| Cholera apsireiškė jau ir Kijeve: 16 d. spalių buvo čia 88 nauji apsirgimai.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ NEW YORKO.

12 d. spalio atsibuvo prakalbos, parengtos Lietuvių Ukėsų Kliubo. Pirmsėdis S. Jankus atidarė susirinkimą ir paaiškino prakalbų tikslą. Draugas J. Grinius iš Long Island, N. J., savo kalboj apgailestavęs, kad mažai žmonių susirenka, užmanė, jam baigus kalbėti, statyti, geresniam išaiškinimui, užklausimus, Toliaus kalbėjo apie Amerikos politiką, nors trumpai, bet aiškiai nupiešė, kaip prieš rikimus bėgioja republikonai ir demokratai, perka balsus tai už ilgą cigarą, tai už 5 dol. Aiškino minėtų partijų šunybes. Toliaus aiškino, jog už darbininkų reikalus kovoja prieš kapitalistišką sistemą, prieš visus darbininkų išnaudotojus, trokšta laisvės, lygybės ir brolystės socijalistų partija. Čia mes tą lengvai galime atsiekti, nes visiems leista balsuoti, už ką tik kas nori. Balsuodami už darbininkų partiją, suskubinsite pagerinimą darbininkų buvio, todėl, jei norime nusikratyti kapitalizmo jungą, balsavimo dienoje paduokime balsą už darbininkų apginėjus, už socijalistus, balsuodami vis už republikonus ir demokratus butume judošiais, pardavėjais savo brolių darbininkų. Drg. Golovkov kalbėjo gudiškai apie Rusiją, apie išvaikytasias ir apie trečiają dumą. Trumpoj kalboj pasakė, jog ne dumos buvo sušauktos, tik dumai, kuriuos vėjas išvaikė, jog buvo sušauktos tik apmuilinimui žmonėms akių. Aiškino, jog caras iš savo mylistos nė tų apmuilinimui akių burbulų ne butų davęs; privertė jį revoliucijos bangos. Jis tikėjosi užganėdinti žmonis tais burbulais, bet apsiriko. Darbininkai nori patįs valdytis, nori laisvės žodžio, spaudos, ir tt., ir tol revoliucijos ne nuslopįs, kol žmonės ne atsieks to, ko geidžia, kol ne nuvers caro valdžią, kol ne įvyks pačių žmonių valdžia. Aiškino, kad mes čia, Amerikoj gyvenanti, turime prisidėti prie to švento darbo, prie revoliucijos nors materijališkai. Nupeikė dvasiškijos darbus, kuri eina iš vien su valdžia. Drg. F. Matulaitis iš Brooklyno, N. Y., kalbėjo apie darbininkų kliasą ir kapitalizmą. Aiškino, kaip vieni dirba, o nieko neturi; kiti gi nieko nedirba, o viską turi! Girdi, New Yorke galima matyti augštus namus prikrautus kuone iki dangaus visokių produktų, o kam jie priguli? Tiems, kurie nieko nedirba! Darbininkai viską padaro, o nieko neturi. Teip yra todėl, kad mes ne protaujame, bet visą savo triusą atiduodam kapitalistams, patis badaujame. Ateina baisus likimas, nes galime tikrai tikėti, kad ateis krizis, bedarbė, nes pridirbom per daug visokių produktų, kurie puva, nėra kur parduoti. Priminė Rosijos ir Lietuvos revoliuciją, kvietė šelpti laisvės karžygius, nes ir čia Amerikoj artinas baisus laikai bedarbės, gal mums, noroms ne noroms, reiks grįžti tėvynėn. Jei bus iškovota laisvė, bus linksma sugrįžus pakvėpuoti laisvesniu aru. Tapo surinkta aukų 8 dol. 35c. Aukos tos bus pasiųstos "Kovos" redakcijon. New Yorko lietuvių daugumas praleidžia laiką prie dinerkos, tuščių kalbų ir kitokiais blogais darbais atsižymi, apie kokius nesinori nė į laikratį rašyti. Ar ilgai tunosim tamsybės uke? Butų laikas praregėti! Tuli lietuviai darbuojasi iš visų pajiegų, bet kad didesnė pusė ne paremia gerų darbų, tai menkai galima nuveikti.

Varguolis.

IŠ CHICAGO, ILL.

129 kuopa S. L. A. 13 d. spalių, turėjo paprastą mėnesinį susirinkimą. Rinko viršininkus kuopos sekantiems metams. Pabaigus kuopos reikalus, draugas Juozapaitis užsiminė apie neseniai tilpusį laikraščiuose užmanymą išleisti visus raštus vėlionio Vinco Kudirkos. Dailus ir vertas karšto parėmimo užmanymas, kad 50-metinių sukaktuvių gimimo dieną musų veikiaus tautiško darbininko pažymėti — išleidžiant visus jo raštus. Išklausę paaiškinimų Juozopaičio ir K. Lukošiaus, visi pritarė ir sumetė tam tikslui $7.00. Ačiu aukautojams, kurie nepasigailėjo grašių tam gražiam užmanymui. Bet kas gali gailėtis, kelių grašių, atsiminęs, jog vėlionis V. Kudirka savo gyvasties nepasigailėjo tautos labui ir pirmlaiko nuėjo į kapus, besidarbuodamas gerovei savo brolių, kurie varge jį apleido.

Butų, gerai jeigu visos redakcijos, patalpinusios savo skiltyse atsakančius paraginimus, rinktų tam tikslui aukas (argi redakcijos to ne daro? visos juk priima joms atsiųstas aukas. Rd.).

Savo auką siunčiame, "Lietuvos" redakcijon.

F. A. Jozopaitis.

IŠ CHICAGO HEIGHTS, ILL.

Čia apsigyvenusių lietuvių yra apie 600 ypatų. Yra čia 9 lietuviški saliunai, 3 mėsos pardavyklos, 1 duonkepe ir krautuvė korporacijos "The Star". Visoms einasi neblogai, įpatingai pastarajai, nes iš dalies ją palaiko ir svetimtaučiai. Yra čia draugystė Šv. Kazimiero ir 131 kuopa S. L. A.

Nuo seniai čianykščiai lietuviai geidžia turėti savo dievnamį. Tam tikslui, 9 d. spalio, sukvietė mitingą, kuris atsibuvo J. Srebaliaus svetainėj. Užkviesti, pribuvo iš Chicagos du lietuviški kunigai, perstatyti išlygas, ant kurių galima statyti bažnyčią. Kunigas Ambrazaitis išguldė pamatinius reikalus įkuriamos bažnyčios. Antras kunigas trumpai aiškino, kaip tikėjimas esąs tautos dvasia. Paskui prasidėjo rinkimas, komiteto. Tame, laike, netikėtai, atsirado nekviestas čianykštis lenkiškas kunigas su policmonu. Prišoko prie kunigo Ambrazaičio ir su piktumu, rėkaudamas, reikalavo, kad parodytų nuo vyskupo popieras ir pasakytų, iš kur ir kas toks esąs. Kun. Ambrazaitis atsakė, jog esąs lietuvišku kunigu, o popierius rodyti ne kiekvienam privaląs, padavė savo adresinę korčiukę. Lenkiškasis kunigas nepasiganėdino tuom, pradėjo dar labiau kabinties ir draskyti švarkus kun. Ambrazaičio. Nežinia kas toliau butų atsitikęs, jeigu policmonas nebutų įsimaišęs į tarpą ir lenkiškam kunigui ne butų parodęs ant sienos kybantį draugystės čarterį ir ne išgrudęs pro duris laukan. Pasielgimas lenkiško kunigo labai lietuvius suerzino, jeigu jo policistas ne butų išvedęs, gal butų gavęs ir pašventinimą.

J. J.

IŠ NEW HAVEN, CON.

27 kuopa L. S. S., patarus L. A. U. Kliubui, užkvietė lietuvišką visuomenę, kas seredą vakarais atsilankyti Kliuban, draugiškai pasikalbėti, apsvarstinėti tautiškus ir darbininkiškus reikalus, pasiskaityti naudingų mokslišką knygelių.

Iš pradžių žmonelės atžagariai žiurėjo į tokius susirinkimus nes daugumas, prisiklausė kunigų keiksmų ir nesuprantančių žmonių peikimų, manė, kad tie socijalistai savo susirinkimuose apkalba žmogžudystes, vagystes ir abelnai ardančius gyvenimą veikimus. Bet su laiku persitikrino, kad socijalistai ne išgamos, tik labiau susipratę darbininkai, kurie su pasišventimu darbuojasi ir stengiasi pagerinti darbininkų gyvenimą, su noru ir skaitlingai pradėjo lankyti susirinkimus.

Ant vieno tokių susirinkimų buvo pakeltas klausymas, ko labiausiai truksta lietuviams ir abelnai darbininkams?

Buvo visokių atsakymų, bet daugumas manė, kad mokslo. Todėl susitvėrė komitetas ir atidarė tam pačiam Kliubo ruime vakarinę lietuvišką mokyklą. Atsirado pasišventusiejie vyrai, kurie už dyką apsiėmė pamokyti savo tautiečius.

Galima tikėti, kad sumažės žiemos vakarais šukavimai ir tuščios šnekos stubose prie kaušo alaus. Uždengimui iškaščių, buvo patarta laikyti balių 2 ir 21 dieną rugsėjo mėnesio. Atsirado prijaučianti tautiečiai, kurie sumetė po kelis centus, iš viso $6.30.

Dabar vieši susirinkimai atsibuva nedėldieniais.

Tam. Liukevičia.

IŠ CHICAGO, ILL.

6 d. spalių, bažnytinėj salėj Aušros Vartų Panos Švenč., turėjo prakalbas žinomas kunigas A. Milukas. Norėdamas išplatinti čia S. L. R. K. ir kapitalistų įtekmę, teip savo kalboj pagarbino socijalistus: socijalistai, girdi, be proto, ką rodo jų užsisipuolimai ant kapitalistų ir biurokratų. Kunigas Milukas aiškino, jog kapitalistai butinai reikalingi lietuviams: ėsant daugiau kapitalistų, galės ir vargšai pasekelti! Lietuviai ne turėjo kapitalistų, užtat jie žemai stovi. Maskolijoj kur yra daug kapitalistų ir biurokratų ir jie susipratę, todėl, kad valdžia elgiasi pagal kun. Miluko nurodymus. Sulyg kun. Miluko manymo: jeigu koks žmogus ne susipratęs, tai reikia jį į arklą pakinkyti ir arti tol, kol ne susipras. Maskolijoj teip ir daro. Sulyg kunigo Miluko—mužikai ir nuskarę darbininkai prašanti padidinti algas, duoti žemės, tai bepročiai. Na, o kuom yra kapitalistai ir biurokratai, kurie kareiviams liepia šaudyti į tikrus savo brolius; kuom yra tie, kurie į kalėjimus sodina žmonis ieškančius savo tiesų? Tokius žmonis kun. M. bepročiais vadina, kurie, surinkę tukstantį rublių, nori nupirkti kanuolių. Žmonės renka pinigus ne vien kanuolėms, bet agitacijai.

Ne vieni lietuviai kenčia biurokratų ir kapitalistų skriaudas, Maskolijoj kenčia visi Maskolijos darbininkai, kokios jie tautos nebutų. Ir kareiviai ne kapitalistai ir ne biurokratai. Kunigas M. apgailestavo Amerikos kunigų padėjimą dėl socijalistų ir masonų, kurie, turbut, nesiduoda ramiai vilnas kirpti. Rodosi vienok, kad kunigas Milukas ne daug žmonių pakreipė į savo pusę; tas buvo matyt iš delnų plojimo ir skaitliaus prisirašiusių prie R. K. Susivienyjimo

Chicagietis.

IŠ COAL GATE, IND. TER.

Męs, čianykščiai lietuviai, susirinkom pas Joną Bulotą ir kalbėjomės apie atsitikimus musų tėvynėj Lietuvoj, kaip ten musų broliai yra persekiojami stačiatikio caro ir jo netikusių tarnų. Užsimanėm paaukauti, kiek kas išgali, sušelpimui musų brolių vedančių sunkią kovą už visų lietuvių laisvę ir tautiškas ir žmogiškas tiesas. Didesnė dalis susirinkusių davė, kiek galėjo, bet buvo ir toki, kurie visus stengėsi pertikrinti, kad aukų ne reikia. Sudėjome išviso $7.13 (aukautojų vardai pagarsinti kitoj vietoj. Red.). Pinigus siunčiam "Lietuvos" redakcijon. Padaliname juos teip: $3.63 skiriame revoliucijonieriams S. D. partijos, o $3.50 kankintiniams, nukentėjusiems dėl revoliucijos Lietuvoj, už sukelimą žmonių prieš valdžią. Prašome pinigus tuos pasiųsti, kur reikia.

A. Kaziukas ir J. Leveckis.

IŠ PHILADELPHIA, PA.

Buvo jau keliuose laikraščiuose minėta, kas Philadelphioj atsitiko 22 d. rugsėjo. Tąsyk buvo areštuoti tuli socijalistai už pardavinėjimą laikraščių tam bloke, kur yra lietuviška bažnyčia.

Dėl to atsitikimo, 13 d. spalių, L. S.S. 1 kuopa surengė susirin-

kimą ir prakalbas, protestavimui prieš tokį kun. Kaulakio pasielgimą. Pradėjus žmonėms rinktiesi ant salės, atsirado ir slaptoji policija, kunigo pakviesta, buk laiką susirinkimą anarchistai. Bet policijos agentai, nematydami nieko anarchistiško, pažiopsoję, išsinešdino.

Pirmsėdis, atidaręs susirinkimą, kalbėtoju pirmiausiai perstatė Dubicką. Jis aiškino susirinkusiems, už ką jis buvo areštuotas. Žmonės, nusistebėję, traukė pečiais, kiti keikė kunigą, treti vėl prašė Dievo, kad atsiųstų jam dvasią šventą, kad daugiau proto suteiktų.

Dainoriai 1 kuopos L. S. S padainavo marsalietę. Antras kalbėjo Šukis iš Brooklyno. Jis aiškino protišką ir dorišką nupuolimą šios dienos katalikiškųjų kinigų.

Angliškas socijalistas Higin, angliškoj kalboj tikroj šviesoj perstatė kunigo ir miesto valdžios pasielgimą, aiškino, jog jie peržengė Amerikos tiesas.

Dainoriai dainavo antru kartu, o kad jų dainos publikai labai patiko, tai turėjo dainuoti ir trečią kartą. Pirmsėdis paprašė publiką sustoti ir dainoriai padainavo lydėjimo giesmę, su kukia nukankitus revoliucijonierius draugai į kapus lydi.

Daktarka Želvienė savo kalboj aiškino, kaip kunigai išnaudoja žmonis. Pabaigusi kalbą, ji perskaitė surengtą rezoliuciją, kuri turėjo patilpti angliškuose laikraščiuose. Susirinkę vienbalsiai rezoliuciją priėmė.

Ant to susirinkimas pasibaigė. Publika užsilaikė ramiai, kas rodė, jog prakalbos, dainos ir revoliuciją juos užganėdino.

D. Dėvė.

MOKSLAS — GALYBĖ.

Ištiesų, mokslas yra galybė! Kur męs nepažiurėsime, kur akis nenukreipsime, visur mokslas reiškia galybę. Žmogus su mokslu yra galingas, yra milžinas, be mokslo — vergas, nedaug kuom tesiskiria nuo gyvulių, jei bent išveizda. Jei paklausty mųsų kas nors: kas mus atvežė į šitą šalį, kas pastatė dirbtuves, kas sutvėrė stebuklingą elektrą, tai atsakytume, kad mokslas. Kodėl? Todėl, kad tą galėjo žmogus padaryti tiktai įgijęs mokslą, išlavinęs savo protą, galėjo padaryti tiktai gerai ištyręs gamtos pajiegas, ko be mokslo nagalėjo padaryti. Jeigu žmogus nebutų išsimokinęs, nebutų sutvėręs tų daiktų. Mokslas supažindino mus su svietu, su žeme, dangaus dausoms; mokslas supažindino mus su mums pačiais; jis sutvėrė pramonę, pagerino žmonių buvį. Mokslas padarė žmonis laisvais, padarė nepriklausančiais!

Vienok įgijimas mokslo gana brangus, sunkiai perkamas. Nedaugelis iš musų turėjo progą lankyti augštesnes mokyklas, daugumas turėjo pasikakinti paprasta kaimo mokykla arba elementoriu ganant galvijus. Taigi, mokslo męs mažai tegavome, o jis mums reikalingas kaip kasdieninė duona. Ko męs negavome mokyklose, ko neturėjome progos išmokti, tą turime dabar išmokti, turime dabar pasivyti. Męs, rods, apsieiname be mokslo, bet gyvenimas jo reikalauja! Pats gyvenimas varu verčia mus mokytis! Nes gali tiktai tas gyventi ir kilti, kas turi geriausiai išlavintą protą, kuris turi mokslą. Męs gyvename senovėje, ant poros šimtmečių atsilikę nuo vakarinių kraštų tautų.

Teisybė, mokslą galima įgyti iš knygų. Bet kiek yra tų knygų ir kiek yra gerų tikrai protą lavinančių? Labai mažai, o gyvenimas reikalauja teip daug. Beto, nevisi juk supranta tą, ką skaito ir ne visi mėgsta skaityti. Užtai mokytojas yra vienintėlė ypata, kuri gali mus prideranačiai supažindinti su mokslu. Vienok męs neturime tokių mokytojų, o gal neitume klausyti, nes mokytojas mokytų mus, gal, ir to, ko męs nenorėtume ir gal neturėtume kantrybės klausyti jo mokinimo. Žmonėms juk nerupi maž-možiai kokio mokslo, bet tiktai svarbumas, parinktos dalys sutrauktoj formoj. Geriausias budas supažindyti žmogų su mokslu abelnai — yra **skaitymas prelekcijų.**

"Aušros" draugystė šelpia besimokinančią augštesnių mokslų lietuvišką jaunuomenę, ji gamina mokslo vyrus, kurie ateityj mokįs, apšvies žmonis. Vienok bešelpdama besimokinančią jaunuomenę, pamatė, kad reikia teipgi šelpti ir pačius žmonis, reikia juos šviesti. Bet ne prakalbomis galima žmonis apšviesti; iš prakalbų naudos beveik kaip ir nėra, bent iš tokių, kokias męs nuolatai girdime. Prelekcijų skaitymu reikia žmonis šviesti! Prakalbos mus nepakelia, dar labiau nugramzdina.

27 d. spalio atsibus pirmutinė prelekcija "Aušros" draugystės. Tema prelekcijos bus **"Fiziologija"** (t. y. mokslas, aiškinąs gyvybės apsireiškimus gyvame kune). Skaitys Dr. A. K. Rutkauskas. Prelekcija atsibus ne 869 - 33rd Place (kaip buvo pirmiau pagarsinta), bet svetainėje **University of Chicago Settlement, 4630 Gross ave.,** netoli nuo 47-tos ir Ashland gatvių, ant Town of Lake. (Ten pat atsibus ir antra prelekcija, 10 d. lapkričio). Pradžia 3:30 val. popietų.

Kas yra gyvybė? Kodėl gyvunas gyvena? Kodėl gyvunas miršta? Kas jį valdo? Kas yra pats gyvunas? Kokia užduotis kraujo, smegenų ir tt.? Tai klausymai, kurie kiekvieną užgauna, kuriuos kiekvienas butinai turi žinoti. Ir tie visi klausimai bus išaiškinti nedėlios prelekcijoj. Iš vienos prelekcijos dasižinosi daugiau, negu skaitydamas kelias dienas ar klausydams keliolikos paprastų prakalbų. Iženga ant prelekcijos tiktai 10c., bet atsiminkie drauge, kad ir tie eina pašelpai skurdą kenčiančių studentų, ateinančių tautos ir žmonijos vadovų. Neeik tiktai ant vieno baliaus, kur nieko kito negauni apart galvos skaudėjimo, o užteks pinigų visoms "Aušros" dr-stės parengtom prelekcijoms, kur įgausi mokslą ir geresnį supratimą. Atmink, kad mokslas — galybė! Atmink, kad mokslas, prelekcijos reiškia tavo laisvę — ne baliai!

Tikietai visų penkių prelekcijų kartu 45c. gaunami pas pasirašiusįjį.

J. Ilgaudas,
3312 So. Halsted st.,
Raštininkas Prel. Reng. Komiteto.

P. S. Užpeiratame nr. buvo pagarsinta, kad p. Radžiukynas skaitys "Žemės istoriją"; turi buti **"Žemė ir jos istorija".**

J. Ilg.

TOURANIJOS LEGENDA

ALPHONSO DAUDET

Išguldė V. V. Rutkauskas.

Dievobaimingas kunigas iš Chemille tapo pašauktas nešti Poną Dievą mirštančiam žmogui.

Buvo vasaros diena, ir tokia graži! Sunku ir liudna mirti tokioje dienoje, prieš pat vidurdienį, valandoje patogumo gyvasties ir šviesos!

Sunku teip pat ir šitam vargšui, pavargusiam kunigui, priverstam keliauti, ką tik pavalgius gerus pusryčius, kuomet jis papratęs buvo, pasispaudęs brevijorą po pažasčia, eiti į pauksnį savo puikiame sode, tarpe gėlių bei vaisių, keletą valandų pramigti. Taigi čia buvo pasišventimas.

"Atiduodu sunkumą tau ant garbės, o Viešpatie", dusavo palengva kunigas, sėdėdamas ant nugaros pataikaus, žilo mulo, su Švenčiausiu priešakyje ant balno, jodamas siauru, tarpe kalnų ir uolų keleliu, padirbtu kalnų pakriaušėje, kurio akmenuoti pakraščiai buvo apžėlę kelių spalvų samanomis ir maži krumeliai traukėsi žemyn į lygias pievas. Ir pataikus žilas mulas teip pat protavo: "atiduodu sunkumą tau ant garbės, o Viešpatie!" ir dusavo, kaip visi mulai dusauja, trukčiodamas pirmą vieną ausį, paskui vėl kitą, besigindamas nuo musių. Jos yra teip landžios ir teip skaudžiai kanda, tos šiltų kraštų musės! O kalnas ilgas ir status, irgi dievobaimingas kunigas toks sunkus, ypatingai po pusryčių!

Kartas nuo karto, praeidamas, kaimietis pasitraukdavo į šalį, praleisdamas Poną Dievą ir garbino, nuolankiai linguodamas, nors iš akių galima buvo matyti pasityčiojimas, su ženklyvu kraipymu kepurės, paprastu tikrai Touraine'je. Kiekvienam iš jų dievobaimingas kunigas palenkė galvą vardan Pono Dievo, nors nelabai žymiai, kadangi jis buvo apimtas snaudulio.

Saulė giedrai švietė ir šildė; kelias visas baltas.

Anapus lankų, už drebulių, žibėjo kaip sidabriniai žvynai mažos vilnelės upės Loiros. Šviesa, šiluma, duzgimas bičių pakelėje tarpe žiedų, linksmas čiulbėjimas paukščių, veikmė kunigėlio pusryčių, paštetų ir gero vyno, beveik jį visiškai užmigdė.

Už Villandry kelias sukasi dar augštyn ir jis dar siauresnis; taigi čia dievobaimingas kunigas praplėšė akis ant šauksmo vežėjo priešakije.

Dia! Hue!

Vežimas buvo prikrautas šieno ir suposi tai į vieną, tai į kitą pusę ir visiškai uždarė kelią. Ką daryti? Grįžti atgal į didiji kelią? Ne, jis to nepadarys, kadangi tas buvo arčiausias kelias ir jam buvo pasakyta, kad ligonis mirštantis. Tą jis aiškino vežėjui be pasekmės.

Labai man gaila — atsakė nelabas vežėjas, — bet aš ne važiuosiu atgal į Azay kitu keliu tokioje karštoje dienoje. Tamista geriaus gali tai atlikti ant nugaros pataikaus mulo. Grįžkie atgal, aš ne gryšiu.

— Argi nematai ką aš čion turiu, tu nelabas krikščioni? Tai yra Ponas Dievas — Ponas Dievas iš Chemille, kurį aš nešu mirštančiam žmogui.

— Tavo Ponas Dievas iš Chemille man yra niekis — atsakė stabmeldis vežėjas. — Aš esu iš Villandry. Dia! Hue! Ir jis supliekė savo arklius, varydamas pirmyn, su didžiausiu pavojumi priešui: galėjo nustumti kunigą, mulą ir Poną Dievą iš Chemille ir nurisdinti visus drauge į gilią pakrantę.

Kunigas neturėjo daugiau kantrybės negu paprastas žmogus, kiek gi jos turėjo, ir tojė nuėjo su vėju.

— Tai teip — jis tarė: — Palauk truputį. Su tais žodžiais jis nulipo nuo mulo ir su didžiausiu atsargumu padėjo Poną Dievą iš Chemille pakelėje, drauge su visais altoriaus parėdais kuriuos turėjo sukrapytus kvepiančiais aliejais, skanesniais negu kuomet regėjai bei uostei katedroje švento Martino iš Tours.

Jis atsiklaupė ir pasimeldė trumpai bet širdingai šiais žodžiais:

"Pone Dieve iš Chemille, tu matai, kas su manim atsitiko ir supranti, kad šitas nedoras žmogus turi gauti pamokinimą. Aš tavęs ne prašau pagelbos, kadangi mano kumščios yra sunkios ir tvirtos ir mano yra teisybė. Maloněkie gulėti pataikiai, kur guli, ir prisižiurėkie muštynei, kuri čia atsitiks, bet ne padėkie nė man, nė mano priešui. Trumpame laike aš viską prideranačiai atliksiu".

Atsistojęs, pasiraitojo rankovęs, parodydamas dvi šventintas rankas, minkštas, žibančiai baltas nuo dalinimo palaiminimų ir rišelius tvirtus kaip aržuolas.

"Vli! Vlan!"

Pirmutinis smugis įmušė vežėjo pypkį į tarpą jo nešventų dantų, antras paguldė jį ant žemės be žado, be pasijudinimo, sugėdintą.

Pergalėtojas atsargiai pasuko vežimą prie pat pakraščio riavo, paliko arklius pauksnije medžio, ant savo mulo sėdo su Ponu Dievu iš Chemille vėl priešakyje ant balno ir kuomi veikiausia nujojo į namus ligonio, kurį rado sėdintį lovoje, stebuklingai atsigavusį nuo mirtinos karštligės ir traukiantį kamšti iš bonkos puikaus vyno su vilčia greito pasveikimo; prie to ir dievobaimingas kunigas su dievotu prielankumu jam pagelbėjo.

Nuo tos dienos Ponas Dievas iš Chemille įgijo augštą ir plačią guodonę visoje Touraine'je ir prie jo šaukiasi visuose barniuose. "Pone Dieve iš Chemille", jie sako, "ne gelbėkie nė musų, nė musų priešų".

Žmonės turi teisybę, tikrą teisybę, kadangi jis yra tikras Dievas kovos, tas Ponas Dievas iš Chemile, kurs nepadeda nė vienam nė kitam, bet palieka elgtiesi sulyg kiekvieno galei bei teisybei.

Taigi, kuomet ateis laikas — suprantate ką aš manau, mano draugai — ne prie seno Saboath, kraugeringo pagelbininko Augusto ir Villiamo; ne prie pasenusio Saboath, kurs gali buti papirktas Te Deumais ir mišiomis, męs turime kreiptis su maldomis, bet prie Pono Dievo iš Chemille. Štai kaip turime melstis:

"Pone Dieve iš Chemille, prancuzai prie tavęs šaukiasi. Tu žinai, ką anie žmonės mums padarė. Valanda atkeršijimo atėjo. Kad jiems atkeršinti, męs tavęs nereikalaujame. Męs esame pasirengę ir, batus užsiraišioją, turime geras kanuoles ir teisybę savo pusėje. Tu sėdėkie, kur sėdi, ir prisižiurėkie muštynei bepusiškai, bet negelbėkie nė musų, nė musų priešų. Męs patys šitūos vargšus umai suglamžysime. Amen".

M. Petrauckas

Musų muzikas ir dainiorius, apie kurio pribuvimą į Ameriką ne kartą buvo jau rašyta. M. Petrauckas buvo priverstas važiuoti užrubežin, nes caro žandarai tykojo jį suimti. Gimęs jis Vilniaus gubernijoj, Šventėnų paviete. M. Petraucko koncertas Chicagoje atsibus 17 d. Lapkričio (Nov.), Music Hall, (Fine Arts Bldg., šale Studebaker teatro), 201 Michigan Avenue. Koncertas prasidės 8:15 valandą vakare.

Guy de Maupassant

ROŽĖ.

Vertė J. Laukis.

Vieną rytmetį laiškanešys atnešė jai laišką. Ji nuėjo su juo pas mokintoją, kuris, paprašęs ją prisėsti, skaitė:

"Mano miela dukte! Šiuomi pranešu tau, jog aš labai bloga. Musų kaimynas Maitre Dentu, paėmęs pluksną, kviečia tave, jei nori, pareik.

Nuo tavo mylinčios motinos.

Cesaire Dentu.'"

Ji papasakojo tą šeimyninkui ir tas pasakė jai, jog ji galinti eiti ir buti, kol norės.

Jos motina merdėjo; pasimirė ji tą pačią dieną, kada pribuvo, ant rytojaus gi Rožė pagimdė prieš laiką kudikį septynių mėnesių, baisų, mažą groblelį, teip sudžiuvusį ir sunykusį, kad pažiurėjus į jį, šiurpuliai ėjo per kaulus; ir jis visas, tarytum, buvo sergantis, su tokiu skausmu, mėšlungiškai jis kraipė ir sukinėjo mažas rankytes be mėsų, kaip vėžio reples.

Vienok nelaimingas sutvėrimėlis buvo gyvas. Ji pasisakė kaimynėms, bet tuo tarpu negalinti kudikio auginti, ir viena iš jų paėmė jį tuo tarpu pas save.

Ji sugryžo.

Dabar nauja ir nežinoma meilė užžibėjo kaip aušra šitoj širdyj, teip ilgai pasruvusioj krauju ir suvaržytoj dėl menkyčio, mažo sutvėrimėlio, kurį ji jautė anapus; ir net šita meilė buvo nauja kankyne, kankyne kiekvienos valandos, kiekvienos minutos, jai atsiskyrus nuo jo teip toli.

Atitraukimui savo minčių, ji pradėjo dirbti su padukimu, jos gi mąstimas vienval buvo prie kudikio. Ji ėmė dairytis, iš kur sugauduliuoti pinigų, idant užaugus, nebutų jam skurdas.

Ji sumanė dirbti teip sunkiai, kad jos šeimyninkas turės pakelti jai algą.

Ir pamaži sumonopolizavo visus darbus, koki apie ją buvo; antrą merginą reikėjo atleisti, ji buvo nereikalinga, kadangi šita padarė už dvi, tausojo duoną, aliejų, žvakes, grudus, kurie buvo barstomais per daug paukščiams, pašarą galvijams, mėtomą be reikalo.

Vienok, mėnesiai bėgo, o jos alga buvo kaip buvus. Jos ne paprastas trusas buvo praeinamas, kaipo daiktas priklausantis kožnam ištikimam tarnui, tiesiog, kaipo ženklas gero velijimo. Ji pasiryžo prašyti pakėlimo. Tris kartus ji nuėjo prie savo šeimyninko ir vis pašnekėjo apie ką kitą. Jis baimino ją. Ji visuomet jautė vergišką baimę jo akyvaizdoje. Jai darėsi koktu reikalauti pinigų, tas jai rodėsi kaipir gėdingu dalyku. Ant galo vieną dieną, šeimyninkui bepusryčiaujant vienam virykloj, ji tarė, susigėdusi iki ausų, kad ji norėtų pašnekėti su juom apie privatišką dalyką. Jis, nusistebėjęs, pakėlė galvą, laikydamas rankas ant stalo, vienoj peilis, atkištas augštyn, kitoj lustas duonos, ir, atsidėjęs, žiurėjo į savo tarnaitę. Jo pažiurėjimas sutrikino ją ir ji pasiprašė atleisti ją į svečius sąvaitės laikui, kadangi ji nesijaučianti gerai. Jis sutiko tuojaus; paskui, susitrikinęs, pats pridurė:

"Aš tau teipgi turiu ką pasakyti, kaip tu sugryši".

. . . . . .

Vaikas buvo apie aštuonių mėnesių; ji nepažino jo. Jis pasidarė raudonas, apskritus ir riebus ir buvo kaip ir pėdas gyvos mėsos. Ji metėsi ant jo kaip ant pagauties su tam tikru smarkumu laukinio žvėries ir bučiavo jį teip dručiai, kad pradėjo klykti iš baimės. Čion ji ėmė žliumbti, kadangi jis nepažino jos ir atkišo savo rankytes anklėtojai, pamatęs ją.

Vienok, po dienai, kitai jis apsiprato su ja ir juokėsi, pamatęs ją. Ji nešėsi jį į laukus, bėgiojo, kaip pakvaišus, laikė pirma savęs ant galų rankų, ar sodino į medžių pauksnę; čia pirmą kartą savo gyvenime, nors ir žinojo ji, kad jis jos nesupranta, adidengė savo širdį kažin kam, pasakojo jam savo vargus ir triusą, savo rupestis ir viltis ir vienval alsino jį smarkumu ir padukimu savo glamonėjimų.

Eidama atgal ant ukės, ji verkė visu keliu ir vos spėjo į namus įžengti, kaip jos šeimyninkas pašaukė ją savo kambarin. Ji tuojaus nuėjo, labai nusistebėjus ir susijudinus, pati nežinodama dėlko.

"Sėskis", tarė jis.

Ukininkas, diktas vyras, keturias dešimts penkių metų amžiaus, antru kartu likęs našliu, linksmas ir kieto sprando, turėjo įgimtą nedrąsumą. Ant galo ryžosi jis kalbėti ir pradėjo lyg kad susimaišęs, žiurėdamas vis per langą.

"Rože", tarė jis. "Ar tu nemanei niekad apsivesti?"

Ji nublanko kaip lavonas.

Matydamas, jog ji neatsako, jis šnekėjo toliaus:

"Tu esi teisinga mergina, pastovi, darbšti ir spuli. Tokia pati, kaip tu, butų vyrui turtu".

Ji vis nesijudino; žiurėjo išsigandusi, nemėgindama net suprasti; jos galvoj buvo maišatis minčių, lyg kad užeinant dideliam pavojui. Valandėlę jis laukė, paskui šnekėjo toliau:

"Matai, ukė be šeimyninkės neina, kaip reikia, net su tokia tarnaite kaip tu".

Jis nutilo, nežinodamas, ką daugiau sakyti, Rožė gi vėpsojo į jį su išvyzdžiu išgąsdinto žmogaus, kuris mano save esant akyvaizdoj užmušiko ir taikosi sprukti prie mažiausio neištikimo pasijudinimo.

Praėjus penkioms minutoms, jis paklausė:

"Na tai kaip! Kaip tau patinka tas?"

Ji, žiurėdama, lyg kad pusės proto nustojus, atsakė:

"Ką, ponuli?"

Jis šiurkščiai sušuko:

"Ką? tekėk už manęs!"

Ji pašoko, paskui krito atgal, lyg kad nutrenkta ant kedės ir sėdėjo nutirpus, tarytum ištikta kokios baisios nelaimės. Ukininkas ant galo pradėjo eiti iš kantrybės.

"Nagi, nagi, kas yra su tavim? Kokio tau velnio norėtųsi?"

Ji žvilkterėjo į jį kvailai, paskui akys jos apsipylė ašaromis ir ji du kartu ištarė, kuone užsirydama:

"Aš negaliu, aš negaliu!"

"Dėlko tu negali? Sakyk, nesėdėk kaip kvaila. Aš tau duosiu laiko apgalvoti iki rytojui".

Tą naktį Rožė nė gluosto nesudėjo. Ji virto sėdoms ant savo lovos, neturėdama pajiegos net verkti, teip buvo visa parbaigta. Ją apėmė tulas nejauslumas, ji nejautė daugiau, ar ji turi kuną, ar ne, o jos protas buvo supainiotas ir išblaškytas, lyg kad kas jį butų karšęs vienu iš tų prietaisų, vartojamų šukavimui vilnų mataracams.

Ji apsirgo ir gulė į lovą dviem sanvaitėms; iš ryto gi, kaip ji atsikėlė, jai besėdint priešais duris, tik štai atsidaro durys ir ateina ukininkas pas ją.

"Na", tarė jis, "ar reikalas sutaikytas, ar ne?"

Iš pirmo ji neatsakė, bet jam neatsitraukiant, žnairuojant į ją savo surauktomis akimis, ji su skausmu prastenėjo.

"Ne, ponuli, negaliu".

"Tu negali, mergše, tu negali, ir dėlko?"

Ji vėl pradėjo verkti ir paantrino:

"Aš negaliu".

Jis dirstelėjo į ją ir suriko arti prie jos burnos:

"Ar dėlto, kad turi jaunikį?"

Drebėdama iš baimės, ji pramikčiojo:

"Teip, gal tas ir yra".

"Aha, prisipažinsi ant galo, tu pasileidėle! Na ir kas jis yra tas niekšas? Koks utėlius, elgėta, ką? Koks purvinas vargo pelė be jokio sou prie savo vardo? Pasakyk man tuojaus, kas jis?"

Jai gi neduodant atsakymo, jis šaukė:

"Tikiu kaip į daugų, žinau kas jis: tai Jackus, kuris buvo čia pernai; man pasakojo, kad jis šnekėjosi su tavim ir tu pažadėjai už jo eiti".

Rožė duso; vilnis kraujo mušėsi jai į veidą; ašaros nudžiuvo kaip bematant ant jos skruostų, lyg lašai vandens ant raudonai įkaitusios geležies.

"Ne!" šaukė ji, "tai nė jis, tai nė jis!"

"Ar tikrai ne?" klausė gudrus kaimietis, jauzdamas, kad įspėjo teisybę.

Ji greitai atsakė:

"Prisiekiu, kad ne".

"Tai sakai nesutinki, ką?"

Ji atsiduso:

"Aš negaliu, ponuli". Ir jis apsisuko ant užpenčio.

Bet ji žinojo, kad nenusikratė jo. Ji prietaringai prisibijojo savo pono daugiau net negu kunigo. Ji tikėjo, jog jis ką užsiverčia, tai padaro ir jokia pajiega žemės ar dangaus negalėtų jo sulaikyti, jei jis užsiverstų apsivesti. Jis persekiojo ją ant rytojaus, ir antrą ir trečią dieną, kas kartas darėsi biauresniu, muštravodamas ją kur tik sutikęs. Ar ji galėjo atsisakyti šitai geležinei valiai.

Vieną rytą jos ponas įėjo į viryklą greitai ir tarė:

"Padaviau užsakymus. Apsivesime kitą mėnesį".

Ji tylėjo. Kągi galėjo sakyti? Ji nesipriešino. Ką ji galėjo daryti?

Ji ištekėjo už jo. Ji jautė, jog ji buvo lyg į kokią duobę įmesta, kurios siena ji niekuomet negalėjo išlipti, ir jog visokios nelaimės kabojo viršui jos galvos, kaip didelės uolos, kurias pirmutinis palytėjimas nuverstų žemyn. Ji negalėjo nė žiurėti į savo vyrą, kaipo į žmogų, kurį ji apiplėšė ir kuris tikrai ne vieną tai kitą dieną dasižinos. Tai vėl ji galvojo apie savo mažytį, "savo locną mažytį", dėl kurio jai atėjo visas skurdas, bet dėl kurio jai atėjo visa laimė ant žemės.

Metai bėgo, vaikas buvo beveik šešių metų. Ji dabar buvo beveik laiminga, kaip štai upas šeimyninko staiga apsiniaukė ir aptemo.

Rods, per dvejus ar trejus metus jis, tarytum, gaivino kokią nuoskaudą, širdo dėl kokio nepasisekimo, kuris ėjo pamaži aštryn ir aštryn. Vieną dieną, jai prasitarius kiek rusčiai į vaiką kaimyno, atėjusį kiaušinių ir atitraukusį ją nuo neatleidžiamo darbo, jos vyras tuojaus pasirodė ir tarė rusčiai:

"Jei jis butų tavo, tai šiteip nesielgtum su juo".

Šitas jai, tarytum, ir žadą atėmė, nė žodžio negalėjo ištarti ir visi seno laiko skausmai pabudo iš naujo.

Per pietus šeimyninkas nešnekėjo su ja, nežiurėjo į ją, lyg kad nekęsdamas, dasižinojęs ką ant galo.

Netekusi galvos, ji nedryso buti su juo viena po valgiui. Išsprudo ji ir greitai nubėgo pas kunigą.

Kunigas buvo prie stalo. Jis tuojaus privertė ją atsisėsti.

"Teip, teip, aš žinau, ko ateini. Tavo vyras man sakė jau apie tai".

Ji sugryžo ant ukės, nežinodama, ką daryti. Ponas jos laukė, darbininkai visi buvo išsiskirstę, jai išėjus. Parėjus, ji puolė jam po kojų ir pradejavo, liedama klanus ašarų:

"Ką tu turi prieš mane?"

"Ką aš turiu prieš tave?" užgriovė jis, užkeikęs: "Mano Dieve!" męs neturime vaikų, tai ką aš turiu iš tavęs! Jei vyras ima pačią, tai ne dėl to, kad visą amžį buti vieniems. Ve, ką aš turiu iš tave, sakau! Karvė, kuri neveda veršių, yra netikus. Pati, kuri neturi vaikų, yra teipgi netikus".

* * *

Nuo tos dienos tik viena mintis buvo pas ją — turėti vaiką, kitą vaiką; ir su tuo noru pasipasakojo ji kiekvienam.

Žmona, gyvenanti arti, patarė jai užtikrinamą vaistą: kas vakaras vyrui duoti gerti stiklą vandens, įdėjus į jį žiupsnelį pelenų. Vyras su visu noru sutiko, bet vaistas negelbėjo.

Kunigas patarė kelionę pas Brangų Kraują Fecamp'o. Rožė sekė minią, kuri klaupė ant ke-

ų prieš garbinamą vietą vienuolyne ir, maišydama savo maldas su šiurkščiais prašymais, beišveržiančiais iš tų kaimietinių širdžių, ji meldė Jo, prie kurio visi šaukiasi, padaryti ją vėl vaisinga. Bet veltui. Tąsyk ji manė, jog ji yra nubausta už jos pirmutinę klaidą ir ją paėmė didelis nuliudimas.

Toliaus kilo terp jų karė. Jis užgauliojo ją, mušė. Per ištisą dieną jis koliojo ją, nakčia gi plūdo visokiais biauriais ir šlykščiais vardais, kokius tik jo žema suomonė galėjo sužinoti.

Ant galo, vieną naktį, jo išmislumui išsekus ir negalint rasti žodžių keiksmo, kurie galėtų ją labiaus įskaudinti, negu įskaudino iki tol, jis paliepė jai keltis, eiti ant lietaus ir stovėti ten iki rytui. Jai nepaklausius jo, jis pagriebė ją už gerklės ir teškė kelis kartus jai į burną dešine ranka. Ji ne sakė nieko, nė judinosi. Užsidegęs pasiutimu, jis puolėsi ant jos, grieždamas dantis ir pašėlusiame įdukime daužė ją savo sugniaužta kumščia. Dabar aklas ir nusimininingas pasipriešinimas apvaldė ją ant valandos ir ji, atmesdama ji į sieną, atsisėdo ir pašvokštė persimainiusiu balsu:

"Aš turiu vaiką, teip, aš turiu jį! ir jis yra vaiku Jacko; tu jį gana gerai pažysti, ar ne? Jis mane žadėjo vesti".

Vyras teip nustebo, kad jis nepasijudino iš vietos, kur ji jį nutrenkė. Jis mikčiojo kvailai:

"Ką tu čia šneki? Ką tu čia šneki?"

Ji pradėjo verkti ir pro ašaras sakė:

"Dėlto tai aš nenorėjau už tavęs eiti. Aš nenorėjau tau sakyti, nes tu butum manę išmetęs per duris ir kaip aš bučiau padariusi duoną savo mažyčiui? Bet tu neturi vaiko; ar nežinai, ar nežinai!"

Jis mechaniškai antrino balsu besididinančios nuostebos:

"Tu turi vaiką? tu turi vaiką?"

Ji, pasigaikščiodama, bambėjo:

"Tu nivertei mane už tavęs eiti, tu tą žinai; aš nenorėjau už tavęs tekėti".

Jisai atsikėlė, užsidegė žvakę ir pradėjo vaikščioti po kambarį, susidėjęs rankas užpakalyj. Ji virto ant priegalvio, nesiliaudama ašaroti. Jis priėjo prie jos. "Tokiu budu, gal tai mano kaltė, kad neturime vaikų?" tarė jis. Ji nesakė nieko ir jis atsitraukė. Paskui vėla, priėjęs, tarė: "Na, kelkis".

Ji atsikėlė su dideliu skausmu ir vargu; jai stovint ant kojų, prisišliejus prie sienos, jos vyras ėmė kvatoti savo senoviškais šiurkščiais ir linksmais juokais; ir, jai buvant prislėgtai ir be vilties, kaip visuomet, nors matyt nustebusiai iš jo persimainymo, jis pridurė:

"Nagi, ar nenueitume pargabenti tavąjį mažiuką čion, jeigu neturime savo nė vieno?"

Ji teip išsigando, kad jei butų likę jos kiek pajiegos, tai ji, be abėjonės, butų bėgusi. Bet ukininkas patrynė delnais ir tarė:

"Aš dairiausi kokio auginti; dabar jis yra be bėdos. Aš prašiau sykį M. le Cure's surasti man kokį našlaitį".

Ir, besijuokdamas, pabučiavo savo verkiančią ir nustebusią pačią į abu veidu su garsiu pliaukštelėjimu ir suriko, lyg kad ji nebutų klausiusi:

"Greitai, motin, žiurėk, ar nėra likusio viralo; visą puodą išsrėbčiau lengvai dabar".

Ji greitai užsimetė drabužius ir jiedu pasiskubino žemyn; jai pučiant ugnį po puodu klupščiai, jis švaistėsi po viryklą su nušvitusiu veidu nuo pasididžavimo ir pasiganėdinimo:

"Na", kartojo jis neperstodamas, "šitas mane palinksmino, sakysiu tau. Nežinau dėlko, bet tas mane palinksmino baisiai".

KOKS PRIVALO BUTI VAIKŲ AUGINIMAS IR AUKLĖJIMAS?

RANKIUS RAŠTŲ, PARAŠYTŲ D-RO J. ŠLIUPO.

ŽODIS SKAITYTOJUI.

Leisdamas į svietą knygutę "Koks privalo buti vaikų auginimas ir auklėjimas", neparašiau nieko, ko seniaus jau bučiau spaudoje nepagarsinęs. Vienok naujai raštus perrašiau, kaip kokią vietą pertaisiau, ir tikiu, kad knygelė atneš šiokią tokią naudą Lietuvių tautai, atkreipdama atydą ant taip svarbaus gyvenime klausimo.

Auklėjime vaikų Lietuviai turėtų imti paveizdą iš Japonų, kurie juk neseniai dar priskaitomi buvo prie nejaukių tautų; bet kaip jie šiądien rupinasi vaikų mokymu! Tegul už manę šneka D-ras J. Flad ("Alte Glaube", No. 39, Leipcige), žinovas Japonijos. Pašnekėjęs apie Japonų mokėjimą pamėgzdžioti, rašytojas sako:

"Ir auklėjimo šakoje Japonija nieko naujo nesutvėrė, bet su dideliu pasišventimu mokėjo pamėgdžioti Vakarų idėjas ir jieškinius. Jie yra tinkamais mokintiniais ir moka, ką nuo kitų išmoko, pritaikinti prie savų reikalų ir aplinkybių. Taipogi Japonija pilningai supranta, kaip labai svarbiu faktoriumi jos gerbuvio yra auklėjimo (edukacijos) systėma, ir todėl, su padidinimu savo galybės ir įtekmės ant Azijos sausžemio, ji plėtoja sąvas mokyklas.

"Jau 1900 m. nemažiaus kaip 81.48% Japonijos vaikų mokslo metuose iš tiesų lankė mokyklas: ant vaikysčių pripuola 90.35%, o ant mergysčių 71.73%. Pagal vėliausios vyriausybinės atskaitos, Japonija 1906 m. turėjo 27.383 pradines (elementariškas) mokyklas, su 150.301 mokytojų ir 5.154.113 mokintinių. Priegtam buvo 266 visokių antraeilių mokyklų su 4.817 mokytojų ir 100.853 mokintiniais, vyriškos ir moteriškos gymės; ir toliaus — 64 normališkos kolegijos, su 1.103 profesoriais ir 16.373 mokintiniais. Techniškų mokyklų, pramonės, agrikulturos, girininkystės, jureivystės ir tt. randame 1.838 su 13.390 mokytojų ir 110.091 mokintinių. Prieg tam buvo: 29 specijališkos augštos mokyklos mergaitėms ir mergoms, su 28.191 mokintinių. Japonų apšvietimo ministeris turėjo po savo priežiura: 2 universitetu, 3 augštesnes normališkas kolegijas, 13 augštesnių technologiškų institutų, 1 dailos mokyklą, 1 muzikos mokyklą, ir 5 normališkus lycėumus, su 19.540 mokintinių. Visu labu Japonija dabar turi 32.619 mokyklų visokių laipsnių, su 171.097 mokytojų ir su 5.567.008 mokintinių".

Vokietija savo šulmeisteriams dėkavoja už laimėjimą pas Koeniggraetz ir Sedan'ą ir už įsteigimą vokiškisios imperijos; ne kitaip kaip per mokyklas atsigimė Japonija ir pastojo visasvietine galybe. Nors Lietuviai negali nė sapne sapnuoti apie tolygų pasikėlimą, tačiaus nauda mokyklų aiški tautų gyvenime, ir todėl auklėjimui naujos gentkartės reikia pajiegų pašvęsti.

Skaitytojas susipažins su rašytojo mintimis apie vaikų auklėjimą toliaus; tik čion norėčiau užkliudyti dalyką, knygutėje nepajudintą, o tačiaus dalyką didelės svarbos, kurį randame šiądien Prancuzijoje begvildenamą praktiškai. Štai kaip mano ir daro Alfred Binet, profesorius Sorbonnos, Paryžiuje:

"Kada mokintinis mokykloje pasirodo tingus per ilgesnį laiką, tai mokytojas, ažuot ką jį bausti, tegul pirma apsižiuri, ar ne kokia phyziška priežastis yra kalta tame nelabume.... Juk kunas ir dvasia yra susijungę drauge. Kudikis, kuris yra silpnas, kurs prastai sumala valgį, ir kurio augimas palengva te eina, negali triustiesi kliasose kaip reikiant, ir butų neteisinga jį nubausti už trukumą atydos. Nepagerinsite sumalimą jo valgio nubausdami jį, nė-gi neištaisinsite jo nugarkaulio liepdami rašą daryti bent šimto eilučių iš Molie'ro."

Už tatai prof. Binet įsteigė prie Sorbonnos laboratoriją moksliškam vaikų tyrinėjimui: matuodamas kuną, jis netik randa phyziską vaikų vertę, bet taipgi protišką ir morališką. Aiškindamas siekį savo laboratorijos, štai ką pasakė prof. Binet.

"Pažiurėk į tą 20 ar 30 mokintinių, kurie, mažiaus ar daugiaus, su atyda klausosi savo mokytojo. Ar iš tiesų manytum, kad tų visų vaikų mintys yra vienokiai sutaikintos? — kad jie visi turi tuos pačius gabumus ir tuos pačius reikalus? Taip žmonės manė seniaus. Męs žinome geriaus šiądien. Męs pamatėme, kad auklėjimas yra klausimu prilaikimo, ir idant jį pritaikinti prie vaiko, męs turime nuodugniai pasipažinti su jo arba jos dvasiškomis ir kuniškomis ypatybėmis. Todėlei principas, kurs manę vedė įsteigiant šitą naują laboratoriją, buvo žinia vidutiniško vaikų išsiplėtojimo visokiame amžiuje — suvis nauja idėja pedagogijoje, ir tokia, kuri, mano nuomone, atneš skalsius vaisius. Mano asistentai ir aš pats užsimanėme susekti, grynai moksliško budu, phyziską ir dvasiską vertę vidutiniško vaiko įvairiuose metuose amžiaus. Sykį tai susekę, męs sustatėme rejestrus vidutiniškumo, ir pasiremdami ant tųjų, męs galime duoti receptus taip tikrus, jeigu koks naujas vaikutis ar mergaitė ateina į musų laboratoriją eksperimentališkos psychologijos. Paveizdan, męs galime pasakyti: "Šito vaiko angimas yra susivėlinęs. Nors jis turi jau dvyliką metų amžiaus, bet jo išsiplėtojimas prilygsta išsiplėtojimui devynmečio vaiko. Jam reikia ypatingos atydos ir ypatingo maisto. O ans mokintinis, priešingai, phiziškai yra pralenkęs savo amžių. Jis turi ddesnius raumenius, yra augalotesnis ir drutesnis negu vaikas dešimties metų". Trečiasai vaikas, męs matome, patėmytinai moka šusivaldyti, o ans ketvirtasai lengvai graudinasi ir yra nerviškas. Vienas viską tėmyja, esti ramus, ir viską svarsto; o kitas tik paisėte tepaiso. Jeigu tolesniame jų gyvenime draugija nori turėti daugiausiai pelno, juos reikia auklėti ne vienokiu budu. Nagi, ar nematote, kad mokytojai pradžiugtų, mokėdami savo mokintinius taip ištyrinėti? Ar nematote kartais reikalingu ėsant pasiklausinėti gydytojo (daktaro) apie delikatnus reikalus mokintinių sveikatos?"

Matavimai prof. Binet'o laboratorije suranda labai įvairius dalykus, kaip augštumą, pečių platumą, atmintį, atydą, gėbsnumą pakuždenimams, atjautimą spalvų, išsiplėtojimą kaukuolės, raumeniską drutumą rankos ir tt. Kožnas iš tų dalykų turi savo svarbą sprendžiant apie vaiko dabartinį stovį išsiplėtojimą ir jo pagabumą tolesniam auklėjimui.

"Niekas nėra praleistina psychologiškame tirinėjime vaikų", galėtų pasakyti prof. Binet. Jis pasišaukė pagelbon net Paryžiaus palmistę (burtininkę), kuri nustebino jį, įspėdama budą šimto vaikų, jai parodytų. Nemažiau kaip šešiosdešimtyje vaikų ji iš jų plaštakos išskaitė budą tikrai gerai.

Pamokymai, kokius šitas Prancuzų mokslinčius suteikia pedagogams Paryžiaus ir kitų didelių miestų, jau atnešė vaisius. Lecomte's ulyčioje, žmoningame 17-ame distrikte Paryžiaus, atidaryta tapo specijališka kliasa "anormališkiems vaikams", ir kitos tolygios kliasos esti rengiamos kituose kvartaluose. Yra dideliai svarbu atskirti normališkus vaikus nuo nenormališkųjų, kadangi šitiejie turi nelabą įtekmę ant anųjų. Blogiejie turi buti išrenkami iš tarpo geųjų mokintinių ir pamokinami buklais specijališkai pritaikintais prie jų ypatiško budo. Bet tatai butų sunku padaryti be tokių laboratorijų, kokios yra ulyčioje De la Grange-aux-Belles, ir to dėlei prof. Alfredas Binet tikisi, kad kuomet-nors jos pasklis po visą šalį, o gal ir pasaulį.

7.IX.1907 m.

Keli žodžiai apie vaikų auginimą ir auklėjimą.

PRAKALBA.

Visur ir visoko reikia mokintiesi. Musų-gi žmonės mano, juog vaikus auginti galima be mokslo; jiems rodosi, kad gana vaikus bausti ir barti, o jeigu neklauso užaugusiųjų, mušti ir kolioti — o vaikai bus geri. Kad ne teip yra, kad ir vaikų auginime bei auklėjime be mokslo nieko gero atsiekti negalima, aš noriu išrodyti šitoje knygutėje. Paženklindamas negerą auginimą, aš stengsiuosi nors trumpais žodžiais pamokinti, kaip reikia, pagal mano nuomonę, auginti, idant vaikai butų mėgųs tėvams ir draugijai, kurioje jie auga. Juog Lietuvos vaikai yra auginami netikusiu budu, ir ta buitis jau parodo, kad daugumas jų, išėję į žmones, gėdžiasi ar užsigina savų tėvų, jeigu tėvai yra prasčiaus už vaikelius apsitaisę, arba nenori nė tėvų kalba kalbėti, nė-gi Lietuvos reikalus užstavinėti. Dėl negero auginimo vaikai iškrinka tarp svetimtaučių ir, žinoma, žųsta Lietuvai. O tik nuo auginimo naujos gentkartės priguli visa ateitis Lietuvių tautos. Lietuvoje valnybė, mokslas, lygybė luomų ir lyčių, brolystė ir turtingumas tautos kaip ir atskirų žmonių pasikels staigu, jeigu męs savo vaikus tam tikrai auginsime ir auklėsime. Įstabu yra, kad reikalas vaikų auginimo mažai kam iš Lietuvių iktuolaik terupėjo. Turime šimtus maldų knygų, o apie vaikų auginimą neturime nė vienos! Tik pastaru laiku rastum tame dalyke išbarstytas mintis "Aušroje", "Nemuno Sarge", "Liet. Balse", "Naujoj Gadynėje", "Vilniaus Žiniose" ir tt. Norėčiau, kad tasai mano raštelis nepasiliktų žirniu, bertu į sieną, bet kad sužadintų Lietuvių krupštumą, o netingint tautiečiams, atsiras daugelis tokių, kurie įstengs auginimo buklus (metodas) plačiaus, aiškiaus ir tikriaus išlukštenti naudai tamsesnių brolių ir tėvynės musų Lietuvos.

1.

Kadangi auga žmogaus kunas ir dvasia, tai ir auginimas vaikų priguli šeimynai ir tautai. Šeimyna šiądien daugiausiai rupinasi apie auginimą kuno, nors povisam neapleidžia nė dvasios, o valstija ar viešpatystė rupinasi apie dvasios apšvietimą. Auginimas šeimynoje neretai yra blogas per tai, kad tėvai, mažai apšviesti, patys nesupranta pagrindų mokslo apie sveikatos išlaikymą, o apšvietimas mokyklose kreipiamas esti ant vienpusiavimo. Kolaik bažnyčia turėjo mokyklas savo valdžioje, tai vaikų auginimas buvo tik įrankiu kunigijai sužadinimui tikėjimiško svaigulio augintiniuose; o kada kunigų vietą užėmė vyresnybė ir piniguočiai, tai mokinimas esti panaudojamas įgaivinimui augintiniuose politiškų, beje vyresnybei ir piniguočiams tinkamų pažvalgų ir jieškinių. Tai-gi jau męs patys ir naujoji karta auginami buvome su visu kreivai. Auginimas namie turi susidėti su šviesumu tėvų, o mokslavietėje turi buti atskiras nuo pageidavimų ir įkvėpimų draugijos partijų; galiaus auklėjimas gyvenime įvyksta per visokias arganizacijas ir per skaitymus raštų. Auginimas juk turi atsiekti sveikatą ir stangrumą kuno, veiklumą proto, gerumą širdies ir tvirtumą valios. O tai vis tegalima pasiekti einant keliais mokslo ir keliais teisybės.

Bet nelabumui dar ne čion galas. Kaip draugijoje merga nėra laikoma žmogumi, taip pat ir auklėjimas esti labai skirtingas pagal lytį arba gymę žmogaus. Skirtumas apsireiškia jau valandoje gimimo, ir pareina aikštėn ans bedugnis tarpe abiejų lyčių, kurs paskui padaro vyriškį ponu svieto ir valdytoju, o moteriškę nužemina į esybę, neturinčią jokių tiesų. Gimus kudikiui, visi tuojau klausia: ar vaikas ar mergaitė gimė? Jei vaikas — tai visi džiaugiasi, tėvai ir senučiai, dėdės ir tetutės; bet jei mergaitė gimė, tai visi raukosi ir vaiposi — nes kas iš mergaitės?! Sako: tai tik kiaura čerpė! Taip tad jau valanda gimimo apreikšta, kad mergaitė visame savo gyvenime bus pažeminta, nustumdoma, varginama. Ir tas viskas pritinka kaip prie vargužių taip ir prie didžiaturčių, prie kudikių gimusių surukusioje grinčioje ir auksuotuose kambariuose. Juk kunigaikščių namuose toks skirtumas yra viešai paženklinamas: princukas vertu laikomas 101 šuvių parako, o princiutė tik — 21, nes princukui gimus, iššauja iš kanuolių 101 sykį, o princiutei tiktai 21 sykį.

Toks skirtumas vertybės vaikysčio ir mergaitės nepaeina, nuo gamtos arba prigimimo abiejų lyčių, bet yra tyčia pačių žmonių surengtas. Prasideda tuojau po gimimo, tęsiasi kudikystės amžiuje, ir galiaus sustembsta neteisiose, kokias moteriškė — ar butų kilusi iš "augštosios" luomos ar iš "žemosios" — pakelti turi draujoje ir valstijoje. Tokias neteises kiekvienas mato savomis akimis, nors liežiuviu ištarti drovisi. Prie pagerinimo ir pataisymo to viso labiausiai prisidės toksai auklėjimas, kokio reikalauja mokslas, teisybė ir teisingumas.

2.

Tai-gi, kada reikia pradėt vaikų auklėjimas? Retas žmogus tai žino ar nors numano, kad auklėjimas turi prasidėti, kada kudikis teb'yra gemalu motinos paširdyje. O tasai auginimas nėra kas kitas, kaip tiktai patogus motinos gyvenimas, sutinkantis su mokslu apie sveikatą, ir motinos dvasiškas labas užšilaikymas. Tame pirmutiniame auginime męs veltui jieškosime skirtumo tarp auginimo vaikysčio ir mergaitės. Ar gims mergaitė ar bernelis, motina turi stropiai saugotis susikrimtimo, nuovargio, išgąsčio, apsigėrimo ir kitokių sveikatai blėdingų atsitikimų, jeigu gimtinas kudikis neturi buti įgrobtas.

Kaip kudikis pirm gimimo buvo dalimi motinos, taip pat jis ir po gimimo butinai priklauso motinai. Motina yra jo prigimtoji augintoja. Už tatai prakeiktinos yra gyvenimo sąlygos, kurios žindynę motina verčia uždarbiauti ant juodos duonos troškiose darbavietėse, o kudikį žudyti ir marinti ar namie, ar vaikų saugonės butuose. Daugumas mano, kad pirmuose mėnesiuose, kol kudikis nesupranta motiniškos šnekos, auginimas prilygsta vien penėjimui kuno. Tai yra paklydimas. Berods auklėjimas eina greta su priderinčiu penėjimu kuno, bet už tai kiekviena motina turi suprasti, kad tas kuno penėjimas yra pagrinda, ant kurios pastatytas visas vaikų pobudis, ir todėlei gal-but nuo to kuniško penėjimo priguli visas kudikio likimas gyvėnime.

Kudikis iki 10 ar 12 mėnesių yra penimas krutimis. Visi žmonių gydytojai tame sutinka, kad kudikis pirmuose trijuose mėnesiuose turi gauti krutį dienos mete kas dvi adyni, o nakties laike tiktai du sykiu; nuo 3-čio iki 6-tam mėnesiui dienos buvyje 4-syk ir nakties laike vieną sykį, o po 6 mėnesių dienos mete 4-syk, o naktį nė vieną sykį. Prisilaikant čion paženklinto laiko penėjimo. kudikis augs kaip ragaišis ant mielių, ir nesirgs slogomis nė skilvio, nė grobų (žarnų). Taip esant, gal-but tulas skaitytojas manys, kad tai yra tik penėjimas, bet ne auklėjimas kudikio. Tačiaus kad tai yra auklėjimas greta su penėjimu, galime matyti iš neprisilaikymo tokio buklo auginimo. Kudikis suvirko dėlei kokios nebuk priežasties: meili mamutė ir tėvužėlis, o labiausiai senutė ar tetutė sako, kad kudikis yra alkanas — ir tuojau motina įbruka jam papą į burnutę, nors pirm 15 minutų jis butų žindęs. Po to kudikis yra pilnas, per pilnas, gauna knietimą skilvyje ir vėl rėkia; ir vėl jam esti brukama krutis, ir jis žinda ir žinda, ir negali — suprantamas tai daiktas—verkti, turėdamas papą burnoje. Tai-gi rodosi. lyg žindymas nutildo kudikį kiekvienu kartu! Mažam rėksniui žindymas patinka; o žindymas įvyksta kiekvieną kartą, kaip jis suverkia. Kudikis veikiai ima suprasti tokį sukibimą verkimo su žindymu, ir paskui verkia jau su ištisu susipratimu. Kada motina, pailsusi, nusidirbusi, ar laiko neturėdama, tuojaus jam nejbruka kruties į burną, jis verkia pikčiaus, rėkia baisiai ir spardosi, o motina, išsigandus, puolasi prie mažiulėlio ir — išsipildė tai, ko kudikis norėjo; priegtam dar kudikis yra paglostomas. Kudikis eina didyn, pradeda pažinti taip-gi kitus gerumus ir juos gauna, kada verkia, arba vėl kada pakrinta ant žemės ir muša kojomis; taip pasielgdamas, jis gauna, be abejonės, tai, ko nori. Kada kudikis ugterėja, jis moka išveržti kitokiu budu tai, ko užsimano, ir ant galo, kada su visu užauga, tai turime kokią piktą ir uršią raganą arba vėl tokį pasiutelį, kurs muša savus vaikus ir pačią. Gal-but, šiądien nevienas iš tokių sėdi kalėjime užrakintas, nors jis butų galėjęs tapti geru žmogumi, jeigu mylinti jį mamytė butų davusi žįsti krutį pagal mušimą dziegoriaus, o ne tuomet, kada kudikis suvirko ar surėkė.

Suprantmas tai yra daiktas, kad ir tame auginime reikia vienodai apsieiti su vaikyščiu ar su mergaite. Tačiaus akylai prisižiurėdamas, jau ir čia gali kiekvienas patėmyti, ar rėksniu yra mergytė ar sunelis, ypačiai, jeigu jis žvilgteri į veidą tėtaičio. Jeigu dukrytė rėkia, tai tėtis sėdi susiraukęs ir pasiputęs, arba gal net juokauja iš moteriškųjų: ir jo duktė, mat, kuomet nors pasiliks moteriške. Bet kada rėkia bernelis, tai tėvas linksmus juokiasi ir liežiuviu pliauškina iš džiaugsmo, nes — mat — sunus reikalauja to, kas jam pridera. O kaip vaikai paauga, tai ans skirtumas, kurį gamta įdėjo į kokybę kuno abiejų lyčių, persineša su pegelba auklėjimo namie, mokykloje ir ulyčioje, į draugijos gyvenimą, kurs — teisybę sakant — neturi darbo su lyties įvairumu. Taip tad ans tarpas tarp vyriškio ir moteriškosios draugijiškose ir politiškose tiesose, prasidėjęs kudikystės metuose, pasiplatina metuose vaikystės ar mergystės. O kalčia už tai vis krinta ant seniai įsikerėjusių papratimų ir ant iškraipyto auklėjimo. Geras ir labas auklėjimas, be abejonės, įstengs pamainyti pažvalgas ateinančiųjų gentkarčių, taip juog viena lytis neišsikels pasiputusi viršumi kitos.

3.

Dvasia yra augmeniu, žiedu ir vaisiumi kuno. Už tatai negali buti įstabu, kad išmintingi augintojai vaikų jau nuo seniai taikina auklėjimą prie kuniško penėjimo. Galime pasakyti, kad tie auklėtojai ir mokintojai yra pirmtakunais visų materijalistų, pasekėjų taip Darvino kaip ir Markso. Tos pačios regulos arba taisyklės, kurių prisilaiko mokslingi phiziologai ir gydytojai ir tėvai tam tikrame penėjime ir išlavinime kuno esti taikinamos prie penėjimo ir auklėjimo dvasios, tiktai tankiai valstija, bažnyčia ir draugija labai tam priešinasi. Ar daug kas teisybę myli?!

Juk ir pati kalba tatai pripažino seniai. Męs šnekame apie dvasišką peną ir dvasišką sumernėjimą, apie auginimą ir atžagareivystę dvasios, o senovės priežodis sako, kad jieškiniu (idėalu) auginimo vaikų yra — **susilaukti sveikos dvasios sveikame kune.** Ir jeigu daugiur yra daroma priešingai tajai pažvalgai, tai mokintojai už tatai mažiausiai gali buti kaltinami.

Męs rupinamėsi apie auginimą kuno, duodami nuo patjes gimimo nė per daug nė per mažai valgio tam tikrame laike, beje, kada tas valgis gali buti skilvyje permaltas. Priegtam, pagal amžių, reikia duoti tam tikras, sumalamas valgis, pradedant nuo lengvai sumalamo motinos pieno, kaip jau augščiaus sakėme, ir kaskart toliaus priduriant sunkiaus sumalamą valgį, pagal išsiplėtojimą kuniškų įtaisų(organų), kaip antai: dantų, parangumo kuniško krutėjimo ir raumeniškos spėkos. Ant galo, nereikia duoti valgio, kurs nebutų reikalaujamas noru valgyti (apetitu), nes apetitas rodo, kad valgio sumalimas yra priderinčiai įvykęs

Visai tos pačios taisyklės pritinka ir dvasiškam penėjimui. Dvasiškas penėjimas turi prasidėti nuo paties gimimo. Burna, per kurią įeina pirmiausias dvasiškas penas, yra **pajautos** — pirmiausiai palytėjimo pajauta, o paskui akys ir ausys, kurios jau jautrios esti po keletos sanvaičių gyvenimo; anos-gi labiaus gyvuliškos pajautos — uoslė ir skonis — išsiplėtoja laikant kuną vaiskume. Išlavinti pajautas tam tikru penu geriausiai pamokina Fr. Froebel; daugiausiai gi rupintiesi reikia apie penėjimą dvasiškųjų pajautų ir regėjimo, nes tokios pasipriešina pervišyjimui anų gyvuliškųjų pajautų. Jeigu čion neperžengsime tam tikro saiko, tai niekuomet neatsitiks, kad kuomet pristoktų noro mokintiesi, ar kad įvykti galėtų dvasiškas perpenėjimas. Tai-gi pajautos alksta auginimo, kaip kad skilvis ar kitos kuno dalys, ir jos pasisavina su lengvumu ir skanumu tą valgį, jeigu jis yra pritiklus amžiui ir jeigu patiekia dvasišką sveikatą.

(Toliaus bus.)

VIETINĖS ŽINIOS.

— Gyvenanti pn. 2344 Wabash ave., 23 metų mergina Hazel Dunn, išėjo su savo drauge Minnie Baum pasivaikščioti. Nieko savo draugei nepasakiusi, įbėgo į kiemą namų 2320 Wabash ave. ir prarijo gana didelę porciją Laudanum. Nugabeno ją tuojaus į Wesley ligonbutį, kur daktarai panaikino nuodų pasekmes. Kokios priežastys prevertė merginą griebtis nuodų, nežinia.

— Mušant bolę, ant kertės Cornelia str. ir Racinę ave., 20 metų vaikinas, Walter Albrecht, be jokios matomos priežasties puolė be žado ant žemės. Nugabeno jį dar gyvą į Aleksijonų ligonbutį, kur jis, nuo išsiliejimo kraujo į vidurius, pasimirė. Daktarai mano, kad jis. turėjo but užgautas, nors to draugai ir nematė.

— Pereitą sanvaitę Chicagoj pasimirė išviso 508 ypatos, arba ant 90 ypatų mažiau negu užpereitą. Tarp pasimirusių buvo: 301 vyriškis ir 207 moteris (moterų skaitlius Chicagoj, teisybė, truputį mažesnis negu vyrų, bet visgi ne teip didelis kaip skirtumas terp abiejų lyčių mirčių. Moterų mat, sulyginant, miršta mažiau negu vyrų). Daugiausiai mirčių buvo nuo inkstų ligų, nes 52, nuo žarnų uždegimo 51, nuo džiovos 47.

— Gyvenantis pn. 79 W. 14 str., 28 metų Gustave Meikner užsimanė savo širdies parinktinę priversti su revolveriu, kad jį mylėtų. Mergina vienok tokios meilės išreiškimo nesuprato, pašaukė policiją iš Maxwell str. stacijos, kuri patrolės vežime nusigabeno išradėją naujo budo meilės, išreiškimo į šaltąją.

— Prie saldumynų dirbtuvių pn. 79 Dearborn, policistas Graham sugriebė 12 metų vaiką Franką Nehhorn, bandant į dirbtuvę įsilaužti. Anksti mat bando!

— Priešais nr. 404 Cornelia st. pereitos nedėlios dieną terp pulko lenkų užgimė muštynės. Peiliai teipgi buvo darbe. Vienas lenkas, 21 metų Gilchowski, likosi pavojingai supiaustytas.

Redakcijos atsakymai.

J. Vater. Pataisymą klaidingo pagarsinimo reikia siųsti tam laikraščiui, kuriame tilpo klaidingas aprašymas. Pataisymai klaidų kitame laikraštyj neturės vertės, nes daugelis skaitytojų pirmutinio laikraščio visai pataisymo gali ne skaityti. Kitas dalykas yra tas, kad laikraščiai ne gali talpinti raštų, po kuriais bent redakcijos žiniai nėra tikros pravardės ir antrašo rašančio. Redakcija turi žinoti, kas rašo, nes už raštus reikia atsakyti.

AUKOS KUDIRKOS RAŠTU IŠLEIDIMUI.

Z. Krupsaitė	50
K. Tarvidas	50
J. Tonis	50
J. Jokubonis	50
J. Žironas	50
P. Šetkus	50
J. Mažeika	50
V. Valiukas	50
K. Jozapaitis	50
S. Širvydas	50
K. M. Lukošius	$1.00
F. A. Jozapaitis	$1.00
	$7.00

AUKOS.

B. Latozas	$3.00
Al. Karsukas	$1.00
J. Leveckis	$1.00
M. Sukšta	$1.00
J. Balotas	25
J. Valaitis	25
M. Rastauskas	25
J. Vaškelis	25
P. Karsukas	25

Iš viso aukų $7.25

Atitraukiam kaštus persiuntimo 12 centų, lieka tiktai $7.13.

Paskirstom juos teip: $3.65 revoliuc. S. D. P. ir $3.50 kankintiniams.

Iš South Park, Wash. Vl. Valenta, M. Valentienė, Juoz. Sitko, B. Sitko ir Aug. Martinkaitis po $1.00; J. Martinkaitis, Pranė Martinkaitienė po 50c; K. Martinkaičiutė, M. Martinkaičiutė ir M. Martinkaitis po 25c. Visa

aukų $6.75. Pinigus skiriame: $3.00 "Aušros" draugystei ir $3.75 Susiv. Liet. Am. Tautiškam Priegłaudos Namui.

APGARSINIMAI.

PASARGOS SKAITYTOJAMS.

1) Kada reikalauji permainyti adresą, dėl siuntinėjimo laikraščio, visada paduok ir senąjį savo adresą. Jeigu pats gerai rašyti nemoki, tai adresą duok kitam, geriau mokančiam, parašyti.

2) Pinigus geriausiai siųsti per Money Orderį arba registruotame laiške. Nedėk į laišką smulkių sidabrinių, nė auksinių pinigų, nes jie kelionėje kopertą praplėš, išpuls ir prapuls. Geriau, vietoje smulkių, įdėk pačtinių markių už tą sumą. Pačto markes priimame tiktai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už $1.00. Jei suma siekia $1.00 ar daugiau, tai markių nesiųskite, bet dėkite pinigus arba Money Orderį. Jeigu suma bus $1.25, tai galima dėti $1.00 pinigais, o 25 c. markėmis. Vienok markės turi buti visame sveikos, nesulipusios viena su kita, nė prie laiško prilipintos,teip kad męs galėtume jas panaudoti savo laiškams. Sulipintų markių nepriimame. Markes priimame tiktai Suvienytų Valstijų Siaurinės Amerikos, jokių kitų viešpatyščių markių nepriimame.

3) Jeigu išpirksi Money Orderį, tai nelaikykie jį pas save, bet prisiųsk redakcijai, nes be "Orderio" redakcija negali pinigų iš pačto gauti. Pasilaikyk sau tik mažąją baltąją korčiukę, o didesniąją, mėlyną prisiųsk prastame laiške, registruoti nereikia.

4) Ant laiško, kuriame užsakai knygas ar kitokius tavorus, niekada nerašyk jokių kitų reikalų, kaip ve korespondenciją, apgarsinimą, ar ką kitą, kas su užsakytais tavorais nesiriša, nes pas mus tavorų (knygų) siuntiniai yra atliekami viename departamente, apgarsinimai kitame departamente, o korespondencijos trečiame departamente ir kiekvienas departamentas yra po priežiura kitų ypatų. Tad jeigu jus ant vienos popieros surašysite keletą reikalų, tai jusų laiškas turės laukti pirmame departamente kol tas jį apdirbs ir nusiųs antram, o ten vėl laukti kol šis jį apdirbs ir pasiųs trečiam. Tokius laiškus negalima nė į laiką atsakyti, nė gerai atlikti; nes pas pirmąjį departamentą likus laiškui, antram nelieka davadų. Geriausiai yra rašyti kiekvieną reikalą ant atskiros popieros, tada kiekvienas reikalas bus perduotas tam tikram departamentui ir visi reikalai tuom patim laiku liks atlikti greitai ir gerai.

5) Niekada nesiųsk pinigų, nė Money Orderio atskyrame laiške nuo užsakymo. Visada dėk pinigus ar Money Orderį į tą patį laišką kuriame tavorus užsakai. Nes jeigu užsakymas ateis be pinigų, męs negalėsime jo išpildyti, vien todėl, kad pinigų nėra, o jei ateis pinigai be užsakymo, męs nežinomime ką su jais daryti, vien todėl, kad prie jų nėra užsakymo.

6) Visada ant savo laiškų pasirašykite savo pravardę ir adresą. Nors ir tukstantį kartų butumėte mumis rašę, visada reikia pasirašyti pravardę ir adresą kiekviename laiške, nes męs radę laišką terp 100 ar 200 laiškų be parašo ir adreso, nežinosime keno jis yra ir negalėsime atsakymo duoti.

Su visokiais reikalais rašydami pas mus visada adresuokite teip:

A. OLSZEWSKI,
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

NAUJOS KNYGOS, GAUNAMOS "LIETUVOS" REDYSTEJE.

Aritmetikos uždavinynas. Vadovėlis aritmetikos pradžiai; antroji dalis.

Šita knygutė — antroji ir paskutinė dalis uždavinyno, paskirto aritmetikos kursui; čionai, kaip paprastai yra daroma, surinkta uždavinių su skaičiais visokio didumo. Parašyta Pr. Mašioto. Pusl. 68 prekė 20c

Lietuva tėvynė mano. Eilėmis parašė K. Stiklelis, telpa 14 gražių tėvyniškų dainelių. Puslapių 16 prekė 10c

Lietuviai! ar gerais keliais žengiame priekyn? Nuoširdus atsilieplimas į lietuviškąją visuomenę D-ro Jono Šliupo. Arba sutrauka kalbų, laikytų Waterbury, Conn., 25 gruodžio 1906, Union City, Conn., 26 gruodžio 1906, Edwardsville, Pa., 31 gruodžio 1906 ir Scranton, Pa. vasaryje 1907 m. Pusl. 47, prekė....15c

Labai gražios Dainos. Surinktos K. Stiklelio; čia patilpusios 32 dainos užrašytos nuo žmonių Liepalotų kaime, Naumiesčio parapijoj, Suvalkų gub. Pusl. 39, prekė 15c

Pasaka apie carą mikitą. Pagal rusišką sutaisė A. K. Išleido L.V.S. Labai gražus užimantis pasakojimas apie carą, kaip jis žmonėms įgriso ir kaip apie jį žmonės kalba. Puslapių 46, prekė 15c

Ratelių spėjimai. Yra linksmiausis žaislas (zabava) šeimyniškuose susirinkimuose. Parašė D. Spėjikas. Puslapių 16, prekė 10c

Tikri ir netikri Šventiejie. Paveikslėliai iš gyvenimo kankintinių ir kankintojų. Išleista Susiv. Lietuvių Laisvamanių. Pusl. 61, prekė .. 15c

Žmonių užtarytojai. Vertė iš rusų kalbos Šermukšnė. Aprašo apie du brolius Grakchu, 130 metų prieš Christaus gimimą, iš Rymo laikų ir kaip tuom laiku žmonės buvo pavergti ir visaip kankinami. Pusl. 32, prekė 10c

Užsiprašydami virš minėtų knygelių, adresuokite:

A. OLSZEWSKIS
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

VĖŽYS.

Autoritetas vėžio ligos pagarsino neseniai, kad vėžys gema nuo nesveiko valgio, daugiausiai nuo mėsos. Vienok negalima tą pasakyti apie visus atsitikimus vėžio ligos, bet vistiek tai yra persergėjimas šeimynos. Geras, sveikas ir maistingas maistas nėra perbrangus ir tokis maistas niekada nepagimdys kokius - nors nesveikumus kune. Kaip veik tik pajausi po valgiui kokį - nors negerumą, paveizdan, sunkumą, koktumą, tai tuojau vartok Trinerio Amerikoniškąjį Eliksyrą Karčiojo Vyno, kuris padarys jusų skilvį sveiku ir tvirtu. Šitas vaistas priskubina suvirinimą ir prašalina visus skilvio nesveikumus. Pirmiausiai pasistengk gauti gerą maistą, teip kad tamistos skilvis ir organizmas bus visada gerame stovyje; bet jeigu ir tuomet gimtų kokis nors nesveikumas, tai tuojaus vartok Trinerio Amerikoniškąjį Eliksyrą Karčiojo Vyno. Vaistas yra grynas ir tinkantis net ir delikatniškiausiam skilviui. Vaistas yra labai geras išbalusiems, o teipgi ir serganliuojančioms moterims, o galųgale kiekvienam, kuris neturi apetito arba ir pajiegų. Jeigu tamista sergi ir reikalauji kokios rodos, tai rašyk mums. Musų vaistas gaunamas visose aptiekose. Jos. Triner, 799 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Draugyščių reikalai.

APVAIKČŠIOJIMAS IR BALIUS.

Chicago. Draugystė Simano Daukanto, parengia 14-tą metinį apvaikščiojimą atminčiai L. I. *Simano Daukanto* gimimo dienos, nedėlioj, 27 d. spalio, 1907 m., Freiheit Turner salėje, 3417 So. Halsted st., terp 34 ir 35 gatvių. Salė bus atidaryta ant 3:30 val. po pietų, prakalbos prasidės ant 4-rių. Visus lietuvius ir lietuvaites širdingai kviečiame atsilankyti ant apvaikščiojimo, pasiklausyti prakalbų, dainų, dekliamacijų ir muzikos. Potam bus pasilinksminimo balius, prie geros muzikos jauni ir seni galės smagiai pasišokti ir su visais pasilinksmyti.

Komitetas.

TREČIAS TEATRAS IR BALIUS.

Chicago, Ill. Dr-stė Šv. Jono Krikštytojo parengė teatrą, didžiausią visoj Amerikoj, vardu: Nusibankrutijusio Jaunikaičio Ženatvė. Teatras atsibus nedėlioje, 3 d. Lapkričio, 1907. Salė atidarys 5 val. vakare. Perstatymas atsibus ant Freiheit Turner svetainės, 3417 So. Halsted st. Tikietai ypatai 25 ir 35c. Teatras prasidės 7 val. vakare; po teatrui balius. Užprašo

Komitetas.

Viršininkai Centro Komiteto "Aušros" Dr-stės.

Pirmsėdis — Dr. M. Želvienė, 1 Church Str., Plymouth, Pa.

Sekr. susineš. — J. Šernas, 3252 S. Halsted Str., Chicago, Ill.

Finansų sekr. — K. Gugis, 4945 Justine str., Chicago, Ill.

Kasierius — Dr. J. Šliupas, 1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

APGARSINIMAS.

Pranešame Chicagos lietuviams, gyvenantiems ant Bridgeporto, neprigulintiems prie jokios draugystės, kad čia susitvėrė nauja bažnytinė draugystė, vardo Švento Juozapo. Instojimas į naują draugystę labai pigus. Pirmas susirinkimas atsibus nedėlioje, 27 d. spalio, 1907, Šv. Jurgio parapijos bažnytinėje svetainėje, ant 33 ir Auburn gatvių. Susirinkimas bus 1 val. po pietų. Antras susirinkimas atsibus 3 .d lapkričio, toje pat svetainėje ir valandoje. Norinti pristoti prie draugystės, teiksis atsilankyti ant jos susirinkimų. Kviečiame atsilankyti ir prisirašyti prie musų draugystės.

Komitetas.

PASARGA VISOMS CHICAGOS DRAUGYSTĖMS IR KLIUBAMS.

Dr-stė Šv. Kazimiero Karalaičio praneša visoms draugystėms, kad ji nusamdė daržą piknikui ant ateinančių metų, atsibusenčio 28 d. berželio (June), 1908 m. Meldžiame draugyščių pasitėmyti, kad toje dienoje nedarytų jokių piknikų, kad vieni kitiems nekenktume.

Su guodone

Dr-stės Komitetas.

9tas DIDELIS BALIUS.

Chicago, Ill. Chicagos Latvių Pagelbinė draugystė parengė didelį balių, Subatoj, 2 d. lapkričio (Nov.), 1907 m. Balius atsibus Sangers Hall, 1115 W. 12th st., tarpe Ogden ir Western aves. Prasidės 8 val. vakare. Tikietas 25c. ypatai. Gera muzika Latvių baliai daug kuom skiriasi nuo lietuvių parengtų balių, jie yra tokiais pat kaip tėvynėje, ant jų šoka savuosius šokius, užtai lietuviai turėtų butinai eiti ant latvių balių. Ant baliaus bus teipgi amoro pačtas. Kiekvienas atsilankęs ant musų baliaus buna visada užganėdintas ir džiaugiasi praleidęs linksmai laiką su savo bendrataučiais. Maloniai užprašo

Komitetas.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo brolio Antano Laugalio, Kauno g., Raseinių pavieto, Batakių parapijos, Griblaukių kaimo. Pirm vienų metų gyveno Chicagoje. Jis pats pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Miss M. Laugalaitė,
674 Union Str.,
Chicago, Ill.

Pajieškau savo pusbrolio Augustino Ivanausko, 15 metų kaip Amerikoje ir draugo Julijono Ivžaičio; abu Kauno gub., Panevėžio pavieto, Rozalino volosties, Laipuskių sodžiaus. Teipgi švogerio Karolio Matulevičiaus, Suvalkų gubernijos. Jie patys ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Anton Sirunas
83 W. Main st.
St. Charles, Ill.

Pajieškau savo brolio V. V. Mockaus, švogerio Motiejaus Lauraičio ir Jono Gedraičio. Visi gyveno Brooklyne ar New Yorke. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jos. V. Mockus
660 So. Union st.
Chicago, Ill.

Pajieškau Antano ir Vladislovo Vaitkevičių, Kauno gub., Raseinių pavieto, Šilelio parapijos, Riškių kaimo. Turiu labai svarbų reikalą. Jie patys ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Wm. Stanevičia
2923 Marvine ave.
Scranton. Pa.

Pajieškau apsivedimui merginos lietuvaitės, gražaus veido, geltonų plaukų, gero budo, 5 pėdų augščio; nesenesnės kaip 17 ar 19 metų. Aš esu 21 metų, balto veido, geltonų plaukų, 5 pėdų ir 6 colių augščio. Kalbu: angliškai, lenkiškai, rusiškai, švediškai, francuziškai, lotyniškai ir itališkai, bet gerai nemoko net nė lietuviškos kalbos. Atsišaukite adresu:

Antanas Akruneplavičius
506 Pleasant st.
Gardner, Mass.

Pajieškau dviejų pusseserių, Juozo Vaitkevičiaus dukterų, kuris gyveno daugelį metų Baltimore, Md. Dabar, girdėjau, kad miręs, užtai noriu susižinoti su jo dukterimis. Jos pačios ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Jonas Arminas
50 R. R. Hill st.
Waterbury, Conn.

Pajieškau savo sesers dukters Onos Macėnikės, Suvalkų gub., Senapilės pavieto, Garliavos gm., Pavitės kaimo. Vieni metai kaip Amerikoje, girdėjau, kad apsivedė, bet nežinau vyro pravardės. Ji pati ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

M. Gelius
19 Hill st.
Worcester, Mass.

Parsiduoda pigiai grosernė, lietuvių apgyventoje vietoje, prie Aušros Vartų parapijos. Biznis nuo senei išdirbtas ir gerai apmokamas. Parduoda iš priežasties ligos. Atsišaukite pas savininką 1158 So. Oakley ave. ir pasiulykit prekę.

Pajieškau savo dviejų brolių: Mikolo ir Teodoro Skukauskų, Kauno gub. 9 metai kaip Amerikoje, girdėjau, kad gyvena Lonsford, Pa. Jie patys ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

St. Skukauskas
60 Wells st.
Hartford, Conn.

Pajieškau savo švogerio Stasio Aleškevičiaus, apie 28 metų senumo. Suvalkų gub., Udrijos parapijos, Pramčio dvaro. Turiu labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Jurgis Baliekas
357 Growe st.
Scranton, Pa.

Pajieškau Petro Mažučio, bus šeši mėnesiai kaip iš Lietuvos; Darbenų parapijos, Naujokų kaimo; pajieškau Antano Žalpio, apie metai kaip išvažiavo iš Liepojaus Chicagon. Teipgi pajieškau Vladislovo Mileikio, iš Telšių, Kauno gub., Mileikių pavieto; pirm keturių metų gyveno Chicagoje. Jie patys ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

M. Dumša
114 So. Spring st. Room 5
Los Angeles, Cal.

Pajieškau savo brolio Mikolo Luižio, Vilniaus gub., Trakų pavieto, Eznos vol., Kozono kaimo. Pirmiau gyveno Scranton, Pa. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu

K. Luižo
120 S. Greene st.
Baltimore, Md.

"LIETUVOS UKININKAS"

Laikraštis skiriamas Lietuvos darbo žmonėms, Išeina kas sąvaitę iš Vilniaus, Lietuvoj. Spaudomas ant gražios popieros, 16 pusių ir mėnesiniu priedu.

Vienatinis laikraštis, kuris tėvynėj daugiausia prasiplatinęs, nes jis suteikia teisingiausias žinias iš Lietuvos ir kitų dalių svieto. Amerikos - lietuviai užsirašykite minėta laikraštį arba užrašykite savo gentėms tėvynėj gyvenantiems. Lietuvoje metų prekė **$1.85,** o Amerikoje **$2.50.** Vienas numeris ant pamatymo 5 centai. Amerikoje vyriausiu agentu yra:

M. J. Damijonaitis,
3250 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Ant Pardavimo.

Už $2800 pirksi lotą su dviem namais ant Wallace Street Chicago Heights. Rendos atneša $31.00 ant mėnesio. Pati renda gali tas propertes išmokėti. Atsišauk pas *A. Olszewski, 3252 So. Halsted St., Chicago.* Męs turime daugybę gerų namų ant pardavimo visose miesto dalyse.

Parsiduoda labai geroj vietoj puikus saliunas su visais saliune daiktais. Vieta šeniai lietuvių apgyventa. Parduodu iš priežasties užsidėjimo kito biznio. Norinti pirkti tegul atsišaukia:

J. J. Kveder
125 So. Jenessee st.
Waukegan, Ill.

Parsiduoda pigiai namas, liotas ir pieniaus biznis už $3500. 60% nuo $1.00. Viskas gerame stovyje. 2 arkliai, 2 vežimai ir dvi poros plėškių. Vežimai su viršais, visai nauji. Daugiausiai lietuvių apgyventa vieta. Parsiduoda pigiai. Atsišaukti adresu:

John Graef & Son
126 Ruble st.
Chicago, Ill.

Parsiduoda labai pigiai dvejų augštų medinis namas po nr. 627 W. 81 st. Metinė randa $240.00. Prekė $1700.00.

Teipgi parsiduoda pigiai 7 ruimų namas po nr. 619 W. 81 st. Didumas loto 50x125 pėdas. Prekė $2325.00. Atsišaukite pas:

Geo. & W. H. Brinkman
8688 Vincennes Road
Chicago, Ill.

Parsiduoda 2 augštų, 8 ruimų medinis namas, ant kampo gatvių, darželis ir kiemas prie namo. Arti Belmont ir Ashland Ave. Geras susinešimas. Verta $4,000; parsiduoda tiktai už $2900. Reikia parduoti iš priežasties ligos ir išvažiavimo į pietus. Gera proga. Atsišaukite pas Chas. Z. Urnich, 45 La Salle St. Room 8. Chicagò, Ill.

Reikalavimai.

Reikalingas prie "Lietuvos" redakcijos vertėjas, kurs galėtų versti iš angliškos kalbos į lietuvišką ir į lenkišką kalbą ir korektas taisyti.

Atsišaukti pas
A. OLSZEWSKI,
3252 S. Halsted st. Chicago, Ill.

Reikalingi du statėjai (zeceriai) prie Sus. Liet. Am. organo, išeinančio nuo Naujų Metų Boston, Mass. Mokestis pirmam statėjui $15 sąvaitėje, antram $12. Pirmas statėjas turės vesti visą spaustuvės tvarką, apskaityti darbus ir tt. Turi buti geras typografas - technikas ir turi mokėti apskaityti gerai visokius spaustuvės darbus. Atsišaukianti malonės paduoti kokioj spaustuvėj, kaip ilgai ir kokius darbus dirbo, teipgi kaip ilgai yra statėju ir kokiose spaustuvėse kokias vietas užėmė. Atsišaukti adresu:

J. Ilgaudas
3312 So. Halsted st.
Chicago, Ill

Reikalauja vyro. Darbas ant visada. Unijos mokestis. Turi įdėti kelis šimtus doliarių į kompaniją. Atsišaukite pas Chas. Z. Urnich, (Co-operate Teaming Co.) 45 LaSalle str. R. 8., Chicago, Ill.

Reikalauja 4000 darbininkų, valstijose: California, Oregon ir Washington prie girių kirtimo ir lentų piovinyčiose. Mokestis nuo $60 iki $115 mėnesiui. Kelionė iš Chicago $33; sugrįžys $25, jeigu išdirbs 6 mėnesius. Reikalaujame teipgi 400 darbininkų prie girių darbo Wisconsin ir Michigan valstijose. Mokestis nuo $28 iki $35 su valgiu ir užlaikymu. Uždės kelionės lėšas $6.00 iš Chicagos. Šitas mėnuo yra geriausias gauti darbą ant visos žiemos. Męs turime teipgi daug gerų vietų Chicagoje ir aplinkinėse. Ateik pas mane arba rašyk laišką įdėdamas už 2c. markę atsakymui. (Lietuviškas agentas). Adresuok:

J. Lucas,
Room 3, 128 S. Clark st.,
Chicago, Ill.

Reikalingas geras bučeris, suprantantis gerai darbą bučernės. Turi kalbėt lietuviškai ir angliškai. Atsišaukite šiuo adresu:

John Baukus,
8428 Vincennes Road,
Chicago, Ill.

Lietuviai prisidėkite prie didumenės, važiuojančios į *Naują Lietuvą*, geriausią žemę Texas. $10 kas mėnesis nupirks tamistai puikų, 10 akrų, daržą, kuris atneš jums $3000 į metus. Atsišauk ypatiškai arba raštu adresu:

Lithuanian Colony
R. 8 — 45 La Salle st,
Chicago, Ill.

Atdara vakarais ir nedėlioms.

TEISINGA RODA LIETUVIAMS!

Lietuvišai - lenkišas advokatas R. L. Lopatina, duoda visokiuose reikaluose teisingiausią rodą. Ofisas randasi 90 — 96 Wall st., New York. Teipgi galite visada rasti po nr. 37 Hudson ave., gerą perkalbėtoją (tulką). Čia pat galite gauti ir visokių laikraščių, knygų ir popierų.

Jeigu tamista nori naują stogą ant savo namo arba senąjį pataisyti, tai kreipkis pas mane, aš sutaupinsiu (užčėdysiu) tamistai pinigus.

Chas. Z. Urnich
45 La Salle st. Chicago, Ill.

DYKAI!

Tik prisiųsk 3 c. markėmis, t.y. 1 — 2 centinę ir 1 — 1 centinę, o apturėsi paveikslą laisvės kovotojų iš laikų revoliucijos Lietuvoje ir naudingą knygelę.

W. J. Petkon,
303 N. Main St.,
Brockton, Mass.

Chas. Z. Urnich
45 La Sale st., Room 8

Aš galiu pagelbėti, galiu sutaikyti, atsišaukite pas mane, o gausite teisingą rodą. Pajieškau ir iškolektuoju skolas, išprovoju už sužeidimus ar nuostolius. Ištirinėja visokias nelaimes atsitikimuose: sužeidimuose iš Company's neapsaugas. Veru ir išimu visokių paliudyjimų paveldėjimų išdavimo paliudyjimui išvažiavimui į krajų, permainymo pašportų, atjieškojimo tėvų palikimo, vedimo visokių bylų suduose. Visi lietuviai, kurie nori pirkti, parduoti ar išmainyti kokias savastis mieste ar farmas, tegul atsišaukia pas mane, nes aš žinau geriau dalykus ir užganėdinsiu kiekvieną daug geriau negu kas kitas. Męs turime daugybę gerų namų ir lotų ant pardavimo visose miesto dalyse.

Užsekuruoja nuo ugnies namus, forničius. Atlieka visokius reikalus teisingai. Lietuvys apsigyvenęs 12 metų Chicago. Notarijušas publiškas.

A. A.

11 d. spalio tapo Scrantono angliakastynėse užmuštas Juozas Kižys, pagavo jį šuvis ir bevežant ligonbutin numirė. 20 metų amžiaus, antri metai kaip iš Lietuvos; paeina iš Suvalkų gub., Senapilės pavieto, Klebiškių gmino, Nauja-Klebiškių kaimo. Velionis turi Amerikoje tikrą brolį Antaną, bet nežinia kur tas gyvena. Vėlionis prigulėjo prie Jokimo Lelevelio draugystės, tapo palaidotas ant lietuviškų kapinių. Buvo doras ir geras vaikinas, mėgo skaityti visokius raštus. Tegul bus jam lengva šita svetima Amerikos žemelė! Norinti daugiau dasižinoti tegul rašo adresu:

A. Labukas
338 Ferdinand st.
Scranton, Pa.

Knygų Kataliogas

331 Žilė galvon — veinias vuodegon. Komedija vienam akte. Pagal lenkišką sutaisė M. P-is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31 ....10c

473 Apie žemę ir kitus svietus, jų buvį ir pabaigą. Pagal Heilperną, Falbą ir kitus, sutaisė Šernas. Aprašo kas yra žemė, iš ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi. Kas yra saulė, žvalgždės, mėnulis, planetos, kometos ir kitos retai matomos žvalgždės. Su 30 astronomiškų paveikslų. Yra tai vienatinė knyga iš kurios žmogus tikrai gali apsišviesti. Chicago, Ill. 1896, pusl. 225..... .... 75c
Ta pati apdaryta $1.00

480 Biologija arba mokslas apie gyvus daigtus. Pagal prof. Nusbaumą, sutaisė Šernas. Mokslas kokiu budu radosi gyvi sutvėrimai ant musų žemės, kaip jie vystėsi pradėjus nuo mažų vabalėlių iki daėjo lig paukščių, žvėrių ir paties žmogaus. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1901, puslapių 147. .. ..40c

507 Gamtos istorija. Pagal P. Bert, vertė D-ras A. Bacevyčia. Knyga su daugeliu gyvulių, vabalų, žuvių, žmonių, medžių ir akmenų paveikslėlių; trumpai aiškiai ir suprantamai išaiškina gamtos istoriją, ypač tuos dalykus, ant kurių žmonės žiuri, bet jų gerai nesupranta. Chicago, Ill. 1903, puslapių 238 ....50c

508 Gamtos pajiegos ir kaip iš jų naudotis. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Svarbios moksliškos vertės knyga, su daugybė paveikslų yvairių mašinerijų ir kitokių prietaisų ant išnaudojimo gamtos pajiegų. Chicago, Ill. 1904, pusl. 250 .... 50c

527 Kada ir kokiu budu gali svietas pasibaigti. Parašė Prof. Dr. M. Wilh. Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudas. Knygelėje aprašyta svieto pabaiga. Kas nori dasižinoti kada ir kokiu budu gal svietas pasibaigti, tegul perskaito šitą knygelę. Chicago, Ill. 1906, pusl. 135 ....35c

516 Iš kur atsirado musų naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? Pagal Lunkevyčių sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1901, puslapių 73 ....20c

525 Kaip gyvena augmenys? Pagal Lunkevyčių ir kitus sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Yra tai aprašymas apie yvairius musų žemės augalus, jų sudėjimą ir atmainas, gyvį ir plėtojimąsi nuo pat menkiausių pavidalų iki didžiausių ir tobuliausių. Chicago, Ill. 1901, pusl. 129 ....35c

A. Olszewski
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Laivu Kalendorius

Kas nori važiuoti į Krajų, tegul perskaito šį surašą, o jame atras, kada, iš kur, į kur ir koki laivai išplaukia, ir kiek šifkortės kaštuoja.

Šioms dienoms išplauks šitie laivai:

NORTH GERMAN LLOYD LINE.

31 Spalio 10 val. ryto išplauks iš New Yorko į Bremą laivas GROSSER KURFUERST. Perplaukia mares su 10 dienų. Šifkortės prekė.... $26.40

7 Lapkričio 10 val. ryto išplauks iš New Yorko į Bremą laivas PRINZESS IRENE. Perplaukia mares su 10 dienų. Šifkortės prekė $26.40

12 Lakričio 10 val. ryto išplauks iš New Yorko į Bremą laivas KRONPRINZESSIN CECILIE. Perplaukia mares su 7 dienom. Šifkortės prekė $38.40

30 Spalio 2 val. po pietų išplauks iš Baltimorės į Bremą laivas RHEIN. Perplaukia mares su 12 dienų. Šifkortės prekė $26.40

29 Spalio 10 val. ryto išplauks iš New Yorko į Bremą laivas KAISER WILHELM II. Perplaukia mares su 7 dienom. Šifkortės prekė .. $38.40

5 Lapkričio 2 val. po pietų išplauks iš New Yorko į Bremą laivas KRONPRINZ WILHELM. Perplaukia mares su 7 dienom. Šifkortės prekė $38.40

RED STAR LINE.

13 Lapkričio 12 val. diena išplauks iš New Yorko laivas SAMLAND. Perplaukia mares su 8 dienom. Šifkortės prekė $31.80

6 Lapkričio 5:30 val. ryto išplauks iš New Yorko laivas KROONLAND. Perplaukia mares su 8 dienom. Šifkortės prekė $31.80

HAMBURG AMERICAN LINE.

7 Lapkričio 6 val. ryto išplauks iš New Yorko laivas BLUECHER. Perplaukia mares su 12 dienų. Šifkortės pre-

31 Spalio 12 val. diena išplauks iš New Yorko laivas KAISERIN AUG. VICTORIA. Perplaukia mares su 12 dienų. Šifkortės prekė .. $29.85

9 d. Lapkričio 7:30 val. ryto išplauks iš New Yorko laivas PENNSYLVANIA. Perplaukia mares su 12 dienų. Šifkortės prekė $29.85
kė $29.85

2 Lapkričio 2 val. po pietų išplauks iš New Yorko laivas GRAF WALDERSEE. Perplaukia mares su 12 dienų. Šifkortės prekė $29.85

CUNARD LINE.

2 Lapkričio 2 val. po pietų išplauks iš New Yorko laivas CAMPANIA. Perplaukia mares su 6 dienom. Šifkortės prekė $36.30

2 Lapkričio 2 val. po pietų išplauks iš New Yorko laivas CAMPANIA. Perplaukia mares su 7 dienom. Šifkortės prekė $37.80

5 Lapkričio 5 val. ryto išplauks iš New Yorko laivas CARMANIA. Perplaukia mares su 7 dienom. Šifkortės prekė $36.30

29 Spalio 3 val. po pietų išplauks iš Bostono laivas SAXONIA. Perplaukia mares su 8 dienom. Šifkortės prekė $35.80

CANADIAN PACIF. R. R. CO. LINE.

9 Lapkričio 3 val. po pietų išplauks iš Montreal laivas LAKE CHAMPLAIN. Perplaukia mares su 8 dienom. Šifkortės prekė $37.80

1 Lapkričio 3 val. po pietų išplauks iš Montreal laivas EMPRESS OF IRELAND. Perplaukia mares su 7 dienom. Šifkortės prekė .. $37.80

DOMINION LINE.

9 Lapkričio 5 val. po pietų išplauks iš Montreal Canada laivas KENSINGTON. Perplaukia mares su 8 dienom. Šifkortės prekė $33.30

2 Lapkričio 5 val. po pietų išplauks iš Montreal laivas DOMINION. Perplaukia mares su 8 dienom. Šifkortės prekė $33.30

WHITE STAR LINE.

14 Lapkričio 1 val. po pietų išplauks iš New Yorko laivas CELTIC. Perplaukia mares su 8 dienom. Šifkortės prekė $36.30

31 Spalio 1 val. po pietų išplauks iš New Yorko laivas BALTIC. Perplaukia mares su 8 dienom. Šifkortės prekė $36.30

7 Lapkričio 6 val. ryto išplauks iš New Yorko laivas CEDRIC. Perplaukia mares su 8 dienom. Šifkortės prekė $36.30

6 Lapkričio 10:30 val. ryto išplauks iš Bostono laivas CYMRIC. Perplaukia mares su 8 dienom. Šifkortės prekė $35.80

AMERICAN LINE.

9 Lapkričio 9:30 val. ryto išplauks iš New Yorko laivas ST. LOUIS. Perplaukia mares su 6 dienom. Šifkortės prekė $37.80

2 Lapkričio 9:30 val. ryto išplauks iš New Yorko laivas NEW YORK. Perplaukia mares su 6 dienom. Šifkortės prekė $37.80

Virš parodytos prekės yra nuo New Yorko iki Tilžės. Prekės į Eydkunus yra 5c. brangesnės kaip į Tilžę, o į Bajorus 55c. brangesnės kaip į Tilžę. Tikietas iš Chicagos į New Yorką kaštuoja $16.00, į Bostona $16.00, į Montreal $15.00, į Philadelphia $15.50.

VAIKAMS ŠIFKORTĖS.

Už vaiką nesenesnį kaip 1 metо šifkortė ant laivo $2.00. Už vaikus nuo 1 iki 12 metų šifkortė ant laivo kaštuoja pusę to ką dideliam, o virš 12 metų pilna šifkortė.

GELEŽINKELIO TIKIETAI VAIKAMS.

Amerikos geležinkeliai vaikus iki 5 metų veža dykai; nuo 5 iki 12 metų, ima pusę tikieto, o nuo 12 metų pilną tikietą.

Prusų geležinkeliai veža vaikus už dyką tik iki 4 metų; nuo 4 iki 10 metų ima pusę tikieto, o nuo 10 metų pilną tikietą.

Laivai Linijų NORTH GERMAN LLOYD, RED STAR ir HAMBURG AMERICAN plaukia stačiai į kontinentą, o laivai visų kitų linijų plaukia į Angliją, o iš Anglijos kiti laivai perveža į kontinentą.

Didžiausias Szifkorčių Ofisas

A. OLSZEWSKIO

3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Stereoskopai arba Teleskopai.

Stereoskopas arba Teleskopas yra tai prietaisa arba žiuronas su padidinančiais stiklais, per kuriuos kad žiurai ant abrozėlio, abrozėlis pasirsta į natūrališką paveikslą, kuriame matai čielae grupas žmonių, triobų, visą miestą, plačius laukus, miškus, daržus ir teip toliau, teip kaip kad pats toje vietoje butumei ir viską savo akimi matytumei. Teleskopas paverčia į natūrališką esybę, padidina jį atskirsto žmogų nuo žmogaus ir išrodo jau ne paveikslu, bet tikru atsitikimu.

Mes turime dabar ant pardavimo gražiausius stereoskopiškus paveikslus kaip matote žemiau surašytus.

SERIJA I.

Susideda iš 12 Stereoskopiškų paveikslėlių pundelyje. Prekė 50c. už pundelį.

Štai ką juose galite pamatyti:

1 Stebėtini griovai Yellow-Stone Parko.
2 Kvietkinė paroda, mieste Saratogos, N. Y.
3 Bowery gatvė New Yorke.
4 Didysis vandens puolimas, Yellowstone Parke.
5 Typiška tabako farma, Kuboje.
6 Sudo butas mieste Honolulu, ant salos Hawaii.
7 Žuvų rinka, mieste Manilės, ant Filipinų salų.
8 San Jose gatvė, mieste San Juan, Porto Rico.
9 Puikiausia pilis mieste Rheinstein, Prusuose.
10 Puikiausias Žurandelis Salone de Jenets, mieste Vienoje.
11 Švento Mykolo palocius, Peterburge, Rosijoje.
12 Švento Petro bažnyčia ir pliacius Ryme.

SERIJA II.

Susideda iš 25 Stereoskopiškų paveikslėlių bakselyje. Prekė 75c. už bakselį.

Štai ką juose gali pamatyti:

1 Gražiausias vandens puolimas, Havana Glen, N. Y.
2 Orandžių sodas, Floridoje.
3 Didžiausias pačto budinkas, New Yorke.
4 Stebėtinas vandens puolimas, Niagara Falls, New York.
5 Puikiausia svetainė United States Hotelyje, mieste Saratogos, N. Y.
6 Kupčiška gatvė, Obispo, mieste Havanos, Kuboje.
7 Ukininko namai, Kuboje.
8 Įplukdymas galvijų mieste Manilės, ant Filipinų salų.
9 Geležinkelis ant salos Hawaii.
10 Gatvė miesto Manilės, ant salos Filipinų.
11 Kapelija "Sousa" ant Paryžiaus parodos, Francuzijoje.
12 Palmų daržas mieste Frankfort, Prusuose.
13 Merginos parduoda kvietkas mieste Kopenhagen, Danijoj.
14 Puikiausias kvietkų darželis, mieste Monte Carlo.
15 Rustoenval vandens puolimas, Norvegijoj.
16 Opera avenue gatvė, Paryžiuje, Francuzijoj.
17 Moterų duelės su kardais.
18 Moterys prie arbatos.
19 Motina kudikį prausia.
20 Kai labai dideli tie mažiukai.
21 Vakaro diskusijos.
Ir keturi kitoki paveikslėliai.

SERIJA III.

Susideda iš 25 Stereoskopiškų paveikslėlių iš Kristaus gyvenimo. Prekė $1.00 už bakselį su 22 paveikslėliu.

Štai ką juose gali pamatyti:

1 Kristaus užgimimas Betlejaus Stainėlėje.
2 Trys Karaliai atlanko gimusį Kristų ir dovanas jam kloja.
3 Kristus, dar kudikiu budamas, mokina daktarus Jeruzoliaus bažnyčioje.
4 Kristus ant svodbos, Kainoj Galilejaus. Permaino vandenį į vyną.
5 Kristus ant kalno kalba priešais
6 Judošius savo pabučiavimu išduoda Kristų žydams.
7 Simonas pagelbsti Kristui kryžių nešti.
8 Šventa Veronika apšluosto veidą Kristui.
9 Jėzus ramina moteris, kad jo neverkėtų.
10 Jėzus prie kalno Golgotos, nukryžiavojimo vietos.
11 Žalnieriai ir Šv. Petras prie kalno Golgotos.
12 Kristus paveda savo motiną Jonui.
13 Skaito Kristui myrio dekretą ant kalno Golgotos.
14 Žydai ruošiasi kalti Kristų prie kryžiaus.
16 Kristaus kuną ima nuo kryžiaus.
17 Kristus keliasi iš grabo.
18 Kristus žengia į dangų.
19 Regykla šiądieninio Betlejaus.
20 Kaip šiądien išrodo Stainelė, kukurioje Kristus gimė.
21 Bažnyčia apreiškimo Šv. P. Marijos.
22 Bažnyčia budavota ant grabo Šv. P. Marijos.
23 Kaip šiądien išrodo Kristaus grabas.
24 Kaip šiąden išrodo Kalvarija, kur Kristus mirė.
25 Ulytėlė po vardu Jėzaus "Štai Žmogus".

SERIJA IV.

Susideda iš 100 Stereoskopiškų paveikslėlių bakselyje. Prekė $2.00 už bakselį.

Šitoje serijoje yra 4 sykius tiek paveikslėlių ką pirmutinėse serijose. Ir Štai ką juose galite pamatyti:

101 Besiartinanti audra ant ežero Erie.
102 New York. Tavorų krovimas į didelį oceaninį laivą.
103 New York. Pilies daržas (Casttle Garden).
104 Boston. Ežeras viešame darže.
105 Atlantic City, New Jersey. Pamaryj.
106 Niagara. Patkavinis vandenskritys nuo ožinės salos. (Horse Shoe Falls from Goat Island).
107 Chicago. Auditorium viešbutis ir Michigan Avenue.
108 Kaskados ir pokylinė svetainė. L. P. Parodos 1904m.
109 Moki indijonas namieje.
110 Moki indijonų gyvenimas.
111 Sioux indijonų vadas, He-No-Fraid.
112 Vartininkai (The Sentinels) 3,043 pėdų augščio, Yosemite, Cal.
113 Motina girių, 63 pėdas apėmio. Yosemite Klonyj, Cal.
114 Magdelenos Kolegija, Oxford, Anglijoj.
115 Airija. Killarney, pilis Ross.
116 Įėjimas į Muckross Kliošto rių, Airijoj.
117 Šiaurinis miestas, Gibraltar.
118 Berlynas. Bondler lovis ir Katedra.
119 Vokietija. Griuvėsiai viduramžinės pilies.
20 Vokietija. Laivas apleidžiantis Kobleno'ą, ant Rheino upės.
121 Švedija. Stockholmas nuo vandens pusės.
122 Stockholmas. Karališkas palocius.
123 Švedija. Ant kelio į Odde.
124 Švedija. Lejono pilis, Goteborge.
125 Šveicarija. Mount Blanc žiurint nuo Chamonix.
126 Thun, Šveicarijoj.
127 Žiuvinis kiemas, Alhambra, Granada, Išpanijoj.
128 Katedra Notre Dame, faskada. Paryžiuj, Francuzijoj.
129 Tullerinų daržas, Paryžiuje, Francijoj.
130 Palociai tautų ant upės Seina'os, Paryžiaus Paroda, 1900m.
131 Venus de Milo Louvre, Paryžiuje, Francijoj.
132 des Champs Elysees, Paryžiuje, Francijoj.
133 Didžiosios operos palocius, Paryžiuje, Francijoj.
134 Tvirtynė Šv. Jono ir Katedra, Marseilles, Francijoj.
135 Laivų užplauka ir ežeras, Villefranche, Francijoj.
136 Carniche kelias ir ežerėlis Villefranche, Francijoj.
137 Pajurinis kraštas Casino, Monte Carlo.
138 Vatikano daržas ir Šv. Petro katedra, Ryme, Italijoj.
139 Rymas žiurint nuo bokšto Šv. Petro katedros.
140 Didžioji galerija Colona palociuje, Ryme, Italijoj.
141 Skliautas Settinio Severo, Ryme, Italijoj.
142 Koloseumas, Ryme, Italijoj.
143 Nesenial atkastas palocius, Pompejo, Italijoj.
144 Senatas ir Kanalas, Milane, Italijoj.
145 Kelias Šv. Juozapo, Venecijoj, Italijoj.
146 Šėrimas karvelių ant pleciaus San Marco, Venecijoj.
147 Kelias Šv. Andriejaus, Venecijoj, Italijoj.
148 Mahometonų bažnyčia Omare.
149 Oceaninis pakraštis, parodantis kelio užuolanką. Algiere.
150 Gėrymo fontanas ir gatvė Senamo Kaire, Egipte.
151 Besimeldžianti dervišai kieme mahometonų bažnyčios Gamoa El Ain.
152 Mahometonų bažnyčia Sultano Hasan, žiurint, nuo Ciadelio sienų, Kairo, Egipte.
153 Pyramidos ir Arabų vilija, žiurint nuo Ghizeh kelio, Kaire, Egipte.
154 Arabija. Daržas išdžiuvusiame upės take.
155 Įėjimas į palocių, Singapore, Indijoj.
156 Turgaus diena Singapore, Indijoj.
157 Tautiškasis greitasis traukis, Singapore, Indijoj.
158 Policijos stacija Hong Konge, Chinijoj.
159 Žibinčius Hong Konge, Chinijoj.
160 Chiniečių vienbuoriniai laivai į plaukoj Hong Konge, Chinijoj.
161 Gražusis kelias Shanghai, Chinijoj.
162 Žvilgis ant viešos turgavietės, Shanghai, Chinijoj.
163 Tautiškas priešplečių namas ant salos Java.
164 Tokyo, Japonijoj. Iriso gražybės laukai
165 Yokohama, Japonijoj. Prudas egiptiškų lotus kvietkų pilname žydėjime.
166 Junitų žinyčia Honmoku, Yokohama, Japonijoj.
167 Yokohama, Japonijoj. Šiaučius dirbantis lytines kurpes.
168 Yokohama, Japonijoj. Krianklinių žuvių pardavinėtojaus stotis.
169 Paroda ugnagesinių atletų, Yokohama, Japonijoj.
170 Yokohama, Japonijoj. Kvietkų darželis.
71 Yokohama, Japonijoj. Altorius, nešamas jaunų gerbėjų Matsuri procesijoj.
172 Japoniški vaikai, nešanti pokylinį Matsuri altorių, Yokohamoj.
173 Matsuri pokylis, muzikos pastolas ir šokėjai, Yokohama, Japonijoj.
174 Yokohama, Japonijoj. Daržovių pardavinėtojas, rodantis savo turtą.
175 Japoniški kudikiai ledinės smetonos šėtroj, Yokohama.
176 Japoniškas žvejys prieplaukoj, Yokohama.
177 Japoniečių budas eiti pailsin.
178 Trepai į Kigomizų žinyčią, Kyoto, Japonijoj.
179 Kyoto, Japonijoj. Kigomizų žinyčia.
180 Auksinis pavilionas ant ežero Kinkakuji, arti Kyoto, Japonijoj.
181 Senoviška žinyčia Fujiyama, Mt. Fuji, Japonijoj.
182 Teatro gatvė, ilgio vieną milią. Osaka, Japonijoj.
183 Nara, Japonijoj. Tukstantis žibinčių prie Ka-suga-No-Myia žinyčios.
84 Nikko, Japonijoj. Senovės akmeninis šuo, sergiantis Nikko žinyčią nuo Piktojo.
185 Hawaiiški mokyklos kudikiai.
186 Palmų daržas ant kranto Monoloa upės, Honolulu, Hawai.
187 Daktilinių palmų kelias, Honolulu. Hawai.
188 Hawaiiška moteris, gaudanti Peeheai, mažiukę kriauklinę žiuvaitę.
189 Chiniečiai renkanti ryžius, Hawai.
190 Gyvenimas Pretorijoj, Pietinėj Afrikoj.
191 Įplauka ir plaukianti laivų taisymo dirbuvė Valparaiso, Chile.
192 Jamaicos Brookline gatvė, Port Antonio.
193 San Francisco gatvė, Mexico City.
194 Didysis pliacius, Mexico City.
195 "Jojimas šėnimis".
196 Mano apginėjas.
197 Kalėdų rytas.
198 "Tėve musų, kuris esi danguose".
199 Pagalvėlių karė.
200 Šėrimas kačiukų.

Teleskopas ir 100 virš paminėtų paveikslėlių kaštuoja $3.00
100 tų pačių paveikslų bakselyje be teleskopo $2.00
25 paveikslai iš Jezaus gyvenimo $1.00

Pats vienas teleskopas be paveikslų kaštuoja $1.00.

SERIJA V.

Susidedanti iš 12 maišyto gatunko paveikslėlių pundelyje. Prekė 35c. už pundelį.

Šitoje serijoje, kiekviename pundelyje, beveik vis kitoki paveikslėliai, tai yra maišyti iš visokių gatunkų. Juose yra: gražiausių miestų, bažnyčių ir kitų bagotų triobesių paveikslai, teipgi ir komiški paveikslėliai. Ši serija yra gera tiems, kurie nori pinigus užčėdyti, nes ji kaštuoja tiktai 35 c., o joje galima tiek daug pamatyti kaip ir serijoje I.

SERIJA VI.

12 teip pat maišyto gatunko paveikslėlių pundelyje. Prekė 75c. už pundelį.

Šitoje serijoje gražiausi paveikslėliai. Labai aiškus, yra dirbti gabiausių artistų, brangaus darbo. Į juos žiurint matai viską teip aiškiai kaip kad prieš akis nebutų jokio paveikslėlio, bet tikrai gyva regykla.

Atminkite, kad virš parodytos prekės yra tik už paveikslėlius, be Teleskopo. Pats Teleskopas kaštuoja $1. Vieno Teleskopo užtenka ant visų ir visokių paveikslėlių turėti, tai vienas Teleskopas užtenka jiems visiems.

Vienas teleskopas užtenka visokiems paveikslam. Kada turi teleskopą, tai gali imti paveikslus kokius tik nori ir visi tiks į tą patį teleskopą.

Siųsdami pinigus ant teleskopų ar ant kitokių reikalų visada adresuokite:

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

NAUJI TAUTIŠKI PAVEIKSLAI.

Dabar tik išėjo iš po spaudos labai gražus tautiški paveikslai (abrozdai).

1. Didis Lietuvos Kunigaikštis Vytautas.
2. Didis Lietuvos Kunigaikštis Keistutis.
3. Didis Lietuvos Kunigaikštis Algirdas.
4. Didis Lietuvos Kunigaikštis Gedeminas.

Paveikslų miera 22X28 colių.

Prekė 35c. kožnas.

Nusipirk po vieną šių paveikslų, o galėsi gražiai papuošti savo ruimą.

Prisiųsdamas pinigus adresuok:

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

PINIGŲ PREKĖ.

Iki 500 rublių, rublis po.....52¼
Nuo 500 iki 1000 rublių, rublis po..52
Virš 1000 rublių, rublis po 51¾

Prie kiekvieno siuntinio reikia pridėti 25c. ant pačto kaštų.

Jeigu norite, kad pinigai greitai ir gerai suvaikščiotų ir niekur nežutų, tai siųskite per "Lietuvos" redakciją, adresuodami teip:

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Vienatinė Lietuviška Sankrova

ir agentura literaturos ant "North Side" Chicagoj. Čion galima gauti mokslišką, svietišką ir dvasišką knygų, rožančių, škaplierių, abrozėlių, visokių laikraščių, Amerikos ir Europos ir popierų gromatoms. Teipgi užlaikau visokio tavoro: juodylo, pašėlių, plunksnų, drukuojamų mašinukių, britvų, stereoskopų ir daugelio kitų daiktų. Neužmirškite atsilankyti, o busite užganėdinti.

Petras M. Kaitis
221 Wabansia Ave., Chicago, Ill.
(Sale Lietuviškos Bažnyčios).

Seno Krajaus Gydytojas

Dr. P. G. Wiegner

(iš Rygos)

Atidarė ofisą ant aptiekos J. Leszczynsko
3315 So. Morgan St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas.

Dr. Helen B. Flynn

Specialistė moterų ir vaikų ligų.

People Bank Bldg., Room 2
47th st. ir Ashland Ave.
Ofiso val.: 2:30 iki 4:30 vak.

R. Louis Lapetina

Lenkiškai-lietuviškas advokatas. Specialistas emigracijos dalykuose. Kolektuoja pinigus visose Sav. Valst. Publiškas Notaras. Charles Liudewicz, tulkas (perkalbetojas).

Ofisas — New York, 90-96 Wall St.
Telephone 1030 John.
Ofisas — Brooklyn, 228 York St.
Vak. Telephone 2878 L. Main.

„KOVA"

Politikos, ekonomijos ir literaturos laikraštis, Lietuvių Socijalistų Sąjungos Organas.

Išeina kas savaitė; didelio forma'o 16 puslapių. Jame telpa įvairiausios žinios iš visų šalių pasaulio: straipsniai, apysakos, eilės, dainos ir kitoki naudingi pa-iaka tymai. „Kova" yra vienintelis grynai darbininkiškas laikraštis visoj Amerikoj; jį išleidžia darbininkai, rėdo darbininkai, darbininkų reikalus jis gina ir rodo kelią jiems į šviesesnę ir laimingesnę gadynę. Todėjei visi lietuviai darbininkai privalo jį skaityti, raginti prie skaitymo kitus ir visur kur galima platinti. „Kovos" kaina (cėnia) Amerikoj ir kitur: 2 dol. metams, 1 dol. pusei metų. Adresas:

„KOVA"
1418 So. 2nd Str., Philadelphia, Pa.

FOTOGRAFIJOS!

Mes kalbame lietuviškai

Mes padarome geriausias fotografijas po $3.00 tuzinų ir duodame dovanai vieną didelį paveikslą. Darome vestuvių, kudikių ir žėmynų paveikslus. 20 metų datyrimo. Seniausia fotografijų dirbtuvė pletinėje dalyje.

ESMOER STUDIO
Churchill, Savininkas
3452 S. Halsted St., Chicago

Kožna liga išgydoma

Atsišaukite į musų ofisą Red Cross Pharmacy, 4552 So. Ashland Ave., o busite sveiki.

Dr. Kazimieras Butkeviczia

priėmimas nuo 3 valan. po pietų iki 8 val. vakaro. Specialistas moterų ir vaikų ligų; abejotinuose atsitikimuose iššauklame institutų profesorius ant rodos. Vaistai importuoti iš senos tėvynės; teipgi užlaikome tėvynės Trejas-Devynerias iš Palangos. Vaistai atsiųnimui plaukų gvarantuoti. Receptai sutaisomi po speciališkų musų užžiūrėjimu. Prekės prieinamos. Aptieka atdara diena ir naktį.

Red Cross Pharmacy
Mašiszewski ir Jaulaitis, Savininkai
4552 S. Ashland Ave., Chicago
Telephone Yards 1106

Pirma Lietuviška Banka Amerikoje

Ir Didžiausias Ofisas

Szifkorcziu ir Pinigu Siuntimo

3252 So. Halsted St., kampas 33čios, Chicago, Ill.

A. OLSZEWSKIS, Savininkas.

Banka.

Šioje bankoje kiekvienas lietuvys gali gauti pasiskolinti pinigų pirkimui namų, lotų ar farmų už prieinamą procentą ir ant lengvų išmokesčių. Teipgi kiekvienas lietuvys gali čia pasidėti savo pinigus kada nori ir atsiimti kožname laike. Už sudėtus pinigus ši banka moka 3% ant metų.

Šioje bankoje yra geriausiai ir saugiausiai įtaisytos skrynelės (boxai) pinigų užkavojimui, prie kurių nė ugnis, nė vagis negali prieiti. Skrynelės yra parsamdomos žmonėms po $3.00 ant metų.

Pinigų Siuntimas.

Šita banka išsiunčia į svietą daugiau pinigų negu kokia nors kita banka. Per čia siunčia pinigus ne tik lietuviai, bet ir amerikonai ir kitos tautos, ir ne vien aplinkiniai, bet atvažiuoja net iš kitų miesto kraštų čia pinigus siųsti, todėl kad šios bankos siunčiami pinigai greičiausiai nueina.

Šifkortės.

Šitoje bankoje talpinasi agenturos visų laivinių kompanijų. Čia galima gauti šifkortes ant kiekvienos linijos į kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Šifkorčių prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Čia kožną dieną galima gauti laivą išvažiuoti į krajų; o daugiausiai laivų išplaukia subatomis, tai iš Chicago reikia išvažiuoti ketvergais.

Real Estate.

Šita banka parduoda namus, lotus ir farmas. Jeigu manai ką nors pirkti mieste ar kitur, tai pirmiau dasižinok apie parduodamas vietas ir jų prekes šioje bankoje.

Ko tik reikalausi, čia viską gausi.

Jei reikalauji pirkti namą, lotą ar farmą — čia juos gausi.

Jei reikalauji jų nupirkimui pinigų — teip-pat čia gausi.

Jei nieko nenori pirkti, bet nori savo pinigus nuo vagies ir ugnies apsaugoti — tai pasisamdyk už $3.00 šioje bankoje skrynelę, o nė vagis nė ugnis prie jų neprieis.

Nori važiuoti į krajų ar savo gimines iš krajaus pargabenti, — kreipkis į čia, o gausi geriausią šifkortę.

Nori pasiųsti pinigus į krajų, — siųsk juos per šią banką, o greičiausiai ir saugiausiai nueis.

Ant galo, kokių tik nori knygų — ir tas visas čia gausi.

Gyvenanti kituose miestuose teip-pat čia gali viską gauti per susirašymą, kaipo tai: šifkortes, pinigų pasiuntimą ir bankon pasidėjimą. Turi kelis dolerius, nori juos sutaupoti (užčėdyti), prisiųsk šiton bankon pačto money orderiu, o gausi nuo musų bankinę knygelę ir visą reikalingą informaciją.

Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip:

A. OLSZEWSKI

3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

"LIETUVOS" AGENTAI.

Juozas Šlikas,
Vietinis agentas, Chicagoje.

Montello, Mass.
B. P. Miškinis, 775 Montello st.

New York, N. Y.
A. Lesniewskis, 144 E. Houston St.

So. Boston, Mass.
Nik. Gendrolius, 224 Attens st.

Newark, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry St.

Brooklyn, N. Y.
Stan. Rinkevičius, 73 Grand St.

Kenosha, Wis.
M. Petrauskas, 322 Caledonia st.

Waterbury, Conn.
Jonas Žemantauckas, 39 W. Porter St.

New Britain, Conn.
M. J. Cheponis, 21 Pleasant St.

Brooklyn, N. Y.
E. Froomes, 73 Grand St.
A. Diržulaitis, 155 Metropalitan Av.

Baltimore, Md.
L. Gawlis, 2018 N. Washington, St.
Jonas Želvis, 711 W. Lombard St.
J. Luis, 26 So. Green St.
J. Diemedis, 521 Columbia Av.
Wm. J. Moran,
S. E. cor. Sharp and Camden Str.

Philadelphia, Pa.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2-nd St.

Pittsburg, Pa.
Jonas Ignotas, 13 Diamond Square S.S.

Elizabeth, N. J.
Wm. Bočkus, 211 First St.

Westville, Ill.
V. S. Kreivenas.

Minersville, Pa.
Juozas Ramanauskas.

Springfield, Ill.
J. Klembauskas, 7 Millrow

Worcester, Mass.
Antanas Bernotas, 12 Harlem St.

Gilberton, Pa.
J. Ambrazevičius, Box 4.

Scranton, Pa.
Jos. Petrikis, 1514 Ross Ave.

Mt. Carmel, Pa.
Jonas Banis, Box 1.

E. St. Louis, Ill.
Juoz. Rainis, 537 Collinsvill, Av.

Shenandoah, Pa.
Andrius Mačis, 138 S. Main St.

VISIEMS DOVANAI: Naujas Lietuviškas KATALIOGAS

Jame yra šimtai visokių daiktų, paveislėliai ir jų prekės kaip tai:
VISOKIU žiedų, laikrodėlių, lenciugėlų, aplikų, laikrodžių, britvų, armonikų, koncertinkų, klernetų, skripkų, bubnėlių, mandolinų, vargonų, fonografų, auksinių plunksnų, drukuojamų mašinėlių, elektrikinių liampų, liet. knygų ir tt.
LIETUVIAI NESIDUOKIT IŠNAUDOTI SAVĘS VISOKIEMS APGAVIKAMS.
Visoki po yvairiom firmų vardais garsinasi ir apgaudinėja lietuvius. Todel reikalaujanti virš minėtų daiktų, visados kreipkites pas **M. J. Damijonaitį** prisiųsdami už 2 centus markę, o gausite dovanai **KATALIOGA No. 7** ir busite aprupinti gerais-teisingais daiktais.
Vinatinė lietuviška prekystė Amerikoje, kurį išsiunčia visokius daiktus apsteiuojant per laiškus, į visus Amerikos ir Canados miestus ir miestėlius. Adresas:
M. J. DAMIJONAITIS,
3250 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

OFFICIAL PUBLICATION

ANNUAL STATEMENT OF THE NATIONAL LUMBER INSURANCE COMPANY OF BUFFALO, IN THE STATE OF N. Y. ON THE 31-st DAY OF DECEMBER, 1906, MADE TO THE INSURANCE SUPERINTENDENT OF THE STATE OF ILLINOIS, PURSUANT TO LAW.

CAPITAL.

Amount of capital stock paid up in cash	$200000.00

INCOME.

Premiums received during the year	145743,15
Interest	8997,39
Total Income	154740,54

EXPENDITURES.

Losses paid during the year	42872.33
Commission or brokerage	23481.62
Salaries, fees and all other charges of officers, clerks, agents and employes	10164.75
Rents paid during the year	1222.75
All other taxes, licenses and insurance department fees	2763.12
Amount of all other expenditures	19178.80
Total Expenditures	99684.37

LEDGER ASSETS.

Book value of bonds	210535.40
Cash on hand and in bank	73293.26
Agents' debit balances	23317.97
Total Ledger Assets	307136.63

NON-LEDGER ASSETS.

Interest accrued	1890.83
Gross Assets	308937.46

DEDUCT ASSETS NOT ADMITTED.

Depreciation from book value of bonds	$ 8860.00
Agent's balances over three months due	50.00
Special deposits to secure liabilities in Georgia	10000.00
Total	18910.00
Total Admitted Assets	290027.46

LIABILITIES.

Losses in process of adjustment or in suspence	5927.48
Total unearned premiums	72250.45
Total Liabilities	78177.93

MISCELLANEOUS.

Total risks taken during the year in Illinois	283200.00
Total premiums received during the year in Illinois	6592.52
Total losses incurred during the year in Illinois	4956.41

MORRIS S. TREMAINE, President.
WILLIAM P. HAINES, Secretary.

SUBSCRIBED AND SWORN TO BEFORE ME THIS 2-nd DAY OF FEBRUARY, 1907.

IRVING J. MILLS, Notary Public.
[SEAL]

Geriausias lietuviškas dantų daktaras
A. J. Zimontas (lietuvys)
3252 So. Halsted st., Olszewskio name.
Traukia dantis be skausmo, išgydo Skorbuta, Neuralgija, sudeda naujus vieton išpuolusių, pripildo iškirmijusius aukso sidabru, amalgamu.
Valandos: Šiokioms dienoms nuo 8 ryto iki 12, nuo 1 iki 9 vak. Nedėliomis: nuo 9 r. iki 5 vak.
Telephonas Yards 1846

Dr. J. KULIS
Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas
3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moteru, vaiku ir vyru. Teipgi turi didelę praktiką ir gydo pasekmingai visokias limpančias užsisenejusias ir paslaptingas vyru ligas. Daro operacijas pasekmingai.

Raulai kur tu begi?
Nugi pas Petra Szlaki, nes labai ištroškęs, o pas jį galima atsivėdyti, nes jis turi puikų, šaltą bavarską alu, gardžią ruską očiščeną ariełką, cigarus net iš Havanos, o išsigėrus gauni žmogus puikų užkandį kiekvieną dieną, tai jau negaliu ilgiau su tamista kalbėti. Lik sveikas, turiu skubintis. Prie to jis turi puikią salę vestuvėms, mitingams ir paklausa kiekvieno, o ypač už vertėją susikalbėti angliškai. Ateikite pas mane, o aš jums patarnausiu už dyką visokiuose reikaluose ir provose. Atvažiavę iš kitų miestų gali gauti geriausią nakvynę.
Petras Szlakis,
3321 Auburn Ave., Chicago, Ill.
Tarpe 33-czios gatves ir 33-czio Place.
Telefonas Yards 6012.

17 akmenu Railroad Laikrodelis
5.75
Padirbtas pagal musų puikų piešimą **auksavimas 25 metu,** hunting vidurių laikrodėliai **geriausi, teisingiausiai laiką rodo ir graziausi,** jie pirmutiniai. Kartu teip pigiai siuloni. **Gerai, dailiai padirbti,** viršai dailiai graviruoti, **geriausios rušies akmenų.**
Gvarantuotas ant 20 metų
Laikrodėlis galvuke užsukamas ir nustatomas, moteriško ar vyriško didumo. Ypatingai tinkantis **tarnaujantiems ant geležinkeliu, reikalaujantiems tikro laiko.** Norėdami parodyti, kad mes užtikriname gerumą laikrodėlio ir kad užsitikime tamistai, prisiųsime laikrodėlį ant adreso **C.O.D. už $5.75** užmokėsime bile adreso prisiuntimą ir daleisime tamistai ant expreso išegzaminuoti laikrodėlį. Jeigu tamistai laikrodėlis nepatiks, nemokėk nė centO. Duodame prie kiekvieno laikrodėlio dykai puikų auksuotą moterišką ar vyriską retežėlį. Jeigu pirksi šešis laikrodėlius sykiu **duosime vieną laikrodėlį DYKAI!**
L. B. FRETER & CO., 52 Dearborn Street, Chicago, Ill.

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFFISAS---Kampas 31-mos ir South Halsted Gatviu ::::::
CHICAGO, ILL.
GYVENIMAS VIRSZUI APTIEKOS
TRAUKIA DANTIS BE JOKIO SKAUDEJIMO, INSTATO NAUJUS, AUKSINIUS AR KOKIUS KAS NORI. DARBA GVARANTUOJA. ::

Mačuli kur bėgi?
Bėgu į valstiją Washington, nes ten yra daug darbo ir uždarbiai geri, o pas Dom. Milių galima užeiti ir gauti visokias geras rodas; beto gali gauti šaltą alų ir kitokių geriausių gėrimų ir ruskinių. Jo karčiama yra vos du blokai nuo Union stoties.
"Standard Saloon"
153 Washington St., Seattle, Wash.

Kozminsky & Yondorf,
73 Dearborn Street.
Bankieriai.
Mes skolijame **Pinigus** ant turtenybių ir jei tu renginsi turtenybę pirkti, mes su džiaugsmu prigelbėsime, paskolindami tau dalį pirkinio pinigų. Greitas veikimas. Lengvos išlygos. Agentai apmokami dosniai.

„JONAI, KO VERKI?" Neklausk mangs to, mano galva piluna visokių gerų ir blogų mislių. „Na ir kur dabar eini?" Einu pas J. Kovarska paskandyt visus vargus. „Kovarskas dar gana toli nuo čia, einam Jonai į šita karčiama." No, aš į kitas karčiamas nenoru eiti, nes gerai žinau, kad tokių gėrymų kaip pas Kovarska niekur nerasi. „Koks Kovarsko salluno adresas?" Nagi, štai jo korčiukė:
Jos. J. Kovarskas
1191 So. Western Ave., Chicago, Ill.
Kampas 25-tos gatves. Telephonas Canal 2330

KAS NORI?
ganti Lietuviszka Katalioga dykai Dziegoriu, Lenciugu, Ziedu, Spilku, Auskariu ir kitokiu daiktu. Prisiusk už 2c Stempa, o gausi katalioga dykai. Adresuok:
H. I. SMITH
84 Washington St., R. 21-22 Chicago, Ill.

Dr. A. L. Graiczunas
3202 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas be skirtumo: **Vyriškas Moteriškas ir Vaikų.** Priėmimo valandos kasdien ir nedėliomis. **Nuo val. 8 ryto iki 9 val. vakaro.**
Telefonas Yards 7389

Lietuvių Daktaras
Dr. Marija Dowiatt-sass
723 W. 18th St. CHICAGO, ILL.
Telefonas Canal 1479.
Telefonuoti galima iš kiekvienos aptiekos. Gydo pasekmingai visokias ligas be skirtumo.

NAUJAUSIAS ISZRADIMAS DERMATOLOGIJOS MOKSLE.
Daugybė odos ligų paeina nuo nešvaraus užsilaikymo ir užsikrėtimo teipgi ir nuo vidurinių ligų. Dangumas gauna počkus, pleiskanas, slinkimą plaukų, plikimą per apsileidimą. Gydosi pas neatsakančius daktarus ar agentus, kurie tik pinigus išvilioja, o paskui rašote mums, kad ėmėte daugybę gydoulių iš įvairių apgavikų ir pagelbos negavote ir sakote, kad gal, ir musų gydoulės negelbės. (Taigi meldiame mums darodyti, kokia žmogus likosi musų gydoulėmis apgautas). Turime tukstančius originališkų padėkavonių ir tą galime ant sudo prisiekti. Tegul bent vienas daktaras parodo mums tiek padėkavonių, o mes duosime didelį atlyginimą. Pliką galvą sunku gydyti, jeigu senas ir galva žvilga, tai to pagelbėti negalima, bet jeigu jaunas, o turi retus plaukus, o ant odos matytis maži plaukučiai, tai tam galima suteikti pagelbą; plaukai nėra grybai—viena diena neišdigs. Atsišaukiantiems nusiųsime dyka informacijas su plačiu aprašymu. Mes nesiulome prisispyrę savo gyduolių, teisingas daktaras to nė vienas nedaro. Kas nori persitikrinti tegul raso pas mus. Adresas
J. M. BRUNDZA Co., Chemist
New York & Brooklyn, U.S.A.

Brangintinas Receptas
PRISIUNČIAMAS DYKAI
Silpniems ir Nervišklems Vyrams
Aš turiu savo nuosavybėje receptą brangintinam vaistui, prirašomam garsaus daktaro, kurio aš teiravausi atlankydamas senąją šalį. Aš žinau iš patyrimo kad vaistas padirbtas pagal šitą receptą yra šiądien geriausiu silpniems nerviškiems ir besveikačiams vyrams. Aš žinau dėlto, kad jis man sugrąžino sveikatą po ilgo sirgimo nusilpnėjimu, nerviškumu ir abelna nesveikata ir tt. Aš pirma to išmėginau specialistus ir įvairius vaistus bei gydymus be matomo pagerėjimo. Teipgi žinau, kad dangelis kitų, sirgusių ta arba kita liga nuo persidirbimo, jaunystės paklydimų, prasižengimų ar perdėjimų, kaip nerviškumo, nuobėgį, sunykimo vyrybės, blogos atminties, sunaikinto guvumo, stokos ambicijos, šmurkynbės, nedrąsumo, skaudėjimo strėnose, abelno nesveikumo ir tt., kurie rašė man, teipgi išsigydė, kaip ir aš pats.
Žinodamas, kaip sunku išsigydyti šitoje šalyje, aš užsimaniau pagelbėti kitiems ir kožnam reikalaujančiam tokio vaisto parašusiam pas mane, aš pasiųsiu nuorašą šito recepto ir reikalingus patarimus užpečėtytame laiške dykai. Receptą gali sutaisyti geroje aptiekoje už mažus pinigus. Klausyk mano rodos ir pamėgink, o pamatysi, kad tai geras vaistas, nuo kurio busi sveikas, tvirtas ir laimingas. Aš už savo patarnavimą reikalauju 50c tau pasveikus. Niekuomet aš nereikalauju daugiau už šitą mažą sumą ir tereikalauju jos kol tu visiškai nepasitaisysi, idant paskui geriau galėtum branginti mano patarnavimą tau. Aš nesiunčiu nieko apmokestin ir neturiu jokio sumislo išganti pinigus ar parduoti vaistą, kurio tu nereikalauji, o jei tu rasi mane neteisingu, tai tiesiog gali mane apskelbti per šitą laikraštį.
Rašyk šiądien, kadangi šita žinia gal neatsikartos daugiau. Atmink, kad gausi receptą ir visus patarimus dykai ir tu nereikalauji man siųsti 50c kol nepasveiksi. Adresas:
C. Bentsen, P. H. Box 655, Chicago, Ill.

THE WEST SIDE TRUST & SAVINGS BANK
12ta IR HALSTED GATVĖS - - CHICAGO
VIRŠININKAI
S. R. Flynn, prezidentas, Ira N. Morris, vice-prezidentas,
Chas. F. Hoerr, kasierius, C. N. Stanton, kasieriaus pagelb.
DIREKTORIAI
Nelson Morris, J. A. Spoor, Ira N. Morris, L. H. Heymann, Arthur G. Leonard, S. R. Flynn, Charles F. Hoerr
BANKOS VALANDOS
Nuo 9 ryto iki 4 po pietų. Panedėlyj nuo 9 ryto iki 8 vakare
Subatoj nuo 9 ryto iki 12 pietų. Subatoj nuo 5 po pietų iki 8 vak.
Parduodame laivakortes ant geriausių linijų ir siunčiame money orderius ir chekius į visas dalis svieto už pigiausią prekę. Perkame ir parduodame kitažemiškus pinigus. Atdara subatos ir panedėlio vakarais. Taupinimą (čėdijimą) gali pradėti su vienu doleriu. Už sudėtus pinigus mokame 3%.

Iszgydau in 5 dienas VARICOCELE HYDROCELE
(t. y. pagadintas gyslas)
Be jokiu perszuliu ir skaudejimu
Išgydau kiekvieną sergantį Varicocele, Striktura, teipgi užkrečiančius kraują užnuodyjimus, nusilpnėjimą nervų, Hydrocelę arba vyrų lytiškas ligas. Tokias garsias ofertas teikiame visiems tiems kurie buvo gydomi nuo keliolikos visokių daktarų be pasekmės ir išdavė savo pinigus dykai, vardan parodyti jog aš turiu vienintelį budą su kurio pagelba ant visados Jus išgydysiu
Nemokėkite už neišgydymą, tiktai už išgydymą.
Skaudėjimus skilvio, kepenų ir inkstų, nors labai užsisenėjusius, išgydau galutinai.
PLAUČIAI. Sergantiejie dusuliu, bronchitu arba džiova išgydomi galutinai naujausia mano metoda per įtraukimą Oxalino gazų.
PRIVATIŠKAS VYRU LIGAS. Aš išgydau kiekvieną greitai ant visados ir didžiausioj paslapčy.
VISOKIOS PATARMĖS DOVANAI!
Iszgydau galutina

Specialistas moterų ir vyrų ligų.
MOTERIŠKAS LIGAS. Patinimus gimdos, skaudėjimus pečių, baltligę, pagal mano metodos sutalsytus vaistus išgydau pasekmingiausiai.
KRAUJO UŽNUODYJIMUS. ir odos ligas, paveizdan: išbėrimus, skaudulius, plaukų nuslinkimus ir tt.
aaz iszgydau ant visados.
KALBU LIETUVIŠKAI.
Dr. L. E. ZINS, 41 S. Clark Street, Tarp Laka ir Randolph st. **CHICAGO, ILL.**
Priėmimo valandos: nuo 8 val. ryto iki 8 val. vakare. **Nedėliomis:** nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.

KODEL KENTETI TYLIAI?

Jeigu esi jaunas, senas ar viduramžis
Męs Tave išgydysime.
Męs padarėme speciališkumą begydydami ypatiškas, nerviškas ir chroniškas vyrų ligas per 20 metų.
Ta šaka medicinos tapo musų gyvenimo studija.
Sergantiems neduodame suviliojantį nusprendimą jų ligos. Visada, priimdami gydyti, duodame pilną ir pasilikantį išgydymą: musų prekės žemos.
JAUNUS VYRUS kenčiančius nuo jaunystos išdykumų, pilnai išgydome.
VYRAMS virš 40 m., kurie jaučia, kad jų pajiega nyksta, suteikiame galutiną išgydymą.
Išgydome greitai ir pasekmingai: kraujo užnuodijimą, varicocelę, inkstų ir puslės ligas, reumatizmą, neuralgiją, skilvio ir kepenų ligas, raudonąją gyslą, votis, pasididinusias giles ir visas odos ligas.
ATMINK kad mes rašome pacijentams ypatiškai ir jų pačių kalboje ir niekados neišduodame jų paslapčių.
Męs pristatome visas gyduoles musų pacijentams ir išsiunčiame į visą svietą.
Prašyk dykai Išpildymo Blankos, jeigu negali pats pributi musų ofisan.
Joje išaiškintos įvairios ligos, ir kaip nuo jų gali išsigydyti namieje.
RODA DYKAI! **VALANDOS:** nuo 9 iki 5; nedėliomis: nuo 8 iki 12.
DR. JOS. LISTER & CO.,
ROOM 604 L. 40 DEARBORN ST. CHICAGO, ILL. U. S. A.

Męs mokame 3 nuošimtį už visus pas mus padėtus pinigus nuo vieno dolerio augščiau.
THE STOCK YARDS SAVINGS BANK
Naujas Banko Namas, 4170 So. Halsted Street
Union Stock Yards, Chicago
Veda Abelną Bankinį Biznį
VIRŠININKAI
S. R. Flynn, prezidentas — J. A. Spoor, vice-prezidentas — T. J. Fitzgerald, kasierius
DIREKTORIAI
P. A. Valentine, Louis F. Swift, Nelson Morris, James H. Ashby, J. A. Spoor, Arthur G. Leonard, Frederick S. Winston, S. R. Flynn, Samuel Corzens
PASARGA. Banka atdara nuo 9 iki 4. Seredoms nuo 9 iki 6. Subatoms nuo 9 iki 9.
Išdavimas bankčekių. Taupinimas pinigų. Apsaugos skrynelės.

Dabar laikas naudokites visi!
Geriausia vieta dėl pirkimo su gražiais balsais Armonyku, Skripku koncertinių, Klarnietu, Triubu ir daugybe visokiu muzikališku instrumentu. Geru Dziegorėliu aukslniniu, visokiu Žiedu, Lenciugėliu, geru Britvu, Albumu dėl fotografiju, Revolveriu, Strielbu, Elektrikiniu Liampukiu, Robiniu Litaru, Adresam Pečėčiu, Pluksnu auksiniu [fountain pen], Gramatiku, Žodynu, Istorišku ir Maldu knygu, visokiu gražiu Popieru dėl rašymo gromatu su visokiais apskaitymais ir dainomis tuzinas už 25c. 5 tuzinai už $1.00. Odell drukuojama mašinukė gana gražiai ir greitai drukuoja, litaros ir visa mašinukė padaryta iš geriausio plieno. Prekė tik **$6.50.**
Užlaikau kitokiu išdarbiu mašinukiu keliu gatunku ir daugybe naudingu visokiu daiktu. Kas nor apturėt katologa tegul prisiunčia už 5c. markę ir teisinga adrisa, o apturės 84 puslapiu dideli šio meto NAUJA KATULOGA DYKAI! Kuriame yra šimtais visokiu daiktu, su virš du šimtai aiškiu paveikslu ir iš kurio matysit jog mano tavoras pirmos kliasos, prekes pigiasnes kaip kitur. Štorinykam, Agentam ir Perloriam parduodu visokius tavorus labai pigiai, duodu didelį rabata adresuokit:

K. WILKEWICH ***112 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.***

Lietuviška Aparatų Dirbtuvė

Godotinoms tautiškoms ir bažnytinėms Draugystėms išdirba: **Karunas, Amerikoniškas Vėliavas, Šarpas, Juostas, Kukardas, Ženklėlius, Kepures, ir Maršalkams parėdus, teipogi visus bažnytinius aprėdalus.** Norėdamos godotinos Draugstės arba godotini kunigai, kad Jusų darbas butų priderančiai atliktas paveskite jį tikrai lietuvaitei.
T. Andruszevicz & Co.
115 W. Division St. Chicago, Ill.

F. P. Bradchulis
ATTORNEY & COUNSELOR at LAW
Chamber of Commerce Bldg., Room 709
S. E. Corner La Salle and Washington Streets
CHICAGO, ILL.
TELEPHONE MAIN 3642
Lietuvys advokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos čia Amerikoj. Veda visokias provas, civiliškas ir kriminališkas, visuose teismuose (suduose).
Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31mos gatvės
Telephone Yards 6046

CENTRAL BUSINESS COLLEGE
Mokina: stenografijos, spaudinamos mašinėlės spaudinimo, knygų vedimo, aritmetikos, skaitymo, rašymo, spelinimo, istorijos, geografijos ir tt.
Specijališkos instrukcijos angliškos kalbos tiems, kurie pradeda mokytis tą kalbą ir kurie nori joje išsilavinti.
Mes išlaviname vyrus ir moteris įgyti geras vietas. Kliasos atdaros dienomis ir vakarais.
Atsišauk ar rašyk klausdamas platesnių informacijų. Katalogas dykai.
W. H. Harmon ir W. I. Tinus, Principalai.
Shiller Bldg., 109 Randolph Street, CHICAGO, ILL.

Be sveikatos nėra laimės!
THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTAS per daugel metų gyvuojantis, kuriam daktarų specijalistų patyrimai turi didelę praktiką ir pažinimą gydyme visokių ligų, kokio jos skyriaus ar vardo nebutų, o ypatingai su geriausia pasekme ir pasišventimu išgydo užsendintas ligas bei nesveikumus visokių silpnybių: vyrų, moterų ir vaikų.
Tas Institutas kasdien apturi didelę daugybe nuo išgyditų padekavonių iš visų kraštų Amerikos.
Rodijama visiems, kurie varginami yra ligoms bei nesveikumais o nieks juos neįstengė išgyditi, kad kreiptusi į šita Instituta, tai apturės teisingus grynus gerus vaistus ir pagelbą sveikatai; su vaistais drauge reikalingus pamokinimus per laiška lietuviškoj kalboj, kaip reikia apsieit, teipat išaiškinimus apie ligą.
Iš daugelio padėkavonių, pagal linkėjimą tų, kurie buvo varginami ligoms, o pasiliko pilnai išgydyti, čia patalpiname pripažinimus:
Garbingas The Collins New York Medical Institutas!
Prašau priimt širdinga padekavone (ją galit pagarsint) už pagelba sveikatai. Kad metus sirgau ir daug visokių daktarų parleidau bet nepagelbėjo ir tik labiau puoliau ant sveikatos. Po visokio gydymo, atsišaukiau pas Jumis aprašant ligą: skaudėjimą krutinės ir pečių, rankų ir kojų ir kitas dalis kuno, nusilpnėjimą, dirbimą, — tai per Jus išmintingą gydymą ir gerus vaistus, kurinos man prisiuntėt ir suvartojau, pasilikau visai sveikas, už tai nužemintai dėkavoju. Gaila, kad iš kart prie Jus neatsišaukiau. Su guodone **M. Fortunas,** 110 Park Str., Butte, Mont.
Guodotinas Collins Institutas!
Ligos silpnybės, kurios ilgai mane vargino ir pirmiau rašiau, o atsiuntėt vaistus nuot vidurių ligos, strėnų skaudėjimo ir širdies didelio mušimo, sunkaus kvėpavimo, vaikščiojančių skausmų po sanarius ir skaudžių mėnesinių su baltomsioms, jau likausi išgydyta.
Jog neturėjau vilties išgyti, nors ne vieną gydytoją buvau lankius o nepagelbėjo, bet Jus Institutas su savo gerais vaistais ir augštu moksliu, padarėt mane sveika, tai siunčiu didžiausius dėkavojimus ir niekad Jus neužmiršiu, kožnam, pažystamam Jus vardą perstatysiu, kad laike ligos žinotų kur rasti tikrą pagelbą.
Mrs. J. Miliauskene 416½ Goodale St., Columbus, O.

Išgydyta nuo sunkios moteriškos ligos, sugedimo gumbo, vidurių, didžio strėnų ir sprando skaudėjimo ir nervų sukliarimo. Džiaugiasi sveika ir laiminga.

Agneška Gacnikenė
240 Ohio Str., Johnstown, Pa.

Inkiriai sirgęs plaučių sloga, skausmu ir gėlimu galvos, rheumatizmu, ir visišku nupuolimu ant pajiegų.
Jonas Trebeckas
Box 196, Tercio, Colo.

Atsišaukiant į šitą Institutą pagelbos sveikatai, kad išgydyt, geriausia savo prigimtoj (lietuviškoj) kalboj, aprašyt jausmus ir ligos praeitį ir dabartinį stovį nesveikumų: ką skauda, arba kokia liga, kaip senjai sergi, ar gydeisi pirmiau kur, kiek turite metų, vyras ar moteris, vedęs ar ne ir tą viską kas, mislini, kenkia ir vargina, liga bei nesveikumai, viską aprašant atidžiai ir teisingai.
Visi susižinojimai, ir norint buti išgydytu, turi buti adresuojama šiuom adresu:
The Collins New York Medical Institute,
140 West 34-th Street, New York, N. Y.
Dr. R. Mielke, Medical Director.
Atsilankanliems į instituto offisą [teipgi prigimtoj, lietuviškoj kalboj geriausiai viską išreikšti] visada rasit instituto Direktorių [Vadovą] suteikiant reikalingas rodas ir pagelbą sveikatai, kasdien: nuo 10 ryto iki 1 val. po piet. Nuo 2 po piet iki 5 val. vakaro.
Šventadieniais nuo 10 ryto iki 1 po pietų.

Klausykit Serganti ir Kenczianti Tautiecziai!
Visai Nereikia Pinigu Pradeti Gydytis!

Ar tu esi apimtas ligom ar kokiais painiais nesveikumais? Jeigu teip, tai tau apsimokes atsilankyti pas H. J. Tillotson, M. D., 91-93 E. Washington St., Chicago, Ill. pakol eisi kur kitur gydytis. Jis užtikrina pilna nuodugny iszgydyma kožno, kury jis priima ant gydymo. Ar tu esi nerviszkas ir nusimines, silpnas ir nuilses, pavarges rytmecziais? Ar truksta ukvatos, esi be gyvybes, lengvai nuvargstantis, gedingas, iszrodai sunykes, neužsitikintis, iszsigastantis, suerzinantis ir neramus? Ar turi prasta atminty, neapykanta draugyjos, truksta energijos ir tvirtumo? Ar tavo akys indube ir neszviesios, paakiai pajuodave, turi spuogus, plemus ar kokius iszberimus ant odos? Ar kankina tave nemoraliszki ar **Nusilpninanti Sapnai, Patrotytas Vyriszkumas, Sekliszkas Silpnumas,** nesuaugia ir szaltos dalys?
Ar nusistoja szlapume paliktam per nakty ir szlapumas pienetas? Ar turi skausmus strenose, nesveikus inkstus ar pusle, Pasididinusias Gyslas Maiszelyj (Varicocele), Užakima Varpskyles (Stricture), Užsendinta Puleteky (Gleet), Syfili arba Užnuodyjima Kraujo, arba kitoniszka privatiszka, nerviszka, skuros, kraujo ar užsendinta liga, indubusius skruostus, nuvargimo ir rupeszczio iszreiszkima ant veido, silpna atminty, neužsitikejima, nedatekliu energijos ir tvirtumo? Ar esi neramus naktyje, nuvarges rytmetyj, mainanczio upo, silpno vyriszkumo? Ar turi užskurdusius organus, prieszlaikini nykima, skausmus kauluose, puolima plauku ir skaudanczia gerkle? **Jeigu turi,** tai H. J. Tillotson, M. D. užtikrina tau pilna ir tensenti iszgydyma, jeigu nusprens jogei padejimas tavo atitaisantis. Jausi pagerejima pirmoj dienoj, eisi geryn kožna diena, ir neužilgio jausis **Save** karalium terp vyru ant kuno, proto ir szirdies. Niekas teip nesunaikina jaunu ir pusamžiniu vyru kaip nubegimas semens naktyje arba slapti nubegimai su szlapumu. Padaro žmogu netinkancziu prie darbo, ženoto gyvenimo ir linksmumo. Nedaro skirtumo ar tas paeina nuo blogu paprocziu jaunysteje, naturaliszko silpnumo ar nuo tankiu lytiszku pageidavimu, jis tikrai tave atgaivins. Jis gydo ir atitaiso begima seklos, nerviszka silpnuma, užsenejusy puleteky, syfili, negamtiszkus nubegimus, patžagysta, inkstu ir pusles ligas, žodžiu sakant **Visas Vyru Ligas.** Visos kliutis linksmam ženotam gyvenimui bus praszalintos. Tukstanczius jaunu ir pusamžiniu vyru kas met nuszluoja in prieszlaikiny graba jaunystes iszdykumai, pertankus lytiszki pageidavimai ir kraujo ligos. Jeigu tu turi nors viena isz virsz paminetu nesveikumu tai pasirodavik su H. J. Tillotson, M. D. pakol da ne per velu.
Roda Tau Nieko Nekasztuoja, o gali iszvengti daug kentejimu.
Ofiso valandos: Nuo 8 iki 12; nuo 1 iki 5; ir nuo 6 iki 8 vakarais. Nedeliom nuo 9 iki 1.
H. J. TILLOTSON, M. D.
91-93 E. Washington Street, terp Clark ir Dearborn St.
CHICAGO, ILL.